

โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน เสนอแนะ  
ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย

(LEARNING CENTER FOR ELEPHANT CONSERVATION THAILAND)



นายกันต์ธี วังศ์กัลยานุช รหัสนักศึกษา 55020101  
MR. KANTHEE WONGGULLAYANUCH CODE 55020101

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)  
กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน  
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ปีการศึกษา 2559

โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเสนอแนะ

ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย

( Learning Center for Elephant Conservation Thailand)

นายกันต์ธี วงศ์กัลยานุช รหัสนักศึกษา 55020101

MR.KANTHEE WONGGULLAYANUCH CODE 55020101

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้รับ  
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต  
(สถาปัตยกรรมภายใน)

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.พิเชฐ โสวิทยสกุล	ประธาน
ผศ.นพพล สุวจันานนท์	กรรมการ
ผศ.พวงเพชร รัตนราม	กรรมการ
อ.ดร.ปิยะรัตน์ นันทะ	กรรมการและเลขานุการ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์  
(ผศ.พวงเพชร รัตนราม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทคัดย่อ

ในประเทศไทย “ช้าง” ถือเป็นสัตว์ที่ได้รับการยกย่องให้มีความสำคัญ และยังเป็นสัตว์ประจำชาติไทยเรามาครั้งตั้งแต่อดีต แต่ในปัจจุบันช้างนั้นเริ่มถูกลดทอนความสำคัญลง เหลือเป็นแค่เพียงสัตว์ชนิดหนึ่งที่ถูกมาใช้แรงงาน ทารุณในแต่ละวัน ทำให้ จำนวนช้างไทยลดน้อยลงไปเรื่อยๆจากประเทศไทยในทุกๆปี เพราะมีสาเหตุมาจากกระแสการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมได้เข้ามาในพื้นที่ ทำให้ความต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจก็มีมากขึ้น ส่งผลให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า ทำให้พืชอาหารช้างลดลงไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงช้างที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

จากการกล่าวข้างต้น จึงเสนอโครงการออกแบบภายใน “ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ช้างไทย” เพื่อคงเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตของชาวกูย(ชาวบ้านที่เลี้ยงช้าง หรือเรียกว่า ชาวช้าง) ที่กำลังจะหายไปให้กลับคืนมาอีกครั้ง

### วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่ให้ความรู้ เรียนรู้วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวกับช้าง และสัมผัสถึงความผูกพันของวิถีชีวิตคนเลี้ยงช้าง
2. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสนองความต้องการในการพักผ่อน สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย และอยากเรียนรู้วิถีชีวิตของช้างและคนเลี้ยงช้าง (ชาวกูย) ท่ามกลางบรรยากาศของวิถีชาวบ้าน และธรรมชาติ
3. เพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และเรียนรู้กระบวนการทำจากส่วนประกอบต่างๆของช้าง และหัตถกรรมพื้นถิ่นของชาวกูย เพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ชาวบ้าน
4. เพื่อเป็นสถานที่รองรับ ดูแลช้างและควาญช้าง ที่กลับมาสู่ถิ่น

### สรุปผลการออกแบบ

โครงการศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย(กุยอาเจียง) โดยออกแบบภายในและต่อเติมอาคาร สามารถแบ่งได้เป็นแต่ละส่วน ดังนี้

1. อาคารส่วนแรก ใช้เป็นพื้นที่สำหรับโถงต้อนรับ ร้านขายของ สำนักงาน จุดรับ-ส่ง ห้องน้ำ
2. อาคารส่วนกลาง ใช้เป็นพื้นที่สำหรับ ลานแสดงกลางแจ้ง ร้านอาหาร นิทรรศการ เวิร์คช็อป สปา ช้าง โรงพยาบาลช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารส่วนสุดท้าย ใช้เป็นพื้นที่สำหรับ บ้านพักรับรอง บ้านคนเลี้ยงช้าง
4. พื้นที่ว่างบริเวณรอบๆอาคาร เป็นพื้นที่ปลูกผัก อาหารพืชช้าง นาข้าว แหล่งน้ำ และบ่อน้ำบำบัดธรรมชาติ

โดยอาคารทั้งหมดออกแบบให้มีทางเดินเชื่อมอาคาร โดยยึดหลักธรรมชาติ เดินบนดิน

การออกแบบอยู่ภายใต้แนวความคิด อยู่บ้าน สร้างปฏิสัมพันธ์และความอบอุ่นด้วยการเล่นพื้นที่ของรูปแบบการอยู่อาศัยของบ้านในรูปแบบต่างๆ โดยมีการใช้เรื่องของธรรมชาติมาสร้างพื้นที่สีเขียว เพื่อให้เกิดความอบอุ่น สนุกและมีความสุขกับการที่ได้เข้ามาสัมผัสกับโลกของช้าง และวิถีชีวิตชาวกูย



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## คำนำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์  
บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบัน  
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2559 – 2560 เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ  
โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช่างไทย(ภูเก็ต)

การศึกษาและการเสนอแนะในโครงการครั้งนี้ เป็นศูนย์การเรียนรู้ ที่ตอบโจทย์ในเรื่องการ  
อนุรักษ์ช่าง วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญาของชาวกูย (คนเลี้ยงช้าง) ที่สามารถ  
เข้ามาศึกษาดูงาน ,เรียนรู้วิถีชีวิตของช่างและคนเลี้ยงช้าง(มีที่พักรองรับ) และทำกิจกรรมต่างๆที่  
เกี่ยวกับช่าง และภูมิปัญญาของชาวกูย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้เวลาในการจัดทำต่อเนื่องกันตั้งแต่ ปี 2559 – 2560 ข้อมูลที่ศึกษาและ  
เก็บรวบรวมมาจึงเป็นข้อมูลที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจมีข้อมูลบางอย่างได้รับการปรับปรุงและแก้ไข  
หลังจากที่ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมไปแล้วบ้าง ดังนั้นทางผู้จัดทำจึงต้องขอภัยในข้อผิดพลาด  
บางประการที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะ  
สามารถทำประโยชน์ให้กับการศึกษาทางด้านนี้ต่อไป

นายกันต์ธี วงศ์กัลยานุช

30 เมษายน 2560

# กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ

คุณแม่ ที่คอยสนับสนุนในทุกๆเรื่องรวมถึงเป็นกำลังใจที่น่ารักให้เสมอมา และของกินชุดใหญ่

อาจารย์ป๊อ(แม่ป๊อ) แอดไวเซอร์ที่ให้แรงผลักดัน กำลังใจ ความรู้ในเรื่องต่างๆ ให้ความอบอุ่น ความเป็นครอบครัว ทำให้แม่มีความมั่นใจในการทำอะไรหลายๆอย่าง กล้าที่จะคิด และลองลงมือทำ รักอาจารย์ครับ แม่ป๊อ

อาจารย์กลุ่ม อาจารย์โต๊ะ อาจารย์ดาว ที่คอยแนะนำงานให้เข้าที่มากยิ่งขึ้นและสิ่งต่างๆให้มองเห็น และเปิดกว้างมากขึ้น ทำให้งานดูกระชับเข้าใจง่ายขึ้น

อาจารย์ตรวจวิธานินทร์(จูนี่) อาจารย์นง(วชิรา) อาจารย์ต้น และอาจารย์โบ ที่ติชมให้คำแนะนำต่างๆเพื่อไว้พัฒนาต่อไป

อาจารย์ทุกๆท่านที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งนี้ที่คอยอบรมสั่งสอน แนะนำ ทุกเรื่องมาตลอด 5 ปี พี่ๆและน้องๆรหัส 05-69-83 พี่จีบ พี่บ๊อค พี่โบว์ พี่จ๋า พี่กุก น้องมีว น้องเฟื่อง น้องตอง น้องโบว์ น้องเอก น้องส้ม ที่คอยช่วยเหลือทุกเมื่อและถามไถ่ตลอดเวลา และยังมีน้องโบว์ที่คอยมาให้กำลังใจตลอด และแก๊งบ้านหนูนวล

น้องและพี่ๆที่คณะ ที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิทยานิพนธ์ให้ผ่านพ้นไปด้วยดี

เพื่อนๆในบุทที่คอยให้คำแนะนำกันและกัน หรือสร้างความสนุกสนานให้บุทไม่เจียบเหงาตลอดมา และเพื่อนมัธยม ที่คอยให้กำลังใจ เตือนสติ ปลอดภัยเวลาท้อแท้ทำให้ฮึดสู้ในหลายๆครั้ง

และมีอีกมากมายที่อาจจะกล่าวไม่หมด ต้องขอบคุณทุกๆท่านไว้ ณ ที่นี้ ด้วยครับ

# สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 เหตุผลสนับสนุนโครงการ	2
1.2.1 เหตุผลสนับสนุนด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	2
1.2.2 เหตุผลสนับสนุนด้านสังคม	3
1.3 จุดประสงค์ของโครงการ	4
1.4 กลุ่มเป้าหมาย	4
1.5 ภาพลักษณ์ของโครงการ	5
1.6 ที่ตั้งของโครงการ	6
1.6.1 ลักษณะพึงประสงค์ของที่ตั้ง	6
1.6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ	6
1.6.3 สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ	8
1.6.4 การเข้าถึงโครงการ	8
1.7 ลักษณะของอาคาร	9
1.7.1 ลักษณะพึงประสงค์ของอาคาร	9
1.7.2 การวิเคราะห์ของอาคาร	9
1.7.3 แบบอาคาร	12
1.8 องค์ประกอบของโครงการ	16
1.9 ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ	17
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสนับสนุนโครงการ	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	18
2.1.1 ความเบื้องต้น	18
2.1.2 กลุ่มชาติพันธุ์ “กวย” และ “ส่วย”	19
2.1.3 การตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์กวย	21
2.1.4 ประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกวย	21
2.1.4.1 ภูมิลำเนาเดิม	21
2.1.4.2 ชาวกวยที่ปรากฏในพงศาวดาร	23
2.1.4.3 การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย	24
2.1.5 ความเชื่อ และพิธีกรรม	25

## สารบัญ (ต่อ)

2.1.6	กวยอาเจียงสุรินทร์	29
2.1.7	การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูย	30
2.1.8	ที่อยู่อาศัย ความเป็นอยู่ และพฤติกรรม	32
2.1.9	ภาษากูยจังหวัดสุรินทร์	34
2.1.10	ตำนานเกี่ยวกับตัวอักษรกูย	35
2.2	ข้อมูลเฉพาะโครงการ	36
2.2.1	ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์คชศึกษา	36
2.2.2	การอนุรักษ์ช้าง	38
2.2.3	กระต่ายมูลช้าง	40
2.2.3.1	ขั้นตอนการทำกระต่ายมูลช้าง	41
2.2.4	การย้อมผ้าด้วยผลมะเกลือ	41
2.2.4.1	มะเกลือ	42
2.2.4.2	ขั้นตอนการย้อมผ้าด้วยผลมะเกลือ	44
2.2.4.3	การ “นั่งผ้าด้วยสมุนไพร” หรือการอบผ้า	44
2.2.4.4	การใช้พื้นที่	45
2.2.4.5	การแต่งตัวเวลาทำงาน	45
2.2.4.6	คำศัพท์เฉพาะ	46
2.2.5	ความเปลี่ยนแปลงของเขื่อนอีสาน	46
2.2.5.1	การเปลี่ยนแปลงของวัสดุ	47
2.2.5.2	การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการอยู่อาศัย	48
2.2.6	บรรยากาศเขื่อนอีสาน	49
2.3	กรณีศึกษาเปรียบเทียบ	51
2.3.1	กรณีศึกษาโครงการออกแบบพิพิธภัณฑ์ ลานแสดงช้าง และหอชมวิว	51
2.3.1.1	Elephant Museum	51
2.3.1.2	Brick Tower	51
2.3.1.3	Elephant Stadium	52
2.3.2	กรณีศึกษาศูนย์อนุรักษ์ช้างที่มีที่พักรองรับ	53
2.3.2.1	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย สถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ฯ	53
2.3.2.2	ศูนย์ช้างชราศรีสัชชาลัย	53
2.3.2.3	ศูนย์อภิมูลช้างไทย	54

## สารบัญ (ต่อ)

2.3.3	กรณีศึกษากิจกรรมภายในศูนย์อนุรักษ์ช้างที่มีที่พักรองรับ	55
2.3.4	กรณีศึกษาที่พัก	55
2.3.5	กรณีศึกษาเวิร์คช็อป	56
2.4	สายการบริหารและอัตรากำลัง	56
2.5	ระบบสภาพแวดล้อมภายในอาคาร และวัสดุในการตกแต่งภายใน	57
2.5.1	ระบบอากาศที่มีผลต่อการออกแบบภายใน	57
2.5.2	การให้แสงสว่างภายในอาคาร	64
2.5.3	การใช้สีภายในอาคาร	69
2.5.4	วัสดุที่ใช้ภายในการออกแบบ	70
บทที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรม และพื้นที่ที่ต้องการ		
3.1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระดับการบริหาร	77
3.2	ประเภทของผู้ใช้โครงการ	78
3.3	ผู้ให้บริการ และพฤติกรรมส่วนบริการให้รายได้	79
3.4	ผู้ให้บริการ และพฤติกรรมส่วนศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว	89
3.5	ผู้รับบริการ	93
3.6	พฤติกรรมการใช้งานภายในโครงการ	97
3.6.1	พฤติกรรมการใช้งานโดยรวม	97
3.6.2	พฤติกรรมการใช้งานส่วนกิจกรรมฝึกปฏิบัติ	97
3.6.3	พฤติกรรมการใช้งานส่วนกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิต	98
3.6.4	พฤติกรรมการใช้งานส่วนกิจกรรมการแสดง	98
3.6.5	พฤติกรรมการใช้งานส่วนการเข้าพัก	99
3.6.6	พฤติกรรมการใช้งานส่วนบ้านพักพนักงานเลี้ยงช้าง	99
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และแนวความคิดในการออกแบบ		
4.1	การวิเคราะห์ข้อมูล	100
4.1.1	การวิเคราะห์ที่ตั้งภายในโครงการ	100
4.1.2	การวิเคราะห์อาคารภายในโครงการ	102
4.1.2.1	อาคารส่วนบ้านพักรับรอง	102
4.1.2.1.1	Villa Type	103
4.1.2.1.2	Group Villa Type	103
4.1.2.2	อาคารส่วนพื้นที่โถงต้อนรับ	104

## สารบัญ (ต่อ)

4.1.3 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของพื้นที่ และความสัมพันธ์ของพื้นที่แบบวงกลม	105
4.1.3.1 พื้นที่โดยรวม	105
4.1.3.2 พื้นที่โถงต้อนรับ และลานข้าง	105
4.1.3.3 พื้นที่ร้านอาหาร	106
4.1.3.4 พื้นที่สปาข้าง	106
4.1.3.5 พื้นที่สวนปฏิบัติ(ภาพรวม) และพื้นที่ห้องเรียนทำฝ้ายอ้อมมะเกลือ	107
4.1.3.6 พื้นที่ห้องเรียนทำอาหาร และพื้นที่ห้องเรียนทำกระดาษมูลช้าง	107
4.1.4 ตารางสรุปผลพื้นที่ที่ต้องการ	108
4.1.4.1 พื้นที่ส่วนต้อนรับ	108
4.1.4.2 พื้นที่ส่วนลานข้าง	108
4.1.4.3 พื้นที่ส่วนร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านขายของ	109
4.1.4.4 พื้นที่ส่วนบ้านพักรับรอง (Villa Type)	109
4.1.4.5 พื้นที่ส่วนบ้านพักรับรอง (Group Villa Type)	110
4.1.4.6 พื้นที่สวนสปา	110
4.1.4.7 พื้นที่สวนปฏิบัติ	111
4.1.4.8 พื้นที่สวนอื่นๆ	111
4.1.5 การวิเคราะห์ขนาดพื้นที่	112
4.1.6 การวิเคราะห์ขนาดพื้นที่ และทางสัญจร	112
4.1.7 การวิเคราะห์กลุ่มพื้นที่สัมพันธ์	113
4.1.8 แนวความคิดในการออกแบบ	113
บทที่ 5 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน	
5.1 ผังบริเวณของโครงการ	114
5.2 ผังเฟอร์นิเจอร์ของอาคารโครงการ	115
5.3 ผังเพดาน และไฟฟ้าของอาคารโครงการ	122
5.4 รูปตัดของอาคารโครงการ	127
5.5 ภาพทัศนียภาพภายในโครงการ	128
5.6 ภาพไอโซเมตริก	135
5.7 หุ่นจำลอง	140
บรรณานุกรม	142

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยผู้เขียนที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ในประเทศไทย “ช่าง” ถือเป็นสัตว์ที่ได้รับการยกย่องให้มีความสำคัญ และยังเป็นสัตว์ประจำชาติไทยเรามาตั้งแต่อดีต แต่ในปัจจุบันช่างนั้นเริ่มถูกลดทอนความสำคัญลง เหลือเป็นแค่เพียงสัตว์ชนิดหนึ่งที่ถูกมาใช้แรงงาน ทารุณในแต่ละวัน ทำให้ จำนวนช่างไทยลดน้อยลงไปเรื่อยๆจากประเทศไทยในทุกๆปี เพราะมีสาเหตุมาจากกระแสการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมได้เข้ามาในพื้นที่ ทำให้ความต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจก็มีมากขึ้น ส่งผลให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า ทำให้พืชอาหารช่างลดลงไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงช่างที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และเมื่อสภาพป่าลดลงทำให้เกิดความแห้งแล้งในพื้นที่ ส่งผลให้คนเลี้ยงช่างไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ขาดอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ส่งผลให้ความรู้ช่างส่วนหนึ่งต้องนำช่างออกไปรับจ้างอยู่ตามปางช่างหรือสวนสนุกต่างๆ และส่วนหนึ่งได้นำช่างออกตระเวนเร่ร่อนขายของที่ระลึกและอาหารช่างตามชุมชนเมืองต่างๆที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือแม้แต่การนำชิ้นส่วนของช่าง หรือช่างเด็กไปขายตามชายแดน เพื่อการเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ซึ่งในส่วนนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาภาพลักษณ์ไม่ดีต่อช่าง เกิดปัญหาด้านสุขภาพช่าง ปัญหาทางด้านสังคมและครอบครัวของเจ้าของช่างที่ต้องทิ้งถิ่นฐานไปเป็นเวลานาน และปัญหาการจราจรในเมืองต่างๆ ทำให้ในปัจจุบันเริ่มมีกลุ่มคนหรือหน่วยงานต่างๆ หันมาช่วยเหลือกลุ่มคนเลี้ยงช่างให้มีงานทำ มีรายได้เลี้ยงชีพ และยังสามารถเป็นอีกทางหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์ช่างไทยให้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย โดยโครงการแบบนี้มีในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่ ลำปาง อุดรธานี และสุรินทร์

ในจังหวัดทั้งหมดนี้มีการเลี้ยงดูช่างที่แตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่จะเป็นแบบองค์กรเอกชนเจ้าของเป็นต่างชาติ มีการเลี้ยงดูในเชิงวิทยาศาสตร์มากกว่าภูมิปัญญา แต่ในจังหวัดสุรินทร์นั้นได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองช่างที่ใหญ่ที่สุดในโลก ที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับช่างหลายอย่าง เช่น การไหว้ศาลปะกำ ประเพณีบวชนาคช่าง พิธีกรรมการรำกล่อม พิธีกรรมเช่นไหว้ปู่ตา เป็นต้น โดยในหมู่บ้านตากกลางนั้นมีประชากรชาวภูยาศัยอยู่เยอะ และอาชีพส่วนใหญ่ของชาวบ้านคือการทำนา ทำไร่ เลี้ยงช่าง เลี้ยงวัว และทอผ้าไหมย้อมมะเกลือ ซึ่งนับได้ว่าชาวกูยนั้นมีภูมิปัญญาความรู้ และความสามารถ ในการเลี้ยงดูช่างตั้งแต่ในอดีต มีความผูกพันระหว่างคนกับช่าง ซึ่งการเลี้ยงช่างของชาวกูยจะแตกต่างจากการเลี้ยงช่างของคนในภูมิภาคอื่นที่เลี้ยงช่างไว้ใช้แรงงานเป็นเสมือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือในการทำมาหากิน แต่ชาวภูยจะเลี้ยงช้างไว้ใช้งานเหมือนกันแต่จะปฏิบัติต่อช้างเสมือนหนึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน

จากการกล่าวข้างต้น จึงเสนอโครงการออกแบบภายใน“ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ช้างไทย” เพื่อคงเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตของชาวภูย(ชาวบ้านที่เลี้ยงช้าง หรือเรียกว่า ชาวช้าง)ที่กำลังจะหายไปให้กลับคืนมาอีกครั้ง โดยในโครงการประกอบด้วย ส่วนที่พัก ที่รองรับสำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ต้องการพักผ่อนตามวิถีชีวิตชาวบ้านและธรรมชาติ และส่วนการเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวช้าง ที่จะได้พบกับประสบการณ์ใหม่ สัมผัสสิ่งใหม่ รวมถึงความเชื่อที่เกี่ยวกับช้าง จากการได้ใกล้ชิด ผูกพันกับช้างและชาวช้าง ในรูปแบบต่างๆ เช่น พิธีไหว้ศาลปะกำ การฝึกช้าง การเรียนรู้การออกคำสั่งช้าง การเข้าหาช้าง การปลูกอาหารช้าง หรือประโยชน์จากช้างที่สามารถนำไปทำกระดาษสาได้ เป็นต้น พร้อมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวภูย เช่น เรียนรู้กระบวนการทำผ้าทอย้อมสีมะเกลือ การฝึกสร้างงานหัตถกรรม ชมการแสดงรำกล่อม ร่วมบายศรีสู่ขวัญ การทำอาหารพื้นเมือง เป็นต้น เหล่านี้จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมการกิน การอยู่ ของชนพื้นเมืองชาวภูยที่มีภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ ของเรื่องความเชื่อ และสถาปัตยกรรม ที่มีการพักอาศัยชายคาเดียวกับช้าง และยังมีถือว่ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกด้วย

## 1.2 เหตุผลสนับสนุนโครงการ

จากสภาพปัญหาที่ความอยู่ช้างต้องนำช้างออกไปเร่ร่อนเพื่อหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาภาพลักษณ์ไม่ดีต่อช้าง หรือปัญหาสุขภาพช้าง เป็นต้น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ได้จัดทำโครงการ “นำช้างคืนถิ่น เพื่อพัฒนาสุรินทร์บ้านเกิด” หรือ “Elephant world Surin” เพื่อรวบรวมช้างที่ออกไปเร่ร่อนในต่างจังหวัดให้กลับมาอยู่บ้าน และใช้สถานที่ศูนย์ฯ ศึกษาแห่งนี้เป็นสถานที่ดำเนินโครงการ ซึ่งมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก กิจกรรมสร้างแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างคนกับช้าง ประการที่สอง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ประการที่สาม กิจกรรมการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของป่าไม้ในพื้นที่ เพื่อให้เหมาะสมต่อการเลี้ยงช้างอย่างยั่งยืน

**1.2.1 เหตุผลสนับสนุนด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว** องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ จังหวัดสุรินทร์โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สิ่งแวดล้อม โครงการชลประทานสุรินทร์ องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ และจากการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคเอกชน บริษัท เดสทินเนชั่น เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด ในการจัดทำโครงการ “นำช้างคืนถิ่น เพื่อพัฒนาสุรินทร์บ้านเกิด” ได้ร่วมมือพัฒนางานด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น พิธีเช่นศาลปะกำ พิพิธภัณฑ์ช้าง การแสดงความสามารถของช้าง ช้างเล่นน้ำบริเวณวังทะเล การนั่งช้างชมบริเวณศูนย์คศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งได้ยกระดับให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวหลักของจังหวัด 2 กิจกรรม คือ งานจดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง ที่จะจัดขึ้นในวันแห่งความรัก 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี และ ประเพณีบวชนาคช้าง ที่จะจัดในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

**1.2.2 เหตุผลสนับสนุนด้านสังคม** องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาของโครงการไปสู่ความเป็น “หมู่บ้านช้างเลี้ยงใหญ่ที่สุดในโลก” ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีพของคนและช้างอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ โดยขอความร่วมมือและขอความสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนเพื่อระดมทุนในการดำเนินการรวบรวมช้างเร่ร่อนและชาวช้างที่ออกไปเร่ร่อนนอกพื้นที่ให้มาอยู่ภายในหมู่บ้านช้างเลี้ยงที่ใหญ่ที่สุดในโลกให้ได้ประมาณ 300 เชือก และปัจจุบันเราได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ช่วยจ่ายค่าตอบแทนช้างเพิ่มเติมอีก 140 เชือก รวมกับช้างที่อยู่ในโครงการนำช้างคืนถิ่นฯ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์อีก 60 เชือก ดังนั้น ปัจจุบันจึงมีช้างอยู่ในโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 200 เชือก นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ยังมีแผนที่จะดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ภายในศูนย์คศึกษา ให้มีความเหมาะสมต่อการรองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องช้างของโลก ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวังทะเลให้มีความเหมาะสมต่อการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ดำเนินการปลูกพืชอาหารช้าง พืชสมุนไพรช้าง พืชพื้นเมืองประจำถิ่นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติติงภูดิน ป่าสงวนแห่งชาติติงสายทอ และป่าปูงป่าทามบริเวณวังทะเล รวมถึงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตระหว่างคนกับช้าง ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสัตว์ใหญ่ที่ถือเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำประเทศไทยของเราสืบไป

### 1.3 จุดประสงค์ของโครงการ

#### ด้านแนวคิดของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่ให้ความรู้ เรียนรู้วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวกับช้าง และสัมผัสถึงความผูกพันของวิถีชีวิตคนเลี้ยงช้าง
2. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสนองความต้องการในการพักผ่อน สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย และอยากเรียนรู้วิถีชีวิตของช้างและคนเลี้ยงช้าง(ชาวควย) ท่ามกลางบรรยากาศของวิถีชาวบ้าน และธรรมชาติ
3. เพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และเรียนรู้กระบวนการทำจากส่วนประกอบต่างๆ ของช้าง และหัตถกรรมพื้นถิ่นของชาวควย เพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ชาวบ้าน
4. เพื่อเป็นสถานที่รองรับ ดูแลช้างและความรู้ช้าง ที่กลับมาสู่ถิ่น

#### ด้านการออกแบบ

1. เพื่อศึกษา และวิจัยแนวทางของสถาปัตยกรรมพื้นบ้านของชาวควยที่เลี้ยงช้าง มาเป็นแนวทางในการออกแบบเพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน และภูมิสถาปัตยกรรม ให้สอดคล้องกัน
2. เพื่อออกแบบตกแต่งภายในโครงการ จากการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมพื้นบ้านของชาวควย มาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน และสร้างความประทับใจแก่ผู้มาใช้บริการ และนักท่องเที่ยว

### 1.4 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการ คือ คณะครูและนักเรียน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งชาวไทยและต่างชาติ รวมไปถึงผู้ที่สนใจในวิถีชีวิตของช้างและชาวช้าง อยากเข้ามาศึกษาหาความรู้ ใช้ชีวิตแบบสงบ เรียบง่าย ท่ามกลางธรรมชาติ ซึ่งในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ หันมาท่องเที่ยวแบบสงบ และเรียนรู้วิถีชีวิตกันมากขึ้น เนื่องด้วยหนีจากสังคมเมืองที่วุ่นวาย เร่งรีบ และค่าครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

กลุ่มเป้าหมาย	ลักษณะและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	จำนวน(%)
1. คณะครูและนักเรียน ทั้งชาวไทยและต่างชาติ	กลุ่มนักเรียนที่เข้ามาจะเป็นแบบทัศนศึกษา เรียนรู้ศึกษาดูงาน และทำกิจกรรม เพื่อเป็นต้นแบบวิถีชีวิต นำไปสู่การอนุรักษ์	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เป็นพื้นที่พักผ่อน และรวมตัวสำหรับผู้ที่มีความชื่นชอบในไลฟ์สไตล์แบบเดียวกัน</li> <li>- พื้นที่ที่สามารถสร้างกิจกรรม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้</li> </ul>	60
---	---	----

## 1.5 ภาพลักษณ์ของโครงการ

โครงการเสนอแนะศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย ( Learning Center for Elephant Conservation Thailand) เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ในเรื่องการอนุรักษ์ช้าง วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญาของชาวกูย (คนเลี้ยงช้าง) ที่สามารถเข้ามาศึกษาดูงาน ,เรียนรู้วิถีชีวิตของช้าง และคนเลี้ยงช้าง (มีที่พักรองรับ) และทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับช้าง และภูมิปัญญาของชาวกูย

Learning Center for Elephant Conservation Thailand เป็นลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ ที่มีที่พักช้างและความรู้ช้าง และมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวรองรับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก คือ

### Learning Zone

ซึ่งเป็นส่วนพื้นที่ในความรู้ เรียนรู้วิถีชีวิตของช้างและชาวกูย เรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆของชาวกูย แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ความสามารถ รวมถึงเป็นพื้นที่ที่จัดกิจกรรม และสร้างความบันเทิงต่างๆ โดยจะประกอบไปด้วย นิทรรศการ ลานกลางแจ้ง สปาซัง ทำกระดาษสาจากมูลช้าง ทำผ้าอ้อมมะเกลือ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นส่วนประกอบของกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวรองรับกลุ่มเป้าหมาย และมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนตามจุดประสงค์ของโครงการ ตอบสนองความต้องการในรูปแบบใหม่ ที่ส่งเสริม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในตัวอีกด้วย

### Thai Elephant conservation center

พื้นที่ส่วนนี้เป็นพื้นที่รองรับกลุ่มความรู้อาจารย์และช้าง ที่กลับมาสู่ถิ่น ไร่สำหรับพักอาศัย ปรับและรักษาตัว เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น โดยสามารถเข้าร่วมโครงการ และทำงานภายในศูนย์แห่งนี้ได้ และเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยอนุรักษ์ช้างไทย และทรัพยากรไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บ้านพักรับรอง

เป็นพื้นที่ส่วนของที่พัก ที่รองรับไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจมาใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย และอยากเรียนรู้วิถีชีวิตชานกับชาวชาน ในหมู่บ้านชานชาวกูย ที่ยังคงเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมไว้ดั้งเดิม แต่จะเพิ่มความสะดวกสบาย ทันสมัยมากกว่าเดิมในบรรยากาศธรรมชาติ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในหมู่บ้านชานตากกลาง จังหวัดสุรินทร์

### 1.6 ที่ตั้งของโครงการ

#### 1.6.1 ลักษณะพึงประสงค์ของที่ตั้ง

1. สภาพแวดล้อมของที่ตั้ง ควรมีพื้นที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ มีทิวทัศน์ที่สวยงาม และอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
2. ลักษณะที่ตั้งที่เหมาะสมกับโครงการ ควรอยู่ในเขตชุมชนเลี้ยงช้าง ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบ และมีพื้นที่ลาดชันเล็กน้อย เพื่อให้เห็นทัศนียภาพได้ชัดเจน
3. การเข้าถึงโครงการ ควรมีระยะทางไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก เพื่อความสะดวกในการเดินทางของผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถเข้าถึงง่ายจากการขนส่งสาธารณะ เช่น รถไฟ จังหวัด สถานีขนส่งมวลชนจังหวัด เป็นต้น

#### 1.6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

โครงการตั้งอยู่ที่บ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 214 ตั้งอยู่ในศูนย์คชศึกษา ที่เป็นแหล่งเลี้ยงช้างที่ใหญ่ที่สุดในโลก และชุมชนชาวกูย (ดูจากรูปที่ 1.1)

พิกัดที่ตั้งโครงการ : 15.265908, 103.496754

อาณาเขตที่ตั้ง	ทิศเหนือ	ติดกับ	ชุมชนบ้านตากกลาง
	ทิศใต้	ติดกับ	พื้นที่ทำการเกษตร
	ทิศตะวันออก	ติดกับ	ชุมชนบ้านตากกลาง
	ทิศตะวันตก	ติดกับ	วัดป่าอาเจียง

พื้นที่โครงการทั้งหมด ประมาณ 112,216 ตารางเมตร (ประมาณ70ไร่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้





รูปที่ 1.3 รูปบริเวณทางทิศเหนือ



รูปที่ 1.4 รูปบริเวณทางทิศใต้



รูปที่ 1.5 รูปบริเวณทางทิศตะวันออก

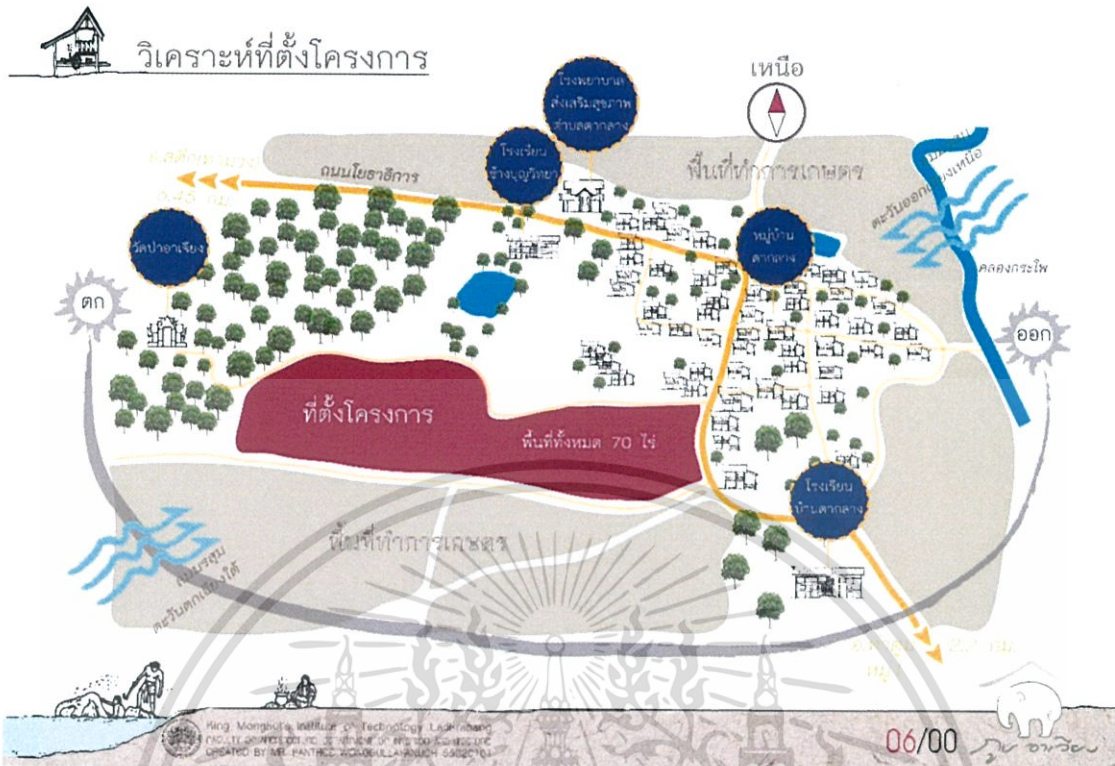


รูปที่ 1.6 รูปบริเวณทางทิศตะวันตก

#### 1.6.4 การเข้าถึงโครงการ

การเดินทางมายัง ศูนย์ศึกษา หรือ หมู่บ้านข้างบ้านตากกลาง จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทาง กรุงเทพฯ- สระบุรี- นครราชสีมา จากนั้นใช้เส้นทางหมายเลข 2 หรือถนนมิตรภาพแล้วแยกเลี้ยวขวาเข้าทางหมายเลข 206 เส้นทาง ไป อำเภอพิมายแยกซ้ายเข้าทางหมายเลข 2175 ไปชุมพวงผ่านอำเภอแคนดง-สตึก-ชุมพลบุรี จากชุมพลบุรี ตรงไปยัง อำเภอท่าตูม ทางหมายเลข 2018 ประมาณ 12 กิโลเมตร จะมีทางเลี้ยวขวาตัดไปยังหมู่บ้านข้างบริเวณบ้านกระสัง ไปบ้านยางบริมย์ แล้วตรงไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตร ก็จะถึงหมู่บ้านข้างบ้านตากกลาง เส้นทางสะดวกเป็นถนนลาดยางตลอดสาย และยังมีป้ายบอกตลอดการเดินทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



รูปที่ 1.7 ผังการวิเคราะห์ที่ตั้งและเข้าถึงโครงการ

## 1.7 ลักษณะของอาคาร

### 1.7.1 ลักษณะพึงประสงค์ของอาคาร

1. เป็นอาคารที่มีเอกลักษณ์ของคนเลี้ยงช้างชาวกวย
2. มีรูปลักษณะที่สามารถนำมาผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมไทยกับสมัยใหม่ และดูกลมกลืนกับธรรมชาติ
3. อาคารมีการระบายอากาศได้ดี สามารถป้องกันแดดและฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 1.7.2 การวิเคราะห์ของอาคาร

เจ้าของโครงการ : องค์การบริหารจังหวัดสุรินทร์

ลักษณะอาคาร 1 : บ้านพักควาญช้างแบบที่ 1 มีทั้งหมด 2 ชั้น ชั้น 1 โถง ขนาดกว้าง 6 ม. ยาว 11 ม. พื้นที่ 66 ตร.ม. ชั้นที่ 2 ขนาด กว้าง 6 ม. ยาว 6 ม. พื้นที่ 36 ตร.ม. รวมพื้นที่ทั้งหมด 102 ตร.ม.

บ้านพักมีลักษณะเป็นบ้านยกสูง ชายคายื่นยาว สำหรับไว้เลี้ยงช้าง ส่วนใต้ถุนไว้สำหรับเลี้ยงวัวกับเก็บข้าวของต่างๆ เป็นอาคารโครงไม้ทั้งหลัง หลังคาเป็นแผ่นสังกะสีเคลือบสี ผนังเป็นผนังไม้ทั้งการค้ำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลัง และเป็นบ้านของชาวกว๊านตั้งแต่อดีต แต่ปัจจุบันเริ่มลดน้อยลงจนเหลือประมาณ 15 หลัง ที่ตั้งอยู่ในศูนย์คชศึกษา จะถูกทำการบูรณะให้ดูดีขึ้น และอยู่ได้สบายขึ้น แต่ยังคงเอกลักษณ์ไว้เหมือนเดิม(อยู่ในช่วงกำลังบูรณะ และสร้างใหม่)



รูปที่ 1.8 รูปภาพตัวบ้านพักรับรอง

ลักษณะอาคาร 2 : ศาลาเก็บพืชการเกษตรและเลี้ยงช้าง 1 ชั้นแนวยาว ขนาดกว้าง 12 ม. ยาว 32 ม. พื้นที่รวม 384 ตร.ม.

อาคารมีลักษณะเป็นอาคารไม้เก่าทั้งหลัง หลังคาเป็นแบบจั่วโครงไม้ มุงแผ่นสังกะสี เสาเป็นไม้ โคนเสาก่อเสาคอนกรีตขึ้นมาเล็กน้อย จะถูกรื้อถอนในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า เพื่อสร้างศูนย์คชศึกษาในรูปแบบใหม่ จึงเป็นอาคารที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



รูปที่ 1.9 รูปภาพอาคารด้านหน้าอาคาร



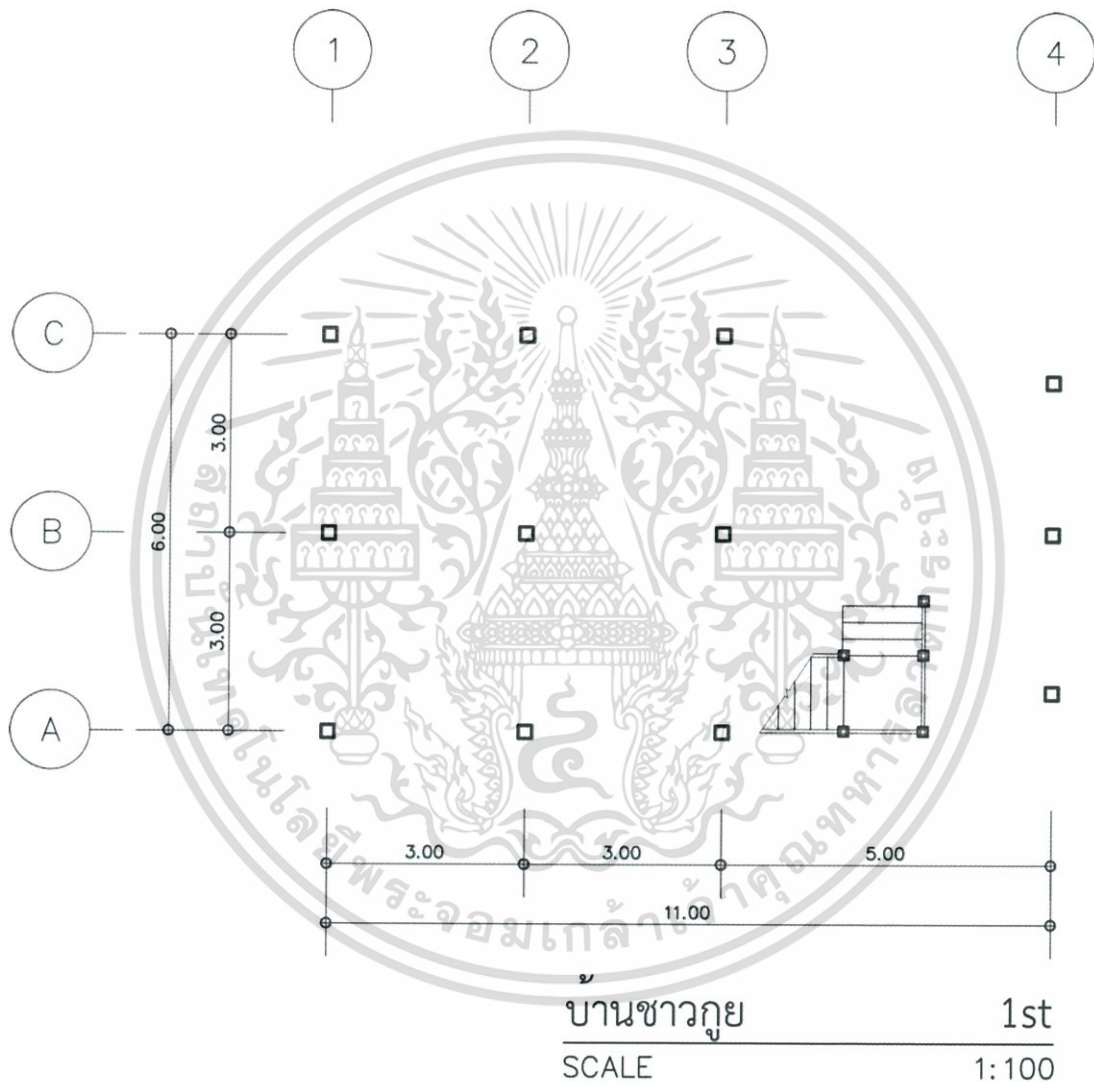
รูปที่ 1.10 รูปภาพด้านข้างอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.7.2 แบบอาคาร

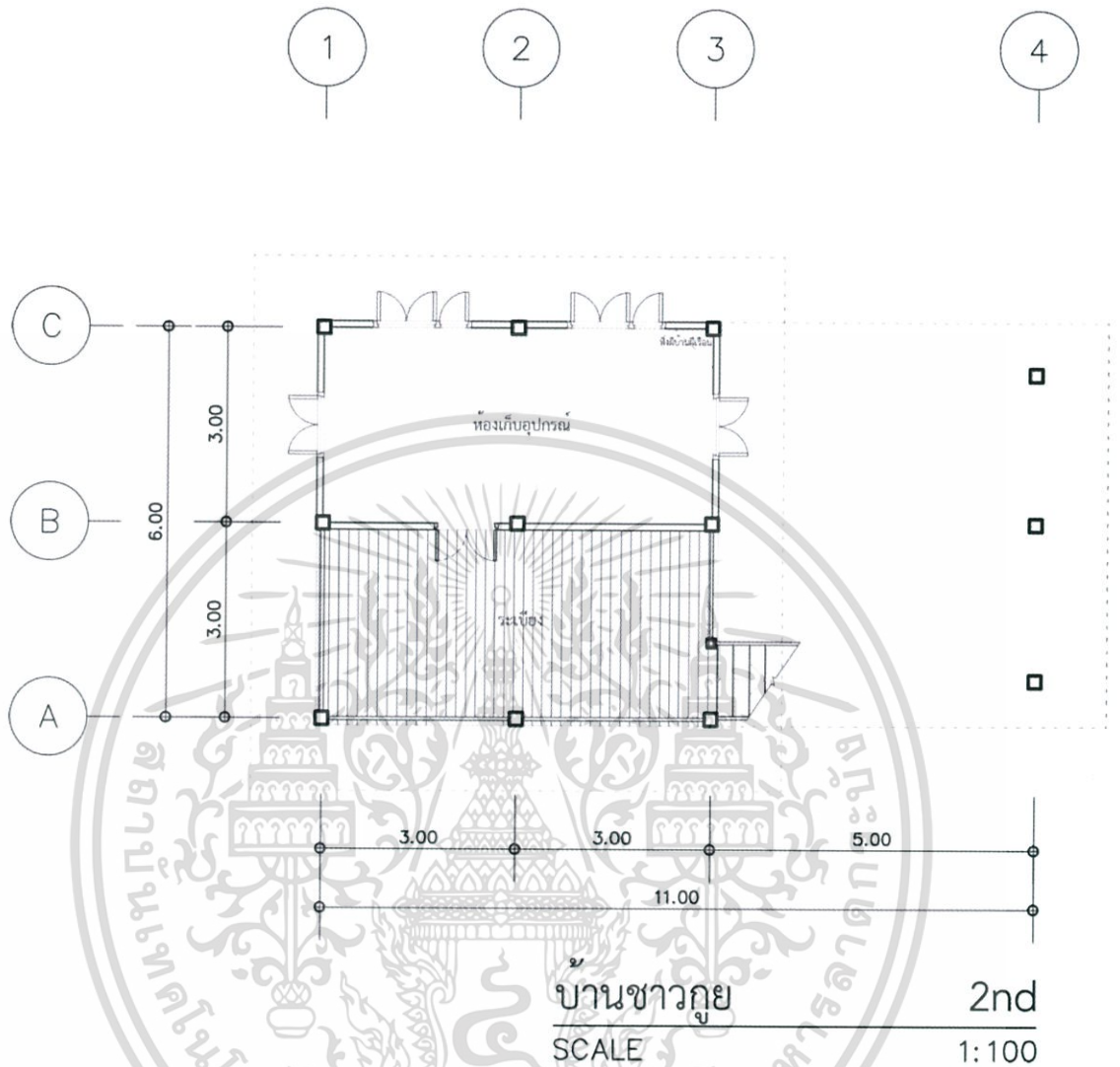
## แบบอาคาร 1

## ๐ แบบบ้านพักรับรอง



รูปที่ 1.11 ผังแปลนบ้านพักรับรอง ชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



รูปที่ 1.12 ผังแปลนบ้านพักรับรอง ชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

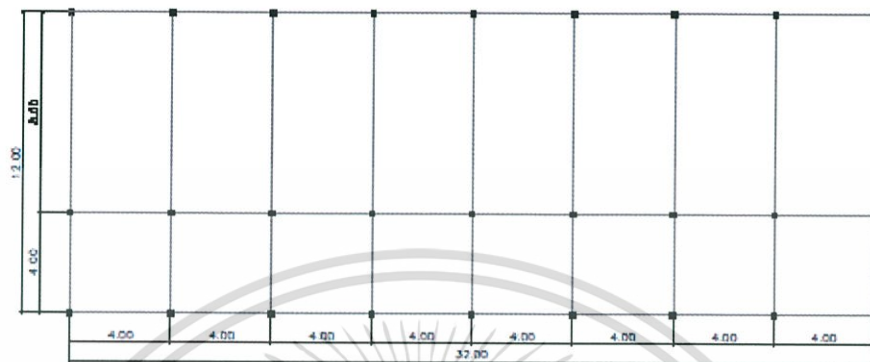


รูปที่ 1.13 รูปไอโซเมตริกแบบบ้านที่ใช้ในโครงการ

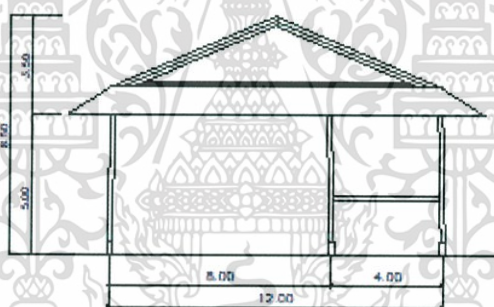
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## แบบอาคาร 2

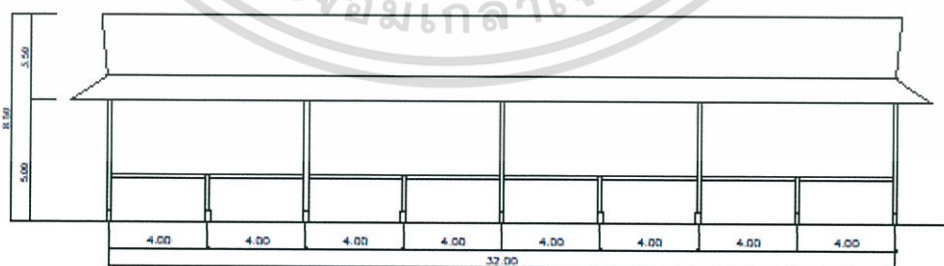
## o แบบอาคารศาลาโถง



รูปที่ 1.14 แพลนศาลาโถง



รูปที่ 1.15 รูปด้านหน้าศาลาโถง



รูปที่ 1.16 รูปด้านยาวศาลาโถง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.8 องค์ประกอบของโครงการ

ด้านแนวคิดโครงการ		
จุดประสงค์	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. เพื่อเป็นสถานที่ให้ความรู้ เรียนรู้ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เกี่ยวกับช้าง รวมถึงการแสดง ความสามารถของช้างในการทำ กิจกรรมต่างๆ และสัมผัสถึงความ ผูกพันของวิถีชีวิตคนเลี้ยงช้าง	- คู่วิถีชีวิตชาวกูย - เข้าร่วมในพิธีกรรม ประเพณีพื้นถิ่น ของชาวกูยในหมู่บ้านตากกลาง เช่น ศาลปะกำ บวชนาคช้าง จัดทะเบียน บนหลังช้าง เดินขบวนแห่เทียนพรรษา กีฬาประจำตำบล เป็นต้น	- ลานแสดงกลางแจ้ง - นิทรรศการ
2. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและ สนองความต้องการในการพักผ่อน สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจใช้ชีวิต แบบเรียบง่าย และอยากเรียนรู้วิถี ชีวิตของช้างและคนเลี้ยงช้าง(ชาวกูย) ท่ามกลางบรรยากาศของวิถี ชาวบ้าน และธรรมชาติ	- พักผ่อนท่ามกลางวิถีชีวิตของคน เลี้ยงช้าง ธรรมชาติ และใช้ชีวิตแบบ เรียบง่าย - นวดผ่อนคลาย - รับประทานอาหาร พื้นถิ่น ท่ามกลางธรรมชาติ	- บ้านพักรับรอง - สปาช้าง - ร้านอาหาร
3. เพื่อเป็นสถานที่จำหน่าย ผลิตภัณฑ์ และเรียนรู้กระบวนการ ทำจากส่วนประกอบต่างๆของช้าง และหัตถกรรมพื้นถิ่นของชาวกูย เพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ชาวบ้าน	- เรียนรู้กระบวนการทำกระดาษสา จากซี่ช้าง - เรียนรู้การทำผ้าทอย้อมมะเกลือ ที่ เป็นเอกลักษณ์ของชาวกูย - เลือกซื้อสินค้าของชาวบ้านใน หมู่บ้านตากกลาง เพื่อส่งเสริมรายได้ ให้แก่ชาวบ้าน	- ส่วนปฏิบัติ - ห้องเรียนทำผ้าย้อมมะเกลือ - ห้องเรียนทำกระดาษมูลช้าง -ร้านขายของ
4. เพื่อเป็นสถานที่รองรับ ดูแลช้าง และควาญช้าง ที่กลับมาสู่ถิ่น	- รองรับชาวช้างและช้างไว้สำหรับ พักผ่อน - ไว้ตรวจสอบสภาพร่างกาย ดูแล รักษา ช้าง	- บ้านพักพียงคนเลี้ยงช้าง - โรงพยาบาลช้าง
ด้านการออกแบบ		
จุดประสงค์	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. เพื่อศึกษา และวิจัยแนวทาง ของสถาปัตยกรรมพื้นบ้านของชาวกูยที่เลี้ยงช้าง มาเป็นแนวทางใน การออกแบบเพื่อสร้างความ กลมกลืนระหว่างสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน และภูมิ สถาปัตยกรรม ให้สอดคล้องกัน	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อออกแบบตกแต่งภายในโครงการ จากการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมพื้นบ้านของชาวกวยมาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน และสร้างความประทับใจแก่ผู้มาใช้บริการและนักท่องเที่ยว	-	-
--	---	---

## 1.9 ขอบข่ายและขอบเขตโครงการ

องค์ประกอบ	ขอบเขต	ขอบข่าย	พื้นที่(ตร.ม.)
<b>ส่วนบริการและกิจกรรม</b>			
1. พื้นที่โถงต้อนรับ (รองรับ 400 คน/1วัน) - พื้นที่พักผ่อน - ออฟฟิศ - ร้านขายของ - ตู้เก็บของอัตโนมัติ	○	○	384
2. ห้องน้ำ			195
3. ลานแสดงกลางแจ้ง	○	○	2,400
4. ร้านอาหาร (รองรับ 164 คน)	○	○	519
5. บ้านพักรับรอง (รองรับ 46 คน) - Villa Type (6 หลัง)(2-4คน/1หลัง) - Group Villa Type (2 หลัง)(12 คน/1หลัง)	○	○	1,837
6. สปาซัง (รองรับ 30 คน)	○	○	195
<b>ส่วนสาธารณะและส่วนพนักงาน</b>			
7. พื้นที่จอดรถ		○	3,000
8. สำนักงาน (รองรับ 20 คน)		○	50
9. ที่พักพนักงาน (รองรับ 30 คน)		○	50
<b>ส่วนแหล่งเรียนรู้และสืบสาน</b>			
10. นิทรรศการ	○	○	384
11. ส่วนปฏิบัติ (workshop) (รองรับ 30 คน) - ห้องเรียนทำผ้าย้อมมะเกลือ - ห้องเรียนทำกระดาษมูลซัง	○	○	204
<b>ส่วนอนุรักษ์และบริหารช้าง</b>			
12. โรงพยาบาลช้าง		○	195

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 2

# ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสนับสนุนโครงการ

## 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

### 2.1.1 ความเบื้องต้น

ประวัติความเป็นมาที่ยาวนานของกลุ่มชาติพันธุ์กวยหรือกวยทำให้ทราบพื้นที่ที่อพยพและตั้งถิ่นฐานหลายแห่งผ่านชื่อบ้านนามเมืองที่ปรากฏในพื้นที่ต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ กวยหรือกวยถือว่าเป็นชนกลุ่มแรก ๆ ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่นี้ การอพยพย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณภาคอีสานของประเทศไทยแม้ว่ายังไม่มีหลักฐานและกาลเวลาที่ จะตอบคำถามให้ชัดเจนว่า “กวยหรือกวยมาเมื่อใด มาจากไหน เพราะเหตุไรจึงอพยพมา และมา จำนวนเท่าไร” ก็ตาม แต่กลุ่มชาติพันธุ์กวยหรือกวยถือว่ามีบทบาทในพื้นที่อีสานตอนใต้ และอาศัยอยู่มาเป็นเวลานาน กลายเป็นชุมชนกวยหรือกวย และที่หนาแน่นที่สุดก็คือ พื้นที่จังหวัด สุรินทร์ นอกจากนี้ยังมีหัวหน้าชาวกวยหรือกวยหลายคนมีบทบาทการเมืองการปกครองจน ได้รับศรัทธานับดรศักดิ์เป็นเจ้าปกครองเมือง ได้แก่ พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง, พระศรีนครเตา, พระสังขบุรี และพระไกรศรีนครลาดวน

คำว่า “เขมรป่าดง” และ “ส่วย” เป็นคำนิยามที่คนไทยเรียกจนคุ้นชินจากโดยอาศัยพื้นที่ที่อาศัยอยู่และการทำหน้าที่ในสังคมที่การปกครองไทยมอบให้คือการส่งส่วย แต่ชาวกวยหรือกวยก็ยังมั่นใจในคำเรียกชื่อตนเองว่า “กวยหรือกวย กวย โกย หรือ กุย” ซึ่งมีความหมายว่า “คน” ที่มีภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกวยหรือกวยจนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ว่า “สุรินทร์เป็นดินแดนที่ชาวกวยหรือกวยสร้างสรรค์ผลงานไว้อย่างมาก”

วัฒนธรรมกวยหรือกวยที่เด่น ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ ที่เรียกว่า ยะจู้ย, การทำนายเพื่อสืบหาสิ่งของทรัพย์สินที่หายไป ชาวกวยหรือกวยเรียกว่า “โปล”, การรักษาโรค ด้วยวิธีการบำบัดตามแนวความเชื่อ กวยหรือกวยเรียกว่า “แกลมอ” และพิธีกรรม ความเชื่อ เกี่ยวกับการเลี้ยงช้าง

สถานภาพวัฒนธรรมกวยหรือกวยในปัจจุบันอาจถือว่าอยู่ในช่วงที่ก้าวไปสู่วัฒนธรรมวิฤต เพราะอิทธิพลจากวัฒนธรรมชาติอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทต่อสังคมมากและครอบงำวัฒนธรรมกวยหรือกวยดั้งเดิม กลายเป็นวัฒนธรรมผสมผสานระหว่างกวยหรือกวยกับวัฒนธรรมอื่น จึงควรมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องช่วยอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมกวยหรือกวยให้เหลือตกทอดเป็นมรดกสู่ลูกหลานกวยหรือกวยในอนาคต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจําภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

### 2.1.2 กลุ่มชาติพันธุ์ “กวย” และ “ส่วย”

กลุ่มชาติพันธุ์นี้เรียกชื่อตัวเองว่า กวย แต่สำเนียงพูดอาจแตกต่างกันไป บางครั้งออกเสียงว่า กวย กุย หรือ โกย (ประเสริฐ ศรีวิเศษ, 2521) แม้ชนพื้นเมืองเหล่านี้จะออกเสียงสระแตกต่างกันตามละท้องถิ่นอย่างไรก็ตาม ความหมายของคำเรียกชื่อนั้นมีความหมายเดียวกันคือ “คน” (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2538) และการเรียกชื่อตัวเองว่า กวย นี้ กลุ่มชาติพันธุ์จะใช้เรียกก็ต่อเมื่อได้พูดและสนทนากับกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันหรือกับกลุ่มชาติพันธุ์เขมร แต่เมื่อสนทนากับกลุ่มอื่นที่พูดภาษาไทยและลาวในประเทศไทย จะใช้เรียกตัวเองว่า “ส่วย” ซึ่งเป็นการเรียกชื่อตามกลุ่มชาติพันธุ์ไทยและลาว

คำว่า “ส่วย” เป็นชื่อที่ได้จากการเรียกกลุ่มชาติพันธุ์กวยของคนไทยสยามตั้งแต่มีการแบ่งเขตการปกครองอย่างเป็นทางการของสยามในสมัยอยุธยาตอนปลาย เนื่องจากในสมัยก่อนหน้านั้นไม่มีการเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์กวยว่า “ส่วย” ดังความตอนหนึ่งในกฎหมายอยุธยาฉบับ พ.ศ. 1974 ว่า “กษัตริย์ของเขมรที่นครธมได้ขอให้เจ้ากวยแห่งตะบองขมุเมืองสำคัญตอนใต้ของนครจาปาศักดิ์ส่งทหารไปช่วยพระองค์ปราบขบถ” (ไพฑูริย์ มีกุล, 2527)

หลักฐานการเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ว่า “ส่วย” เริ่มมีปรากฏขึ้นในรัชสมัยพระที่นั่งสุริยามรินทร์(พ.ศ. 2301 – 2310) แห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2302 พระยาช้างเผือกแตกโรงหนีมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเข้าสู่เขตเมืองพิมายและเข้าถึงถิ่นที่อยู่ของกวย เจ้าเมืองพิมายจึงพาคณะติดตามช้างเผือกมาพบกับหัวหน้ากลุ่มชาวกวยที่บ้านกุดหวาย เชียงสี บ้านคุปะทาย เชียงปุม บ้านอจจะปิง เชียงมะ และบ้านลาดวนเชียงขัน หัวหน้ากลุ่มชาวกวยทั้ง 4 คนเป็นญาติพี่น้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวหน้าคณะกลุ่มชาวกวยได้ช่วยคณะผู้ติดตามข้างจับพระยาข้างเผือกส่งคืนถวายสมเด็จพระสุริยามรินทร์ จึงมีความดีความชอบและได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “หลวง” คือให้ เชียงสี(บ้านกุดหวาย) เป็น “หลวงศรีนครเตา” เชียงบุม (บ้านคูปะทาย ) เป็น “หลวงสุริทรภักดี” เชียงฆะ (บ้านอ้อจะบึง ) เป็น “หลวงเพชร” เชียงขัน ( บ้านลาดวน ) เป็น “หลวงสุวรรณ”

นับแต่นั้นมาผู้นำชาวกวยได้ทราสารการขึ้นอยู่กับเมืองพิมาย มีบทบาทสำคัญในการส่งสิ่งของต่าง ๆ ตามความต้องการของส่วนกลาง ได้แก่ นาข้าว แก่นสน ยางสน ปีกนก นอรรมาต งาข้าว และขี้ผึ้ง สิ่งของดังกล่าวเรียกว่า “ส่วย” กลุ่มชาติพันธุ์กวยจึงมีชื่อว่า “ผู้ส่งส่วย” ตลอดจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 กลุ่มชาวกวยยังเป็นข้าไพร่แผ่นดินสยาม ได้ถูกเกณฑ์แรงงานและจัดส่ง เมื่อถึงคราวจัดเก็บส่วยและเกณฑ์ไพร่พลยากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสมัยปลายรัชกาลที่ 4 ก็เข้ารอบวิฤตอีกครั้ง คือ กวยไม่มีส่วยเป็นสิ่งที่ส่งแก่ทางราชการ ผู้นำจึงเอาตัวคนกวยส่งส่วยแทน คนกวยได้ชื่อว่า “คนส่วย” และถูกคนไทยสยามเรียกว่า “ส่วย” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

คนกวยจะใช้ชื่อเรียกว่า “ส่วย” ก็ต่อเมื่อคุยกับคนที่พูดภาษาไทย และใช้เป็นคำเรียกชื่อในภาษาไทย และลาว แต่ในภาษาเขมรยังใช้คำเรียกตนเองว่า “กวย” เช่นเดิม อย่างไรก็ตามการยอมรับในคำเรียกว่า กวย และ ส่วย นี้ชาติพันธุ์กวยบางคนอาจไม่ได้คำนึงถึงว่าชื่อที่คนไทยเรียกนั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร หรือคนไทยเรียกชื่อนี้ด้วยอคติทางชาติพันธุ์หรือเรียกเพื่อดูถูกดูหมิ่น แต่หากเข้าใจว่า “คนกวยเรียกตัวเองว่า “กวย” คนเขมรเรียกกวยว่า “กวย” คนลาวและไทยเรียกกวยว่า “ส่วย” เท่านั้น

ต่อมากลุ่มชาติพันธุ์กวยหลายแห่งเริ่มมีความสำนึกรักในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากลักษณะการถูกเบียดขับด้านชาติพันธุ์ จึงมีความรู้สึก ว่า คำเรียกชื่อว่า กวย จากคนเขมรเรียก คนไทยและลาวเรียกว่า “ส่วย” อาจมีความนัยแฝงอยู่ด้วย จึงร่วมกันฟื้นฟูและดำเนินการเรียกชื่อว่า “ส่วย” ของคนไทยและลาว ให้เรียกชื่อตามที่ตนเองเรียกว่า “กวย” แต่กลุ่มชาติพันธุ์กวยบางคนก็ยังติดปากกับคำว่า “ส่วย” เมื่อสนทนากับคนไทยและลาวเช่นเดิม

### 2.1.3 การตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์กวย

เนื่องจากชาวกวยตั้งถิ่นฐานปะปนกันอยู่กับชาวเขมรสูงและชาวลาว จึงมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกันตามวิสัย และทำให้ชาวกวยกลืนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเขมรสูงและวัฒนธรรมลาว ดังจะเห็นได้จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เมื่อครั้งที่ตั้งเมืองสุรินทร์ใหม่นั้นมีคนกวยทั้งเมือง ชาวเขมรสูงมีปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย แต่นานเข้าวัฒนธรรมของเขมรสูงก็ค่อยๆเข้ามามีอิทธิพลเหนือวัฒนธรรมของชาวกวย ชาวกวยจึงถูกกลืนเข้าไปเป็นคนเขมรเกทอบหมด( ประเสริฐ ศรีวิเศษ ๒๕๒๑) เมื่อ พ.ศ. 2450 จังหวัดศรีสะเกษยังเป็นเมืองที่มีชาวกวยอยู่กันทั้งเมืองมีพวกลาวเวียง (สาขาเวียงจันทร์) ปะปนอยู่บ้างบางหมู่บ้าน แต่วัฒนธรรมของลาวได้เข้ามามีอิทธิพลเหนือชาวกวย จึงทำให้มีการผสมผสานวัฒนธรรม ชาวกวยที่นี้พูดภาษาลาวด้วยสำเนียงส่วยโดยสามารถใช้สระเอื้อได้ ในขณะที่ภาษาลาวเวียงเดิมมีแต่สระเอื้อ ร่องรอยที่แสดงว่าศรีสะเกษเดิมเป็นเมืองที่ชาวกวยอาศัยอยู่กันทั้งเมืองก็คือตัวเลขสำมะโนครัวสมัยนั้นและการเรียกขานชาวศรีสะเกษว่า “ส่วยศรีสะเกษ” อยู่จนทุกวันนี้ ( จิตร ภูมิศักดิ์ ๒๕๒๔) ปัจจุบันชาวกวยอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ระหว่างแม่น้ำมูลกับเทือกเขาพนมดงรัก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ จนถึงอุบลราชธานี เชื่อกันว่าบริเวณนี้เป็นเส้นทางอพยพมาจากทางตอนใต้ของประเทศลาวสู่ประเทศไทยและยังเชื่อกันว่า ชาวกวยที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นชาวกวยที่ตกค้างอยู่ตั้งแต่ครั้งอพยพมาจากลาว(ประเสริฐ ศรีวิเศษ ๒๕๒๑) ในจังหวัดบุรีรัมย์ ชาวกวยส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษและมีการอพยพโยกย้ายข้ามอำเภอ หมู่บ้านชาวกวยแต่ละหมู่บ้านมาจากที่เดียวกันทั้งหมู่บ้านหรือมาจากหลายที่มาอาศัยด้วยกัน นอกจากนี้ยังพบผู้พูดภาษากวยในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และที่บ้านหนองบัว ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นบริเวณที่มีผู้พูดภาษาเขมรออาศัยอยู่เช่นกัน ชาวกวยที่นี้เรียกตัวเองว่า “กวย” เรียกภาษาที่ตัวเองพูดว่า “ภาษากวย”

### 2.1.4 ประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกวย

#### 2.1.4.1 ภูมิสำเนาเดิม

มีหลักฐานหลายแห่งรวบรวมเอาไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับภูมิสำเนาของชาวกวย (ไพบุลย์ สุนทรารักษ์ 2515) ได้ให้ความเห็นว่า กวยเป็นเผ่าเขมรเดิมพวกหนึ่ง

เรียกชาติพันธุ์ ซึ่งอพยพมาจากอินเดียครั้งถูกอารยันรุกรานโดยอพยพมาทางทิศ  
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การสงวนลิขสิทธิ์นี้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกรมการคำ  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะวันออกจนถึงลุ่มแม่น้ำตง( สาละวิน ) และ แม่น้ำโขง (โขง ) ตอนบน พวกที่อพยพไปทางแม่น้ำตงกลายเป็นบรรพบุรุษของพวกมอญหรือรามัญ พวกที่อพยพไปอาศัยอยู่แถบเทือกเขาต้องแร็ก (ตงรัก) บางพวกไปถึงทะเลสาบใหญ่และชายทะเล ต่อมาได้กลายเป็นบรรพบุรุษของพวกเขมร และพวกที่อยู่ตามป่าเขาต่างๆเรียกว่า ลัว่ ข่า ขมุ กวยหรือกวย แตกต่างกันไปนอกจากนี้ยังมีหลักฐานระบุเอาไว้ว่า คนเหล่านี้ได้มีถิ่นฐานกระจายอยู่ทั่วไปในเขตพื้นที่ภาคเหนือลาวและ ตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา จากหลักฐานกฎหมายอยุธยาฉบับ พ.ศ. 1974 (ไพฑูรย์ มิกุล ) ได้กล่าวถึงกษัตริย์ของเขมรที่นครธม ได้ทรงขอให้เจ้ากวยแห่ง ตะบองขะมุย ที่มีเมืองสำคัญอยู่ตอนใต้ของเมืองนครจำปาศักดิ์ ได้ส่งทหารไปช่วย พระองค์ปราบขบถสำเร็จแล้วประมุขของทั้งสองฝ่ายได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ จึง กล่าวได้ว่าชนชาวกวยเคยมีการปกครองอย่างอิสระในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 เคยส่ง ทูตมาค้าขายกับราชสำนักอยุธยา และช่วยกษัตริย์เขมรแห่งนครธมปราบขบถได้ สำเร็จ ต่อมาผู้ปกครองชาวกวย ถูกเขมรปราบปรามได้ และถูกรวมอยู่ในภายมใต้ การปกครองของเขมรเรื่อยมา ชาวกวย จากหลักฐานของนายปอล เลวี ชาว ฝรั่งเศส( อ้างถึงในจิตร ภูมิศักดิ์ ,2535 ) ได้ขุดค้นร่องรอยอารยธรรมบริเวณ มูล ไพร ทางภาคเหนือของเขมร พบว่า ชาวกวยเป็นกลุ่มข่า ที่เขมรเรียกว่า กวย หรือ สำแระ เป็อร์ลาวใต้) พวกนี้คงจะต้องจับข้างศึกให้เจ้านายเขมร นอกจากนั้นก็ยัง ต้องถูกเกณฑ์ไปทำหน้าที่สกัดหิน ขุดสระน้ำที่มามีอยู่มากมายในบริเวณนครธม และที่อื่นๆ ชาวกวย ในภาษาไทยเรียกพวกนี้ว่า “ส่วย” ( จิตร ภูมิศักดิ์ ,2535 หน้า 47 ) ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทางตอนเหนือของกัมพูชา และแขวงจำปาศักดิ์ สารวัน ศรีสะเกษ สุรินทร์ และอัตตะปือ พวกนี้ต่อเนื่องเข้ามาทางภาคอีสานของ ไทย เขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ ส่วนมากอยู่ใต้ น้ำ มูล และจากการศึกษาของเลวี ( อ้างในไพฑูรย์ มิกุล ,2535) พบว่าสาเหตุที่ชาว กวยอพยพเข้าสู่ที่ราบสูงโคราชหรือภาคอีสานของไทย มาจากเกิดการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เมื่อเจ้าสร้อยสมุทรพุทธางกูร ได้สถาปนาอาณาจักรจำปาศักดิ์ ( แคว้น จำปาศักดิ์ ) ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 22 ชาวกวยที่อยู่ในเขตนครจำปาศักดิ์ จึงได้ อพยพหนีภัยทางการเมืองข้ามลำน้ำโขงเข้าสู่ภาคอีสาน ทางแก่งสะพือ และแยก ย้ายไปตั้งบ้านเรือนตามสถานที่ต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่น่าสังเกตว่า ชาวไทย - กวย เหล่านี้ ส่วนใหญ่มักจะตั้งหลักแหล่งอยู่ระหว่างแม่น้ำมูลกับเทือกเขา ตงรัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริเวณดังกล่าวมีป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสะดวกในการ

เลี้ยงช้างก็เป็นได้ เพราะปกติช้างต้องอาศัยอาหารจากป่าและจะต้องมีน้ำให้กินให้เล่นอย่างพอเพียง จึงจะมีความสุขสมบูรณ์ดีในจังหวัดที่ชาวกวยอาศัยอยู่เหล่านี้ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ จะมีอยู่หนาแน่นกว่าจังหวัดอื่นๆ คือ มีอยู่เกือบทุกอำเภอ กล่าวกันว่าในช่วงแรกก่อนที่กุ่มไทย - ลาว และไทย - เขมร จะอพยพเข้ามาอยู่นั้น จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษ เป็นถิ่นที่อยู่ของชาวกวยเกือบทั้งหมด แต่ปัจจุบันนี้ชาวกวยเหลืออยู่ประมาณ 10 - 20 เปอร์เซ็นต์ของประชากรในจังหวัดเท่านั้น และเนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารการคมนาคม กลุ่มต่างๆ จึงได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กันทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้นและได้มีการยอมรับวัฒนธรรมของกลุ่มอื่นเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมของตนโดยเฉพาะชาวกวย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในการยอมรับวัฒนธรรมอื่นสูงอยู่แล้วจึงแทบจะกลายเป็น กวย-ลาว กวย-เขมร ไปเกือบหมด ปัจจุบันชาวกวยในจังหวัดสุรินทร์อาศัยอยู่มากในเขต อำเภอเมือง อำเภอรัตนบุรี อำเภอจอมพระ อำเภอสังขะ อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ

(คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารจดหมายเหตุ ,2544)

#### 2.1.4.2 ชาวกวยที่ปรากฏในพงศาวดาร

ในพงศาวดารเมืองลแวกได้กล่าวถึงชนชาวกวยว่า “ครั้งหนึ่งกษัตริย์กัมพูชาได้ขอความช่วยเหลือไปยังกษัตริย์กวยให้มาช่วยปราบอริราชศัตรู กษัตริย์กวยได้ยกกองทัพไปช่วยรบ จนได้รับชัยชนะ อาณาจักรกัมพูชาและอาณาจักรกวยจึงมีความสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกันเรื่อยมา”(ไพฑูริย์ มีกุศล 2527) ในส่วนของราชอาณาจักรไทยได้กล่าวถึงชนชาวกวยซึ่งอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญาหลวง รศ. 1974 (ปีกุน) ประกาศห้ามไพร่ฟ้าประชาชนมาให้ยกลูกสาวให้กับคนต่างชาติ ต่างศาสนาเหล่านี้คือ ฝรั่งเศส อังกฤษ กัมมัน วิลันดา มลายู แวก กวย แกว และในกฎหมายลงในปีเดียวกัน มาตรา 25 ได้กล่าวถึงคนต่างชาติที่มาสู่บรมโพธิสมภารและทำการติดต่อซื้อขายทางบก ทางเรือกับราชอาณาจักรไทย มี แวก พราหมณ์ ญวน ฝรั่งเศส อังกฤษ จีน จาม วิลันดา ชาว มลายู กวย ขอม พม่า มาริณ (จิตร ภูมิศักดิ์ 2519) ศรีศักดิ์ วัลลิโถม ได้ให้ข้อสันนิษฐานไว้ว่า ถ้าหากย้อนหลังขึ้นไปถึง พ.ศ.2103 อันเป็นปีที่สมเด็จพระไชยเชษฐาธิราชแห่งล้านช้างทรงย้ายเมืองสำคัญจากหลวงพระบางมาอยู่ที่นครเวียงจันทร์แล้วมีหลักฐานทางพงศาวดารตำนานและเอกสารที่ระบุว่า บริเวณฝั่งแม่น้ำโขงต่ำจากเมืองเวียงจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงมานั้นเคยมีหมู่บ้านเก่าแก่อยู่มาก่อนแล้ว เช่น เมืองปากห้วยหลวง เมืองศรีโคตรบอง และอื่นๆยิ่งกว่านั้นบริเวณทางฝั่งแม่น้ำโขงเข้าในเขตจังหวัดสกลนคร ก็มีเมืองโบราณเช่นกัน คือ เมืองหนองหาน ตั้งอยู่ริมหนองหานอยู่แล้วเช่นกัน หลักฐานจากพงศาวดารยังกล่าวอีกว่า สมเด็จพระไชยเชษฐาธิราช ต้องทำการปราบพวกข่าเผ่าต่างๆที่สร้างบ้านสร้างเมืองอยู่แถวฝั่งแม่น้ำโขงใต้นครเวียงจันทร์ลงมา ซึ่งในที่สุดพระองค์ก็หายสาบสูญไปในคราวยกกองทัพไปปราบพวกข่าในแขวงอัตปือ(ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม 2423)

จากหลักฐานอ้างอิงที่กล่าวมานี้พอเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ชนชาวกูยนี้ได้มีถิ่นฐานอยู่เป็นปึกแผ่นมีอาณาเขตปกครองตนเองอยู่อย่างมั่นคงมาก่อนจนเป็นที่ยอมรับจากต่างชาติ เช่นเดียวกับชนชาติอื่นๆ หลักฐานที่อ้างอิงได้ชี้ชัดเจนว่าเป็นช่วงศตวรรษที่ 18 - 20 ได้มีอาณาจักรของชนชาวกูยตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้อย่างแน่นอน และสันนิษฐานว่าจะอยู่ทางตอนใต้ของประเทศลาว และตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา โดยอาณาจักรดังกล่าวได้มีความสัมพันธ์กับกรุงศรีอยุธยาด้วย เป็นที่น่าเสียดายว่าหลังจากนั้นเป็นต้นมาไม่พบว่ามีที่ใดพูดถึงอาณาจักรของชนเผ่ากูยอีกเลย ทั้งนี้เข้าใจว่าเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เกิดการต่อสู้กันในระหว่างชนเผ่าขึ้นมา เผ่าที่พ่ายแพ้หรืออ่อนแอกว่าก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของอีกฝ่ายหนึ่ง และชนชาวกูยก็ไม่สามารถรวมกันเป็นปึกแผ่นต่อสู้แย่งชิงเอาอาณาจักรของตนเองกลับคืนมาได้ อาณาจักรของชนชาวกูยจึงเหลือไว้เพียงตำนานไว้ไขว่คว้าหาได้ศึกษาเท่านั้น

#### 2.1.4.3 การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า ชนชาติกูยเคยเป็นอิสระในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๒๐ เคยส่งทูตมาค้าขายกับราชสำนักกอยุธยาและเคยช่วยกษัตริย์เขมรแห่งนครธมปราบขบถ ต่อมาเขมรได้ใช้อำนาจทางการทหารปราบปรามชาวกูย และผนวกเอาอาณาจักรกูยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเขมรตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (สมทรง บุรุษพัฒน์) ชาวกูยได้อพยพมาจากประเทศกัมพูชาเข้าสู่เมืองอัตปือแสนปางแคว้นจำปาศักดิ์ และสาละวันซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อันเนื่องมาจากต้องประสบภัยทางธรรมชาติรวมทั้งภัยทางการเมือง ชาวกูยจึงอพยพข้ามลำน้ำโขงเข้าสู่ภาคอีสาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเฉพาะทางด้านแก่งสะพือ ซึ่งชาวภูยกเรียกว่า แก่งกะชันพืด (แก่งงูใหญ่) และในเขตอำเภอโขงเจียม ชาวภูยกเรียกว่าโขงเจียง (ฝูงช้าง) หลังจากนั้นลูกหลานชาวภูยกก็แยกย้ายกันไปตั้งบ้านเรือนที่บ้านนาคอนจ้อ ซึ่งเป็นภาษาภูยก แปลว่า บ้านนาลูกหมา ปัจจุบันคืออำเภวารินชำราบ บ้านเจียงอี ซึ่งเป็นภาษาภูยก แปลว่า บ้านช้างป่วย ในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษในปัจจุบัน เป็นอันว่าในชาติกลุ่มพันธุ์ภูยก ลาว เขมร ชาวภูยกเป็นชนชาติดั้งเดิมตั้งหลักแหล่งอยู่ในพื้นที่ของอีสานใต้เป็นกลุ่มแรก (ไพฑูริย์ มีกุล) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ( พ.ศ. 2199 – 2231 ) ชาวภูยกได้มีการอพยพครั้งใหญ่เข้ามาจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษอีก และในยุคปลายของกรุงศรีอยุธยาไปจนถึงสมัยกรุงธนบุรี ( พ.ศ. 2245 – 2326 ) ชาวภูยกแต่ละกลุ่มที่อพยพมามีหัวหน้าของตนเอง สาเหตุอื่น ๆ ของการอพยพนอกเหนือจากที่กล่าวไปแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งก็เพื่อหาบริเวณการค้าช้างและฝักช้าง การอพยพได้หยุดลงในสมัยรัชกาลที่ 4 ในเวลาต่อมาได้มีการโยกย้ายไปอยู่จังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ อุบลราชธานี นครราชสีมา และมหาสารคาม ชาวภูยกในจังหวัดสุรินทร์ศรีสะเกษ เรียกหมู่บ้านที่ชาวภูยกโยกย้ายไปว่าเป็น “หมู่บ้านใหม่” การใช้ภาษากลุ่มเดิมและกลุ่มที่โยกย้ายไปยังคงมีความเข้าใจกันได้เป็นอย่างดี เพราะยังติดต่อกันอยู่ (ปรีชา 1988 )

#### 2.1.5 ความเชื่อ และพิธีกรรม

ความเชื่อทางศาสนาของชาวภูยกมีลักษณะผสมผสานระหว่างศาสนาพุทธและการนับถือผี (animism) ภายในชุมชนชาวภูยกจะมีทั้งวัดและศาลผีประจำหมู่บ้าน ชาวภูยกบูชาผีบรรพบุรุษ ซึ่งเรียกว่า ยะจัวะฮ บนบ้านจะมีหิ้งบูชาผีบรรพบุรุษ มีรูปเทียนและกรวยที่เย็บจากใบตอง บางบ้านก็จะสร้างเป็นศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้กับศาลเจ้าที่ บ้านที่ไม่มีหิ้งหรือศาลก็อาจจะไปไหว้ผีบรรพบุรุษที่หิ้งหรือศาลของญาติพี่น้อง บ้านส่วนใหญ่จะมีหิ้งบูชาพระพุทธรูปไว้ในบ้าน และจะสร้างศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้บ้าน การเซ่นบรรพบุรุษจะกระทำอย่างน้อยปีละครั้ง ชาวบ้านจะเริ่มพิธีโดยเอาข้าวสุกเหล้า เนื้อสัตว์ที่สุกแล้ว กรวยใบตอง ผ้า สตางค์ หมากพลู เอามาวางไว้ใต้หิ้งบูชา ทำพิธีเช่นโดยเอาน้ำตาลโรยบนข้าวสุก จุดเทียนปักลงที่ข้าว แล้วกล่าวขอให้ผีบรรพบุรุษคุ้มครองให้ครอบครัวเจริญรุ่งเรือง ในขณะที่กล่าวก็เอาเหล้าค่อย ๆ รินลงขันอีกใบเหมือนการกรวดน้ำเสร็จแล้วก็หยิบของที่ใช้เช่นอย่างละชนิดไปวางบนหิ้ง ที่เหลือก็เอาไว้รับประทานและใช้เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเช่นผีบรรพบุรุษนี้อาจจัดขึ้นในวาระอื่น ๆ เช่น เมื่อมีเด็กคลอดได้ ๒-๓ วัน ก็จะทำพิธีดับไฟ โดยบอกกล่าวหอมต่าแย และญาติผู้ใหญ่มาร่วมพิธี จัดขนม กล้วย ข้าวต้มมัด มาเช่นผีบรรพบุรุษบอกว่ามีลูกมีหลานมาเกิดใหม่ เด็กเมื่อคลอดแล้ว จะมีครูกำเนิด ซึ่งเป็นครูประจำตัว จะต้องจัดเครื่องสักการบูชาครูไว้บนหัวนอนของตนเองเสมอ ครูจะช่วยคุ้มครองให้มีความสุข ความเจริญ หากมีการผิดครูจะเป็นอันตราย

กลุ่มชาติพันธุ์มีความเชื่อผสมผสานระหว่างศาสนาพุทธกับการนับถือผี (animism) กลุ่มชาติพันธุ์บูชาผีบรรพบุรุษที่เรียกว่า “ยะจุธ” บนบ้านจะมีหิ้งบูชาผีมีรูปเทียน กรวยที่ทำจากใบตองหรือใบตาล ซึ่งเรียกว่ “ครู” ทุกคนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องมีครู ลักษณะความเชื่อนี้เหมือนกับความเชื่อของชาวเขมรซึ่งต้องมีครูเหมือนกัน แต่เขมรเรียกว่า “ครูมะมวด”



รูปที่ 2.1 ภาพแสดงโรงยะจุธ หรือศาลปู่ตาประจำหมู่บ้าน

กลุ่มชาติพันธุ์จะไหว้ผีบรรพบุรุษปีละครั้ง เริ่มพิธีด้วยการนำเอาข้าวสุก เหล้า เนื้อสัตว์ กรวยใบตอง ผ้า สตางค์ หมากพลู เอามาวางไว้ใต้หิ้งบูชา ทาพิธีเช่นโดยเอาน้ำตาล โรยบนข้าวสุก จุดเทียนปักลงในข้าวสุกแล้วกล่าวขอให้ผีบรรพบุรุษคุ้มครองรักษาครอบครัวให้เจริญรุ่งเรือง ในระดับชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์จะมีศาลเจ้าประจำหมู่บ้าน กลุ่มชาติพันธุ์จะเรียกว่า “เหเรียนยะจุธ” เป็นศาลประจำหมู่บ้าน จะสร้างสัญลักษณ์ด้วยแกะเป็นรูปหน้าคน ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ทาพิธีเช่นไหว้ในคราวเสร็จหน้าเก็บเกี่ยวประมาณเดือน 3 ประเพณีการเช่นไหว้ยะจุธของกลุ่มชาติพันธุ์ ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม และจะต้องนำหัวไก่ไปเพื่อทา

การทนายการทาเกษตรกรรม และกิจการครอบครัวในปีนั้นจะเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.1.5.1 พิธีแกลมอ : พิธีกรรมแห่งการทนายและการรักษาโรค

กลุ่มชาติพันธุ์มีความเชื่อว่า ถ้าหากใครเกิดเจ็บป่วยขึ้นมาโดยไม่มีสาเหตุหรือเกิดมาโดยปัจจุบันทันด่วน แสดงว่า จะต้องถูกผีบรรพบุรุษลงโทษ เพราะทามาตีสลหรือละเมิดข้อห้ามลบลูผี วิธีแก้ของกลุ่มชาติพันธุ์เริ่มต้นด้วยการทนาย โดยการเอาข้าวสาร 1 ถ้วย และเงินเหรียญ 1 บาท วางบนข้าวแล้วนำไปให้แม่เฒ่าผู้ทนายที่ให้ความรู้ ความเจ็บไข้หรือปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุอะไร จากนั้นแม่เฒ่าจะเอาข้าวสารนั้นโปรยไปรอบๆ ข้างๆ ตัว พร้อมพุดคาถาพึมพำ แล้วเอาข้าวสารเล็กน้อยใส่ในฝ่ามือซ้ายแล้วจับกระปุกปูนแกว่งค่อย ๆ เหนือข้าวสารนั้น แล้วทนายสาเหตุของปัญหา กุญเรียกการทนายนี้ว่า “โปล” นอกจากนี้ก็มีผู้เก่งทางไสยศาสตร์เรียกว่า “ถัม มาจากคำว่า “ธรรม” บางแห่งเรียกว่า อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีคาถาอาคมสามารถแก้ปัญหาทั้งเจ็บไข้ได้ป่วยและปัญหาชีวิตของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ได้



รูปที่ 2.2 ภาพแสดงพิธีแกลมอของชาวภูยสุรินทร์

“แกลมอ” เป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพชนของกลุ่มชาติพันธุ์ภูย ซึ่งเชื่อว่า “ทุกคนจะมีดวงวิญญาณของบรรพบุรุษคอยปกป้องคุ้มครอง ปกป้องรักษาอยู่ตลอดเวลา” ในทุกๆ ปีจะจัดให้มีพิธีกรรมการแสดง “แกลมอ” เพื่อบูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจ ตลอดถึงการรักษาผู้ป่วยไข้เช่นเดียวกับการ “โจลมะมวด” ของชาวเขมร หรือ “ไส่ทั้งบั้ง” ของชาวไทลื้อ ในอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งพิธีแกลมอ จะมีอยู่ 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การบูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ
2. การประกอบพิธีกรรมเพื่อรักษาผู้ป่วย ซึ่งเป็นการอัญเชิญดวงวิญญาณของบรรพบุรุษมาให้ความช่วยเหลือ ขอคำแนะนำผ่านล่าม หรือ คนทรงเพื่อหาสาเหตุของการเจ็บป่วยและหาทางรักษาตามความเชื่อ
3. การประกอบพิธีกรรมเพื่อเป็นการแก้บน หรือ สักการะตอบแทนดวงวิญญาณบรรพบุรุษที่ตลบันดาลให้ได้รับความสำเร็จตามคำขอของลูกหลาน

สรุปว่าการแสดง “แกลมอ” นี้ เป็นพิธีกรรมที่ส่งผลให้เกิดความร่มเย็น การอยู่เย็นเป็นสุขของคนในชุมชน โดยจะมีผู้นำประกอบพิธีกรรม หรือ “แม่หมอ” ทาหน้าที่ในการอัญเชิญดวงวิญญาณประทับร่าง มีนักดนตรีประมาณ 5-7 คน นางรำ ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีเครื่องบวงสรวง เช่นสังวैया จานวน 1 ชุด ประกอบด้วย เสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องประดับ พานบายศรี ดอกไม้ธูปเทียน เงิน ทอง เหล้า บุหรี่ หมากพลู ชุดชั้น 5 ดาบ 1 เล่ม ไขไก่ 1 ฟอง ข้าวสาร และเครื่องประกอบอื่นๆ แล้วแต่ความเชื่อของแต่ละชุมชน

พิธีกรรมจะเริ่มต้นจากการอัญเชิญดวงวิญญาณบรรพบุรุษมาเข้าประทับร่างแม่หมอ หรือ คนทรง ร่างของแม่หมอจะสั่นเพิ่มไปทั้งร่าง จากนั้นลูกหลานที่ร่วมพิธีจะผูกข้อมือให้แม่หมอ และแจ้งถึงความประสงค์ที่ได้อัญเชิญดวงวิญญาณของบรรพบุรุษมา เสร็จแล้วแม่หมอ หรือ คนทรงก็จะตีหมากเครื่องข่นสังวैया ก่อนที่จะลุกขึ้นพ้อนราไปรอบๆ เครื่องสักการะ ผู้ที่ร่วมอยู่ในพิธีก็จะมีอาการสั่นเพิ่มไปตามๆ กัน คนที่อยู่ใกล้ก็จะผูกข้อมือรับและผู้ที่มีการดังกล่าวก็จะลุกขึ้นพ้อนราไปรอบๆ เครื่องสักการะ เช่นเดียวกับแม่หมออย่างสนุกสนาน กินเวลาข้ามวันข้ามคืน เช่นเดียวกับพิธี “โจลมะมีวด” ของชาวเขมร นั่นเอง

### 2.1.6 กุยาเจียงสุรินทร์

พิธีกรรมและความเชื่อที่สำคัญเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ พิธีกรรมไหว้ครูและความเชื่อในการเลี้ยงช้าง โดยเฉพาะกุยาที่อยู่ในเขตจังหวัดสุรินทร์ จะเห็นได้ชัดในกลุ่มชาวภูบที่เรียกว่า “กุยาจิง, หรือ กุยาเจียง” เขมรสุรินทร์เรียกว่า “กุยาตาเรีย” นับถือผีปะกา กลุ่มชาติพันธุ์ที่เลี้ยงช้างเกือบทั้งหมดในปัจจุบันมีพื้นเพเดิมอยู่ที่บ้านตากกลาง ตำบลกะโพ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ได้สืบทอดวิธีการเลี้ยงช้างมาจากบรรพบุรุษ ถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง กลุ่มชาติพันธุ์ที่เลี้ยงช้างจะเลือกทำเลที่เหมาะสมในการเลี้ยงช้าง เช่น พื้นที่ป่าลุ่มน้ำ และมีพืชพันธุ์ไม้อาหารของช้างเพียงพอในการเลี้ยงช้าง

กลุ่มชาติพันธุ์จะออกไปจับช้างในป่าด้วยการคล้องช้าง เรียกว่า “โพนช้าง” เป็นการจับช้างโดยหมอช้าง ใช้บ่วงมาศที่เรียกว่า “เชือกปะกา” ทาจากหนังควายถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สิ่งสถิตของดวงวิญญาณบรรพบุรุษ ครูบาอาจารย์คล้องเท้า ช้างแล้วผูกกับต้นไม้ และนำมาฝึกใช้งานในการคล้องช้างกระทำปีละครั้ง ราวเดือน 11-12 ช้างที่ตายลงจะมีการฝังอย่างดีและจะขุดกระดูกขึ้นมา ทาบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ มีระบบระเบียบพิธีกรรมก่อนออกไปจับช้างอย่างเคร่งครัดโดยมีการตกลงมอบหมายอำนาจให้แก่คนกระทำเหนือกลุ่มหรือคณะดังนี้

**มะหรือจา** มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยควาญ เป็นผู้ถือท้ายหรือผู้ที่ช้างต่อหมอสะเตียง เป็นผู้ชำนาญในการควบคุมช้าง มีประสบการณ์ในการจับช้างป่า จะขี่ช้างอยู่ตรงคอ

**หมอสะดา** ทำหน้าที่ควาญ เรียกว่า ควาญเบื่องขวา มีฐานะสูงกว่าสะเตียงสะดาต้องมีประสบการณ์เคยออกจับช้างป่า มาแล้วอย่างน้อย 11 เชือกขึ้นไป บางที่เรียกว่าหมอใหญ่

**ครูบา** เป็นหมอช้างใหญ่ เป็นหัวหน้าในกลุ่มย่อยหรือหมู่ช้างต่อจะออกจับช้างป่าได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากครูบาใหญ่ บางครั้งครูบาออกจับช้างได้ตามลาพัง

**ครูบาใหญ่** เป็นหมอช้างใหญ่ หรือประกาหลวง หรือ หมอเฒ่า เป็นผู้อานายการออกจับช้างแต่ละครั้ง เป็นประธานในพิธีเช่นผีปะกา และประกอบพิธีกรรมทั้งหลายทั้งปวง ในขณะที่เดินป่าก็จะเป็นผู้ชี้ขาด และ ตัดสินใจ ขณะกระทำการจับช้างป่ามีกฤตาคมสูง สามารถป้องกันภัยทั้งจากภูตผี และสัตว์ป่าด้วยเวทมนต์ ในการออกจับช้างป่าแต่ละครั้ง ครูบาใหญ่จะต้องแสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



รูปที่ 2.3 กูยาเจียง(คนเลี้ยงช้าง)

ในการจะออกไปโพนช้าง (การโพนช้าง คือ อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษกูยาเจียง การจับช้างด้วยวิธีการใช้ช้างต่อไล่จับช้างป่าทีละตัว เป็นศาสตร์ที่ถูกส่งทอดมายังรุ่นลูก รุ่นหลาน) ในแต่ละครั้งจะมีการทำพิธีกรรมต่างๆ เพื่อให้เป็นสิริมงคลต่อตนเอง และปลอดภัย กลับมาจากเถื่อน(ป่า) จะมีพิธีกรรมต่างๆ ดังนี้

- พิธีประชิดฆ้อง คือ การปรมาเข้าสู่จาริตหมอช้าง ที่สามารถขึ้นช้างต่อได้
- พิธีไหว้ผีปะกำ คือ การไหว้ดวงวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของชาวกูยาเจียง แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1. พระครูปะกำ 2. วิญญาณหมอครูที่ล่วงลับ
- พิธีประจุปะกำ คือ การขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในป่า และช้างต่อที่เราจะขี่
- พิธีไหว้ศาลปะกำประจำบ้าน คือ พิธีเพื่อการเสี่ยงทาย ความปลอดภัย ในการออกโพนช้าง

### 2.1.7 การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูย

การแต่งกายของชาวกูย- หญิงสูงอายุมักจะนุ่งผ้าลายเฉพาะของชาวกูย และนิยมใส่สร้อยคอลูกปัดเงินและชอบทัดดอกไม้ที่หู ชาวกูยมีธรรมเนียมว่า จะต้องดูแลการแต่งกายของแม่ที่สูงอายุให้ดี ให้แม่นุ่งผ้าไหม เป็นต้น จึงจะถือว่าดูแลดี ในปัจจุบันการทอผ้าไหมหรือผ้าหรือผ้าฝ้ายเริ่มลดน้อยลง ชาวกูยส่วนใหญ่นิยมที่จะซื้อด้ายจากตลาดมาทอ เพราะสะดวกกว่าสามารถพบการทอผ้าไหมของชาวกูยได้ที่บ้านตรึมตำลตรึม บ้านแดล อำเภอสือรภูมิ บ้านสำโรงทาบ ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ การทอผ้าของชาวกูยแบ่งออกเป็น การทอผ้านุ่ง ผ้าสไบหรือผ้าเปียง , ผ้าหู้ซิ่นและตีนซิ่นผ้านุ่ง สตรีมักนิยมทอหมี่คั้นเป็นแนวทางตั้ง ใช้ไหมควยยืนพื้นสีน้ำตาลลอมดำ มีหู้ซิ่นที่ยืนพื้นสีแดงลายขีด ตีนซิ่นพื้นดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หากมีการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมายและจะดำเนินการดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าทางกระรอกหรือผ้ากระเนียวของชาวไทยเขมร มีลักษณะจุกอกเหล็อบมัน เป็นผ้าสำหรับผู้ชายนุ่งในพิธีการสำคัญต่างๆ ลักษณะการนุ่งพับจับจีบด้านหน้า เหมือนการนุ่งโสร่งของกลุ่มชาวไทยเขมร นอกจากนี้ยังใช้ในการคลุมศพคนตายด้วยโสร่ง เป็นผ้าตารางสี่เหลี่ยมใหญ่ มีหลายสี ในการทอจะนำเส้นไหมมาควบกั้นสองเส้น เพื่อให้เกิดความมันและหนา มีลักษณะการทอเหมือนผ้าโสร่งของชาวลาวหรือไทยเขมร จะกวี เป็นผ้าที่มีลักษณะคล้ายผ้าฝ้ายอันลูซิมของชาวไทยเขมร จะมีลายยาวทางเป็นร่องเล็กๆ ใช้นุ่งในงานสำคัญ เช่น งานแต่งงานหรือเป็นผ้าไหว้ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายเพื่อไหว้ปู่ย่าผู้ที่เป็นสะใภ้จะต้องทอหัวขึ้นและตีนขึ้นมอบให้ด้วยโดยไม่ต้องเย็บต่อกันจะกวีหรือผ้าถุง จิกโฮล เป็นประเภทผ้ามัดหมี่ลายต่างๆ การนุ่งผ้าประเภทนี้จะต้องต่อตีนขึ้นและหัวขึ้นเช่นเดียวกับจะกวีผ้าสไบ จะทอด้วยฝ้ายยกดอกหรือยกเขา เรียกว่า ตะกอ ผ้าสไบที่มีลักษณะการทอเช่นนี้เรียกว่า ผ้าเก็บ จะทอแล้วนำมาตัดเป็นตัวเสื้อ และผ้าสไบ ผู้ชายจะใช้ผ้าขาวม้าสองผืนเป็นผ้าเปียงในการแต่งกายออกงานพิธี ผู้หญิงใช้ผ้าไหมยกดอกสีดำ หรือสีขาวเป็นผ้าเปียง เรียกว่า สไบแวง (สไบดำ) หรือสไบบัว (สไบขาว) นอกจากนี้ยังมีผ้าสไบโพกหัว เรียกว่า สไบเจียดทรุย ทอด้วยพื้นสันขนาด ๑๒ ลีอบ เก็บลายชนิด 4-5 ลาย จัดระยะลายเป็นระบบ มีชายครุยทั้งสองข้าง ห้อยลูกปัดเล็กๆ เรียกว่า ปอนจู้ ใช้โพกศีรษะทั้งชาย - หญิงเวลาออกงานเช่นแห่ขบวนไฟบูชาหัวขึ้นและตีนขึ้น หัวขึ้นเรียกว่า ฮิมเปิล จะทอเป็นลายชนิดคล้ายกับของไทยลาวซึ่งใช้สำหรับต่อเป็นหัวขึ้น เวลานุ่งจะทิ้งชายลงมาให้ห้อยเป็นพวงไว้ใส่เงินหรือสิ่งของอย่างอื่นที่จำเป็น ผ้าคาดเอวของผู้ชายจะทอเหมือนหัวขึ้นแต่มีความกว้างมากกว่า โดยยืนพื้นสีแดงเช่นกัน เก็บลายเป็นชนิดเป็นระยะๆ การทำผ้าคาดเอวจะทำจากผ้าซิดหัวขึ้นของผู้หญิงเพื่อเป็นสิ่งแทนตัวในยามไกลบ้าน สำหรับตีนขึ้นมีสองชนิดคือ เจิง หรือ ยิง มีความกว้างประมาณ 2 นิ้ว นิยมสีดำโดยทอเป็นผ้าฝ้าย ส่วนการใช้ผ้าฝ้ายทอเป็นเชิงนั้นก็เพื่อให้ขึ้นมีน้ำหนัก ส่วนกระบูลเป็นตีนขึ้นที่มีลายเป็นผ้ามัดหมี่ เหมือนกะโบลของชาวไทยเขมร อาจเพราะรับเอาวัฒนธรรมมาจากชาวไทยเขมร ชาวภูยจะเรียกผ้าที่มีลวดลายทั้งหลายว่า ผ้าโฮลหรือ จิกโฮลการกินการอยู่ของชาวภูย- มีลักษณะคล้ายกับเขมร แต่มีบางปห่งรับประทานข้าวเหนียว สมัยก่อนรับประทานอาหารที่สุกแล้ว แต่บางส่วนหันมารับประทานลาบ ก้อย เหมือนคนเผ่าลาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



หน้าเรือนไปทางทิศตะวันตกโดยเด็ดขาดเพราะเชื่อทางทิศตะวันตกเป็นทางผ่านของภูตผีปีศาจและวิญญาณทั้งหลาย โดยกลุ่มชาติพันธุ์กวยจะเชื่อคำโบราณที่ว่า การตั้งบ้านเรือนในที่ที่เหมาะสมโดยจะเชื่อโบราณว่าพื้นที่จะปลูกเรือนต้องมีรูปร่างดวงจันทร์ รูปเรือสำเภา หรือรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

ในการแยกเรือนไปเพื่อจะปลูกเรือนใหม่จะนิยมปลูกเรือนใกล้ ๆ กับเรือนของพ่อแม่ มีข้อห้ามคือปลูกเรือนของลูกอยู่ทางทิศใต้ของเรือนพ่อแม่ หากจำเป็นก็มีการแก้เคล็ดโดยการให้พ่อแม่ขึ้นไปอยู่ก่อนสักระยะหนึ่ง นอกจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัยแล้วกลุ่มชาติพันธุ์กวยยังนิยมปลูกยุงข้าวด้วย โดยยุงข้าวจะไม่นิยมหันไปทางทิศเหนือหรือทิศตะวันตก เพราะเชื่อทิศทั้งสองนี้เป็นที่อยู่ของช่าง จะทำให้ช่างมากินข้าวในยุงหมด บ้านเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์กวยจะสร้างในลักษณะสูงโปร่ง เพื่อให้เหมาะกับสภาพอากาศแถบนั้น ในส่วนของตงจะมีลักษณะที่แปลกกว่าของชนกลุ่มอื่นคือมีรูปหน้าตัดเป็นสามเหลี่ยมใช้ฐานวางบนรอดส่วนยอดรับพื้นที่ เพราะบริเวณที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์กวยจะมีตัวเลื้อกมากเนื่องจากอยู่ในบริเวณใกล้ป่า จึงต้องใช้ตงเป็นสามเหลี่ยมเพื่อไม่ให้ตัวเลื้อกมาอาศัยอยู่ได้ บันไดของเรือนจะใช้ไม้จริงทั้งลูกบันไดและแม่บันได และจะนิยมขึ้นบันไดเป็นจำนวนคี่เพราะเชื่อว่าคู่บันไดผีคู่บันไดคน กลุ่มชาติพันธุ์กวยจะเชื่อคำสอนของคนโบราณมาก หากโบราณมีข้อห้ามอย่างไรจะปฏิบัติด้วยความเคร่งครัด จะมีบ้างที่ขัดกับคำสอนโบราณแต่กลุ่มชาติพันธุ์กวยก็จะหาวิธีแก้เคล็ดเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของครอบครัว ลักษณะบ้านเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์กวยที่อพยพเข้ามาอยู่ที่บ้านโพธิ์ทองในช่วงแรก ๆ จะเป็นการสร้างกระท่อมอยู่แบบชั่วคราวก่อน เป็นเรือนติดพื้นบริเวณที่ใช้ประโยชน์จะอยู่ติดกับพื้นดินการสร้างกระท่อมเป็นการสร้างเพื่อรอการปลูกเรือนหลังใหญ่ที่ถาวร หรือบางครั้งครอบครัวที่ยังไม่มีดินเป็นของตนเองต้องขออาศัยที่ดินของญาติเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยจึงต้องสร้างกระท่อมเป็นที่อยู่อาศัยชั่วคราว



รูปที่ 2.5 ภาพบ้านชาวกวยในสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.1.9 ภาษาอุยกูร์จังหวัดสุรินทร์

“ภาษาอุยกูร์” เป็นภาษาพูดของกลุ่มชนเก่าแก่กลุ่มหนึ่งที่ยังใช้ภาษาพูด และรักษาวัฒนธรรมของตนไว้อย่างเด่นชัด แต่ไม่มีภาษาเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร 3 ศตวรรษก่อนคริสตกาล อารยธรรมอินเดียแผ่เข้าดินแดนสุวรรณภูมิรวมทั้งเขมรและอีสานใต้ ทำให้ภูมิภาคนี้ได้รับอารยธรรมอินเดียรวมทั้งอารยธรรมทางภาษาเขียนที่ใช้ภาษาปัลลวะ – สันสกฤต และพัฒนามาเป็นภาษาขอม ภาษาเขมร ภาษาไทยในปัจจุบัน ในขณะที่กลุ่มชนชาวอุยกูร์ ( กวย ) ไม่ปรากฏว่ามีภาษาเขียน นักประวัติศาสตร์ให้ข้อสังเกตว่า ภาษาอุยกูร์เป็นภาษาโบราณที่ใช้กันมาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่มีตัวอักษร ชาวอุยกูร์ส่วนมากเชี่ยวชาญทางการจับช้าง การตีเหล็กหรือเป็นเพื่อนักรบการเข้าป่าจับช้างก็ดี การรบก็ดี เป็นการเลี้ยงภัยทั้งสิ้น ดังนั้นลูกเมียที่อยู่ทางบ้านจึงมีข้อห้ามมากมายจึงรับอารยธรรมอินเดียได้น้อยกว่า

กลุ่มชาติพันธุ์อุยกูร์ยังสามารถสร้างภาษาที่ใช้ในการฝึกช้างอีก เรียกว่า "ภาษาผีปะกำ" ภาษานี้เป็นภาษาพิเศษของกลุ่มชาติพันธุ์อุยกูร์ช้าง ใช้สื่อสารกันเฉพาะระหว่างกลางพืด หมอช้าง และมะช้างกับเทพเจ้าผีปะกำและบริวารของผีปะกำ ได้แก่ เทวดา ( ช้างป่า ) และภูตผีปีศาจอื่น ๆ โดยจะใช้ภาษาผีปะกำในระหว่างการเดินทางไปคล้องช้าง ซึ่งตามปกติเมื่ออยู่บ้านจะใช้ภาษาอุยกูร์ จากการรวบรวมภาษาผีปะกำของสุรินทร์จำนวน 365 คำ และการศึกษาเชิงเปรียบเทียบพบว่า ตรงกับภาษาบาลี-สันสกฤต ประมาณร้อยละ 20 ต่างกันเฉพาะสำเนียงร้อยละ 40-50 เป็นภาษาเขมรโบราณ อีกร้อยละ 30 ยังหาที่มาไม่ได้ ตัวอย่างเทียบระหว่างภาษาไทย ภาษาอุยกูร์ทั่วไป กับภาษาผีปะกำ

ภาษาไทย	ภาษาอุยกูร์ทั่วไป	ภาษาผีปะกำ
ผิว-สามี่	กยะ	อันโทน
เมียบ-ภรรยา	กันแดล	อันจิง
ลูก	กอน	เจलय
ไฟ	อู่	กำโพด
น้ำ	เดี่ยะห(เสียงยาว)	อวน
คน	โกย/กวย/กวย	มานุด(มนุษย์)
ช้างต่อ	อาจิงทะเนี่ยะ	ทนะ
อาบน้ำ	ปอยเดี่ยะ	ปอยตวน
กินข้าว	จาโดย	กริโกรต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.1.10 ตำนานเกี่ยวกับตัวอักษรกุย

กลุ่มชาติพันธุ์กุยมีภาษาพูด แต่ไม่ปรากฏมีภาษาเขียน ชาวกุยบางคนพูดติดตลกว่า “อาจจาจิม” แปลว่า สุนัขกินหมัด ซึ่งได้เล่าตำนานเกี่ยวกับตัวอักษรที่กุยไม่มีไว้ว่า

“มีชายหนุ่มสี่คนเดินทางเข้าป่าเพื่อแสวงหาถิ่นกำเนิดของตน แต่ละคนต่างก็พูดกันไม่รู้เรื่องเพราะต่างคนต่างมาและมุ่งมั่นที่จะหาถิ่นกำเนิดของตัวเองให้พบ ครั้นถึงเวลาพลบค่ำมาที่กระท่อมร้างแห่งหนึ่ง ทั้งสี่ก็เข้าพักในกระท่อมนั้น ตกตึกเงียบสงัด พระอินทร์แปลงกายเป็นชายชราคนหนึ่งปรากฏตัวขึ้นในกระท่อมแล้วพูดขึ้นว่า “พวกเจ้าทั้งสี่คนกำลังค้นหาภาษาของตัวเองอยู่ใช่ไหม” ชายทั้งสี่ตอบพร้อมกันว่า “ใช่” ชายชรา ก็บอกกับทุกคนว่า “ถ้าพวกเจ้าอยากรู้ภาษาของตนเองพวกเจ้าจงไปหาไม้กระดานมาคนละแผ่น” ชายทั้งสี่คนพากันแยกย้ายไปหาไม้กระดาน ชายสามคนได้ไม้กระดานมาคนละแผ่น ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ได้แผ่นกระดานมา แต่ได้หนังสือหนึ่งเล่มมาหนึ่งแผ่น พร้อมแล้วทั้งหมดก็มาหาชายชราที่กระท่อมร้าง พระอินทร์แปลงกายนั้นก็บอกชายทั้งสี่ว่า “พวกเจ้าจงตั้งใจฟังให้ดีแล้วเขียนลงในกระดาน และหนังสือเล่มนั้นไว้ แล้วนำเอาไปสอนลูกสอนหลานของพวกเจ้าสืบต่อไป” ชายชรา นั้นบอกชายคนที่หนึ่งให้เขียนอักษรลงบนไม้กระดาน ซึ่งภาษาที่อ่านออกเขียนได้คือ ภาษาไทย แล้วบอกชายคนที่สองให้เขียนอักษรลงในไม้กระดานคือ ภาษาลาว ให้ชายคนที่สามเขียนอักษรลงไปคือ ภาษาเขมร และชายคนที่สี่ซึ่งเป็นคนสุดท้ายให้เขียนอักษรลงไปบนหนังสือเล่มหนึ่งคือ ภาษากุย ชายชราคนนั้นกำชับชายทั้งสี่ว่าพวกเจ้าจงเก็บรักษาอักษรเหล่านี้ไว้ให้ดี เพื่อวันข้างหน้าจะได้ใช้สอนลูกสอนหลานได้แล้วก็หายตัวไป ชายทั้งสี่คนรู้สึกดีใจมากที่พวกตนได้รู้ภาษาและกำเนิดของตนเองแล้วก็พากันเข้านอนด้วยความสบายใจ ชายคนที่สี่ซึ่งเขียนอักษรของตนลงบนหนังสือเล่มหนึ่ง ได้เอาหนังสือเล่มนั้นไปแขวนไว้กับเสากระท่อมก่อนจึงเข้านอน ด้วยความอ่อนเพลียทุกคนก็หลับสนิท เมื่อตื่นขึ้นมาชายสามคนได้แผ่นอักษรของตนเองกลับบ้านไป ส่วนชายคนที่สี่กลับหาหนังสือเล่มที่แขวนไว้ไม่เจอ เดินตามหาจึงพบว่าหนังสือของตนเองถูกหมาป่าขโมยไปกัดกินเสียแล้ว เหลือเศษเล็กเศษน้อยตกเกลื่อนกลาดอยู่ก็หยิบมาปะติดปะต่ออ่านออกเป็นตัวอักษรได้ตัวเดียวคือ จ. จาน ก็เลยเอา “จ” เป็นอักษรหลักในภาษาของตน เช่น จอ แปลว่า หม่า เจา แปลว่า มา จา แปลว่า กิน จิม แปลว่า หมัด คำที่พูดออกมาคือ “จอเจาจิม” หมายถึง หมามา กินหมัด ภาษากุยหรือภาษาส่วยจึงไม่มีภาษาเขียนมาจนทุกวันนี้ ส่วนชายทั้งสามคนก็เดินทางกลับสู่ถิ่นฐานบ้านเกิดพร้อมด้วยไม้กระดานที่มีตัวอักษร ครบถ้วนใช้สอนลูกสอนหลานสืบต่อมา ชายคนแรกคือภาษาไทย ชายคนที่สองคือภาษาลาว และชายคนที่สามคือพื้นฐานภาษาเขมร ส่วนคนที่สี่ คือ ชาวกุยหรือส่วยที่ “อาจจาจิม” ไม่มีอักษรกุยเพราะหมากินหมัดแล้ว”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานในเชิงการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.2 ข้อมูลเฉพาะของโครงการ

### 2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์การศึกษา

#### ความเป็นมาของศูนย์การศึกษา

บ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เป็นชุมชนที่มีประชากรเกือบทั้งหมดเป็นชาวกวย หรือ กูย ซึ่งเป็นกลุ่มชนพื้นเมืองสุรินทร์ที่มีความเชี่ยวชาญในการจับช้างป่า เพื่อนำมาฝึกหัดให้เป็นช้างบ้าน ดังนั้น บ้านตากกลางจึงเป็นหมู่บ้านที่มีจำนวนช้างเลี้ยงมากที่สุดในโลก หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นหมู่บ้านช้างเลี้ยงที่ใหญ่ที่สุดในโลก

การเลี้ยงช้างของชาวกวยจะแตกต่างจากการเลี้ยงช้างของคนในภูมิภาคอื่นที่เลี้ยงช้างไว้ใช้แรงงานเป็นเสมือนเครื่องมือในการทำมาหากิน ชาวกวยจะเลี้ยงช้างและปฏิบัติต่อช้างเสมือนหนึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ทุกเทศกาลงานประเพณีที่สำคัญของชุมชนจะต้องมีช้างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งเสมอ จนกลายเป็นวิถีชีวิตความผูกพันระหว่างคนและช้างที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน



รูปที่ 2.6 ภาพชาวกูยในสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อกระแสการพัฒนาทางการเศรษฐกิจและสังคมได้รุกคืบเข้ามาในพื้นที่ ความต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจก็มีมากขึ้นตามลำดับ ส่งผลให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในบริเวณตำบลกระโพหลายแห่ง ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ป่าไม้ในบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชอาหารช้าง และสมุนไพรรักษาช้าง ส่งผลให้พืชอาหารช้างในพื้นที่ลดลงไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงช้างที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบเจ้าของช้างไม่มีอาชีพอื่นที่มั่นคงนอกจากการเลี้ยงช้าง จึงจำเป็นต้องนำช้างไปรับจ้างอยู่ตามปางช้างหรือสวนสนุกต่าง ๆ และส่วนหนึ่งได้นำช้างออกตระเวนเร่ร้อนขายของที่ระลึกและอาหารช้างตามชุมชนเมืองทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการเลี้ยงชีพและครอบครัว ซึ่งในส่วนหลังนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาภาพลักษณ์ของช้าง ปัญหาด้านสุขภาพช้าง ปัญหาทางด้านสังคมและครอบครัวของเจ้าของช้างที่ต้องทิ้งถิ่นฐานไปเป็นเวลานาน และปัญหาการจราจรในเมืองต่าง ๆ



รูปที่ 2.7 ภาพบรรยากาศชาวภูในสุรินทร์

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จังหวัดสุรินทร์และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ จึงได้ร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ภายในจังหวัด จัดทำโครงการ “นำช้างคืนถิ่น เพื่อพัฒนาสุรินทร์บ้านเกิด” เพื่อรวบรวมช้างที่ออกไปเร่ร้อนในต่างจังหวัดให้กลับมาอยู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์เป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนให้ช้างและเจ้าของช้างที่เข้าร่วมโครงการ เดือนละ 8,000 บาท/เชือก/คน และใช้สถานที่ศูนย์ศึกษาแห่งนี้เป็นสถานที่ดำเนินโครงการ ซึ่งมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก กิจกรรมสร้างแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างคนกับช้าง ประการที่สอง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ประการที่สาม กิจกรรมการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของป่าไม้ในพื้นที่ เพื่อให้เหมาะสมต่อการเลี้ยงช้างอย่างยั่งยืนด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.2.2 การอนุรักษ์ช้าง

ช้างป่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบนิเวศธรรมชาติ เป็นสัตว์ขนาดใหญ่ที่ต้องการถิ่นอาศัยที่อุดมสมบูรณ์และกว้างขวางเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ ช้างช่วยสร้างด่านสัตว์ เปิดแหล่งดินโป่งหรือแม้แต่ขุดหาแหล่งน้ำให้สัตว์อื่นๆ ได้ใช้ประโยชน์ในหน้าแล้งด้วย ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ได้เอื้อประโยชน์ต่อสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของช้างป่าจึงเป็นการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าชนิดอื่นๆ ในระบบนิเวศด้วย

ณ ปัจจุบัน ช้างจัดเป็นสัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เนื่องจากการบุกรุกป่าและเปลี่ยนแปลงแหล่งอาศัยของช้างป่า เกิดปัญหา “ช้างติดเกาะ” ผลที่ตามมาคือการล่าและจับช้างป่าทำได้ง่ายขึ้น ช้างป่าออกไปทำลายพืชไร่และทรัพย์สินของราษฎรได้บ่อยขึ้น ซึ่งจะนำมาทั้งการบาดเจ็บและเสียชีวิตของทั้งคนและช้าง หากไม่มีมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมและยั่งยืน ดังนั้นการอนุรักษ์ช้างจึงเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนควรจะได้ร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นเพื่อให้ช้างได้รับการดูแลมีสวัสดิภาพที่ดีสมศักดิ์ศรีที่เป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติและดำรงเผ่าพันธุ์บนผืนแผ่นดินไทยร่วมกับคนไทยตลอดไป

การพิสูจน์งาช้างนั้นหากเป็นการตรวจสอบทางกายภาพด้วยตาสามารถตรวจแยกได้เฉพาะ งาช้างแอฟริกากับงาช้างปัจจุบัน(งาช้างเอเชียและงาช้างแอฟริกา) โดยดูจากมุมของเส้นลายงาที่หน้าตัดขวางของงาช้างนั้น หากเป็นงาช้างแอฟริกา มุมของเส้นลายจะเป็นมุมแหลมกว่างาช้างปัจจุบัน

ในส่วนของงานจำแนกงาช้างแอฟริกากับงาช้างเอเซียนั้น ไม่สามารถจำแนกทางกายภาพได้ โดยเฉพาะงาช้างที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก และงาช้างที่นำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ แล้ว เพราะการตรวจจำแนกชนิดต้องใช้วิธีการตรวจสอบทางพันธุกรรม (DNA) โดยหากเป็นผลิตภัณฑ์งาช้างชิ้นเล็กๆ การตรวจสอบอาจทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นเสียหายเพราะต้องทำการบดผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเพื่อนำมาสกัดสารพันธุกรรม โดยหน่วยปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ DNP WIFOS เป็นหน่วยงานที่ให้บริการตรวจพิสูจน์พันธุกรรมของสัตว์ป่า เพื่อจำแนกชนิดพันธุ์และชนิดพันธุ์ย่อยของสัตว์ป่า และซากสัตว์ป่าของกลางในชนิดพันธุ์ที่สำคัญ ซึ่งกลุ่มสัตว์ที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้คือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทั่วไป และกลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่อาศัยอยู่ในน้ำ

ในกรณีที่เป็นผลิตภัณฑ์งาช้าง สามารถนำมาตรวจพิสูจน์เพื่อระบุชนิดพันธุ์ได้ด้วยวิธีการเนสต์เดฟพีซีอาร์ ( Nested PCR ) โดยชนิดพันธุ์ที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ ได้แก่ ช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นเอกสารนี้โดยไม่ได้รับอนุญาต  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดประสงค์เพื่อใช้แก้ปัญหาอาชญากรรมสัตว์ป่า และช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๘ ของประเทศ ได้แก่ ไทย จีน มาเลเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ กัวเตมา แทนซาเนีย และเคนยา ที่อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) จัดให้เป็นประเทศที่มีปัญหาเกี่ยวกับการค้าช้างที่ผิดกฎหมายและถูกกล่าวหาว่าไม่มีมาตรการควบคุมการค้าช้างภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๗ ให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ( Thailand National Ivory Action Plan) ฉบับแก้ไข จำนวน ๕ กิจกรรมดังนี้

๑. การออกระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองและการค้าช้าง
๒. การจัดทำระบบทะเบียนข้อมูลผู้ประกอบการค้าช้างและรายการสินค้าช้าง ข้อมูลการครอบครองงาช้างบ้านและงาช้างแอฟริกาที่ถูกกฎหมายและข้อมูลงาช้างของกลาง
๓. การกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมาย
๔. การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกรณีตามอนุสัญญา CITES ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการกำกับดูแลการค้าช้างบ้านต่อประชาชนทั่วไป ผู้ค้าช้าง เจ้าของช้างและแรงงานชาวต่างชาติ ไม่ให้ซื้องาช้างและไม่นำออกจากประเทศไทย
๕. ติดตามและประเมินผล

ผลิตภัณฑ์งาช้างที่มีขายในท้องตลาด

- งาช้างสมบูรณ์ หรืองาท่อน (รวมถึงงาช้างแกะสลัก)
- ผลิตภัณฑ์จากงาช้าง อาทิ เครื่องประดับ ของใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์และสิ่งของใดๆ ที่ทำจากงานช้างหรือมีงาช้างเป็นส่วนประกอบ

วัสดุทดแทนงาช้าง

- กระดูกสัตว์ แตกต่างจากฟัน เขี้ยวหรืองาสัตว์ คือมีร่องหรือรูขนาดเล็ก ลักษณะคล้ายกับรอยขีด ขีด กระจายทั่วเนื้อและผิวกระดูกซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่พบในฟัน เขี้ยวและงาของสัตว์
- เรซิน ถูกขึ้นรูปหรือใส่แบบพิมพ์เพื่อเลียนแบบงาและผลิตภัณฑ์จากงาช้างและมีวิธีการทำให้เกิดลายพิมพ์บนผิวบางครั้งเรซินก็ถูกนำมาผสมกับเศษงาหรือผงงา อีกด้วย แต่ทั้งนี้เรซินจะมีความมันวาวกว่างาและรูปแบบรายจะไม่เป็นธรรมชาติและหากถูกความร้อนจะไต่กลิ้งของพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.2.3 กระดาศมูลช้าง

การนำมูลช้างมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มมูลค่าให้กับมูลช้าง โดยการนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ ก๊าซชีวภาพ, กระดาศมูลช้าง, ปุ๋ยหมักชีวภาพ เป็นต้น เพื่อเป็นการนำมูลช้างกลับมาสร้างประโยชน์และมาตรฐานให้ แก่ชุมชน และผู้ประกอบการเกี่ยวกับช้าง ทั่วประเทศ เป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นช่วยให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น รวมถึงเป็นการช่วยลดมลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยกลุ่มนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) ประกอบด้วย อาจารย์มยุรี เรืองสมบัติ, อาจารย์ยุวดี พรธรรมาพงศ์, อาจารย์ทินวงษ์ รักอิสสระกุล และอาจารย์มันทนา ทองสุพล ได้ร่วมมือกันทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาเรื่องมูลช้างได้ศึกษาพื้นที่ของวังช้างอยุธยา แลเพนียด ริมถนน ป่าโพน ช้างคุ่มขุนแผน อุทยาน ประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่ในการศึกษาวิจัย ซึ่งปัจจุบันที่วังช้างอยุธยา แลเพนียด ได้มีการผลิตกระดาศจากมูลช้าง พร้อมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากกระดาศมูลช้าง โดยไม่มีกลิ่นเหม็น ประกอบด้วย การทำสมุดบันทึก, อัลบั้มรูปโปสการ์ด, แผ่นแม่เหล็กติด, ตุ๊กตา, แผ่นกระดาศมีสีและไม่มีสี ลักษณะของกระดาศจะคล้าย ๆ กับกระดาศที่คนส่วนใหญ่มักนำมาใช้ห่อของ ทำกระดาศลอกลาย บัตรอวยพร นามบัตร เป็นต้น

“มูลช้างที่จะนำมาทำกระดาศให้มีคุณภาพดีจะต้องมีเส้นใยสูง ฉะนั้น อาหารที่ช้างกินจะต้องเป็นอาหารที่มีเส้นใยสูง อย่างเช่น ใบสับประรด ที่ซื้อมาจากไร่สับประรด จังหวัดระยอง ที่หักหัวสับประรดแล้วเกษตรกรจะเอทิ้ง ผู้รับเหมาจัดหาต้นสับประรดจะไปเหมาสวนไว้ แล้วตัดต้น ขนส่งมาที่ หมู่บ้าน เฉลียววันละ 10 ตัน และในขั้นตอนการผลิตกระดาศมูลช้างยังสามารถเติมน้ำหอมลงไปก่อนนำไปตากแห้ง เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์” อ.มยุรี กล่าว

สำหรับขั้นตอนในการทำกระดาศจากมูลช้าง เพียงนำมูลช้างที่ได้มาหมักในบ่อ โดยการใส่มูลช้างลง 5 บ่อซีเมนต์ในปริมาณน้ำต่อมูลช้าง คือ น้ำ 1,000 ลิตร ต่อมูลช้าง 700 กิโลกรัม หลังจากนั้นใส่กากน้ำตาลหรือโมลาส ประมาณ 1 1/2 กก. ต่อ 1 บ่อ และใส่น้ำยา E.M. (Effective Microorganisms) ที่ผสมแล้วใส่ลงในบ่อในอัตราส่วน 40 ลิตร ต่อ 1 บ่อ หลังจากนั้นคนให้น้ำยาและมูลช้างเข้ากันแล้วทิ้งไว้ประมาณ 3 วัน เมื่อครบกำหนดแล้ว ให้นำมูลช้างมาทำการล้าง เพื่อให้เศษกรวด เศษหินต่าง ๆ ตกตะกอน จากนั้นนำมูลช้างที่ได้จากการล้างไปต้มใน อัตราส่วน 70 ลิตร : 40 กก. ใช้เวลาต้มประมาณ 1-2 ชม. จนเปื่อยยุ่ย นำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้เผยแพร่เห็นประโยชน์เชิงพาณิชย์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอาเส้นใยที่ได้ใส่ลงในตะแกรงเพื่อให้สะอาด นำต่อมานำไปแช่ลงในแฟรม หรือตัวแบบกระดาษเพื่อนำไปตากให้แห้งแล้วลอกออก นำมาเรียงให้เป็นระเบียบ เมื่อกระดาษที่นำไปตากนั้นแห้งแล้ว เอามาแกะแล้วเรียงเป็นแถวให้เรียบร้อยพร้อมนำไปใช้

เมื่อได้กระดาษแล้ว ก็นำกระดาษมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก อาทิ สมุดบันทึก, ที่คั่นหนังสือ, สมุดสะสมภาพและกระดาษมูลช้างนำมาให้ช่างวาดรูปเพื่อจำหน่าย ฯลฯ

### 2.2.3.1 ขั้นตอนการทำกระดาษมูลช้าง



รูปที่ 2.8 ขั้นตอนการทำกระดาษมูลช้าง

### 2.2.4 การย้อมผ้าด้วยผลมะเกลือ

ภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ได้มาจากจากธรรมชาติ เป็นสิ่งที่นำมาหัตถกรรมเป็นอย่างมาก ความรู้ที่ได้จากการคิดค้นและสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และที่ชุมชนบ้านอารี แห่งอำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ก็ยังได้มีการสืบทอดภูมิปัญญา “ผ้าย้อมมะเกลือ” และ “นึ่งผ้าด้วยสมุนไพร” ภูมิปัญญาพื้นบ้านที่นำความมหัศจรรย์ของธรรมชาติมาใช้เป็นวัตถุดิบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ฝ้าย้อมมะเกลือ” เป็นวิธีการย้อมผ้าเพื่อให้ได้สีดำ โดยจะนำผ้าชนิดใดก็ได้ไม่ว่าจะเป็น ผ้าไหม ผ้าแพร ผ้าฝ้าย มาย้อมกับมะเกลือจนเกิดเป็นผ้าสีดำ โดยเป็นวิธีการที่ไม่ยาก และให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีอีกด้วย

### ประวัติความเป็นมาของการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ

การย้อมผ้าด้วยมะเกลือ คงมีมาไม่ต่ำกว่า 70 ปีมาแล้ว โดยเป็นกิจการซึ่งมีเจ้าของเป็นชาวจีน และจ้างแรงงานในแถบนั้น ซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวจีน กิจการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ ชาวบ้านเรียกกันว่า ลานมะเกลือ

2.2.4.1 มะเกลือ เป็นไม้ยืนต้นในวงศ์ Ebenaceae พบขึ้นตามป่าเบญจพรรณทั่วไป เรือนยอดเป็นพุ่มกลมกิ่งอ่อนมีขนนุ่ม ผลดิบของมะเกลือมีสรรพคุณเป็นยา จัดเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่ง สมัยก่อนนิยมใช้ยางผลมะเกลือไปย้อมผ้า ผลที่เปลือกเป็นสีดำ เมื่อรับประทานทำให้หน้ามืด ตาลายตาพร่ามัว อาเจียน ท้องเดินและตาบอดได้

มะเกลือเป็นพันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นมงคลของจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาคเหนือเรียกต้นไม้นี้ว่า มะเกีย มะเกือ หรือ ผีผา ทางใต้เรียกว่า เกลือ แถบเขมร-ตราดเรียก มักเกลือ

#### ลักษณะทั่วไป

มะเกลือไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10-30 เมตร ใบกว้าง 3.5-4.0 ซม. ยาว 9-10 ซม. เปลือกต้นมีสีดำแตกเป็นสะเก็ดเล็ก ๆ ใบเป็นใบเดี่ยวรูปรี ปลายใบแหลม ผลกลมผิวเกลี้ยง ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีดำ ผลแก่จัดจะแห้ง มีกลิ่นเหม็นติดบนผล 4 กลีบ ผลแก่ราวเดือนมิถุนายน-สิงหาคม เมล็ดแบน สีเหลือง 4-5 เมล็ด ขนาดกว้าง 0.5-0.7 ซม. ยาว 1-2 ซม. ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด

#### การปลูก

มะเกลือเป็นไม้ที่ปลูกโดยใช้เมล็ด ขึ้นได้ดีกับดินแทบทุกชนิดเหมาะที่จะปลูกในฤดูฝน ต้นมะเกลือนี้หากถ้าโดนแดดจัดจะทำให้ผลตกมากแต่ใบไม่ค่อยงาม วิธีการปลูกให้เพาะกล้าเสียก่อนเช่นเดียวกันกับต้นไม้อื่นๆ แล้วนำเอาไปปลูกในหลุมที่เตรียมไว้

#### สรรพคุณ

ผล มะเกลือดิบมีสรรพคุณเป็นยาขับพยาธิที่คนไทยรู้จักและใช้กันมานาน ผลมะเกลือมีรสเมาเบื่อ ขับพยาธิในลำไส้ ถ่ายตานซาง ถ่ายกระษัยโดยมากใช้กับเด็ก

วิธีการคือ เอาลูกสดใหม่ไม่ซ้ำ ตำคั้นเอาน้ำผสมกับน้ำกะทิมะพร้าวตีมันที ห้ามเก็บไว้ จะเกิดพิษ ขับพยาธิไส้เดือน พยาธิปากขอ พยาธิตัวตืด พยาธิเส้นด้าย จำนวนลูกเอาเท่าอายุ แต่ไม่เกิน 25 ลูก เอาดีเกลือ ฝรั่ง 10 กรัม ละลายน้ำสุก 1 แก้ว ต้มตามหลัง 30 นาที อย่าปล่อยให้เย็นสีดำ เพราะอาจเป็นพิษ ปัจจุบัน มีการสกัดสารที่มีฤทธิ์ขับพยาธิจากผลมะเกลือแล้วผลิตเป็นยาเม็ดสำเร็จรูปใช้รับประทาน

**เมล็ด รสเฝ้ามัน ขับพยาธิในท้อง**

**เปลือกต้น รสฝาดเมา เป็นยาช่วยบุด แก้กะหาย ขับพยาธิ แก้กพิษ ตานซาง**  
**ทั้งต้น รสฝาดเมา ขับพยาธิ แก้กานซาง แก้กะษัย**

**แก่น รสฝาดเค็มขมเมา ขับพยาธิ แก้กานซาง**

**ราก รสเฝ้ามะเฝือ ฝนกับน้ำข้าวกิน แก้อาเจียน แกเป็นลม หน้ามืด แก้กะษัย แก้วริดสีดวงทวาร แก้กพิษตานซาง ขับพยาธิ**

#### \*ข้อควรระวัง\*

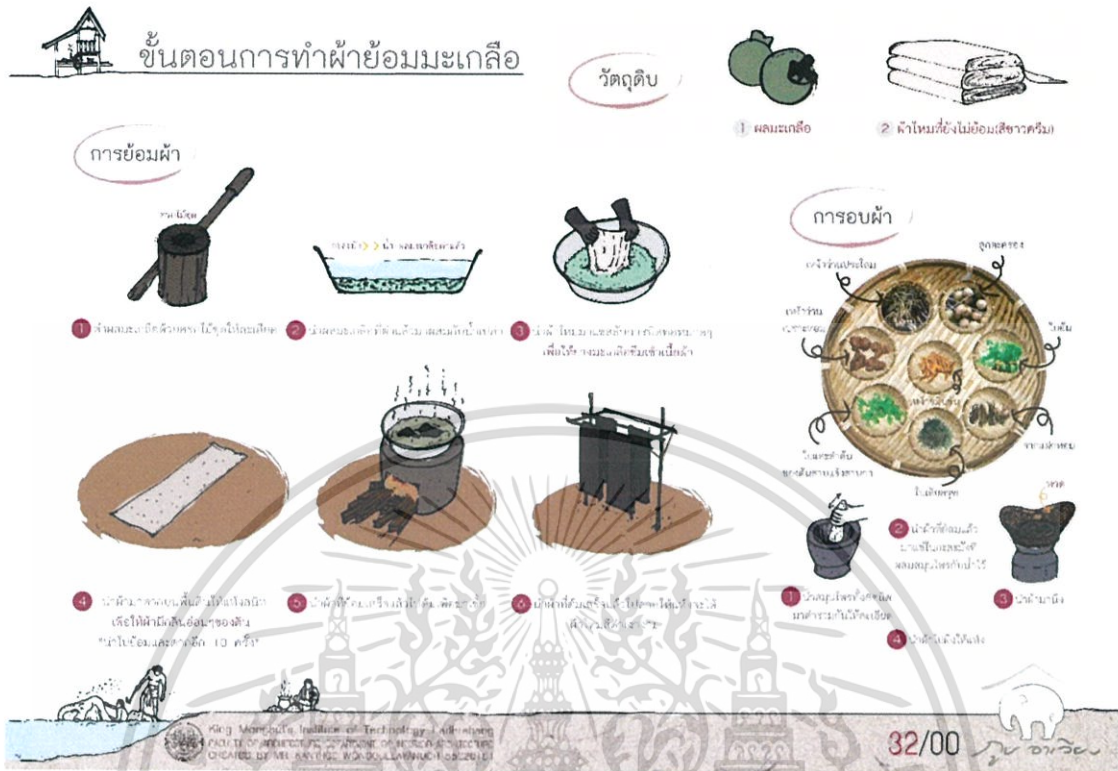
ผู้ที่ห้ามใช้มะเกลือได้แก่ เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี หญิงมีครรภ์ หรือหลังคลอดไม่เกิน 6 สัปดาห์ ผู้ที่เป็นโรคกระเพาะอาหาร หรือมีอาการปวดท้อง ถ่ายอุจจาระผิดปกติบ่อยๆ และผู้ที่กำลังเป็นไข้ ในการเตรียมยาต้องใช้ผลดิบสด เตรียมแล้วกินทันที ไม่ควรเตรียมยาคั้งละหลายๆ ใช้เครื่องบดไฟฟ้า จะทำให้ละเอียดมาก มีตัวยาออกมา มากเกินไป ข้อควรระวัง เคยมีรายงานว่าถ้ากินยามะเกลือขนาดสูงกว่าที่ระบุไว้ หรือเตรียมไว้นาน สารสำคัญจะเปลี่ยนเป็นสารพิษชื่อ diospyrol ทำให้จอรับภาพ และประสาทตาอักเสบ อาจตาบอดได้



รูปที่ 2.9 ผลมะเกลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.2.4.2 ขั้นตอนการย้อมผ้าด้วยผลมะเกลือ



รูปที่ 2.10 ขั้นตอนการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ

“วัตถุดิบหลักในการย้อมผ้านั้น คือลูกมะเกลือ โดยสมัยก่อนมักจะมีการนิยมเก็บลูกมะเกลือที่จะนำมาย้อมผ้า ในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน เพราะช่วงนั้นผลมะเกลือจะมียางมาก โดยในยางของมะเกลือ นั้นคือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผ้าเป็นสีดำ เพราะหลักวิทยาศาสตร์ได้บอกไว้ว่า ในยางนี้มีสารไดออสไพโรลไดกลูโคไซด์ (diospyrol-digluco-side) เมื่อสัมผัสกับอากาศเมื่อไรจะเป็นสีดำ”

2.2.4.3 การ “นึ่งผ้าด้วยสมุนไพร” หรือการอบผ้า ซึ่งเป็นวิธีการถนอมผ้าที่ได้ใช้มาตั้งแต่อดีต โดยจะเป็นขั้นตอนที่ทำให้ผ้านั้นเงางามขึ้น และเป็นอีกหนึ่งวิธีการปกป้องผ้าจากแมลง เพราะสมัยก่อนนั้นแมลงจะชอบมาแทะเสื้อผ้า กลิ่นของสมุนไพรที่ได้จากการนึ่งนั้น สามารถที่จะกันแมลงได้

สูตรชาสมุนไพรที่กลิ่นหอม ได้แก่ ลูกตะครอง หัวขมิ้นชัน หัวหว่านเปราะหอม ใบเล็บครุฑ ใบอัมใบชาไก่แดงใบสาบร้างสาปกาน้ำสมุนไพรทั้งหมดมาผสมกันสกัดความหอมด้วยน้ำเป็นน้ำปรุงหอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### อัตราสมุนไพรที่ใช้

- หัวขมิ้นชัน100กรัม
- ใบเล็บครุฑ100กรัม
- ลูกตะครอง300กรัม
- หัวหว่านเปราะหอม200กรัม
- ใบอัม300กรัม
- ใบชาไก่แดง200กรัม
- ใบสาปแรงสาปกา300กรัม

### ขั้นตอนการอบ

- นำพืชแต่ละชนิดมาสับเสร็จแล้วโคลกให้ละเอียด
- นำผ้าไหมที่ต้องการอบมาแช่น้ำปรุงหอม
- นำผ้าไหมที่แช่น้ำปรุงหอมมาใส่หวดด้วยกากสมุนไพรที่เหลือหรือใบตอง
- นำหวดไปนึ่งที่100องศาประมาณ30นาที
- นำผ้าไหมออกมาจากหวดไปผึ่งลมให้แห้งก็จะได้ผ้าไหมที่มีกลิ่นหอมติดอยู่ในใยผ้า

#### 2.2.4.4 การใช้พื้นที่

1. ลานตาก ( พื้นที่เป็นลานดิน มีหญ้าต้นเล็กๆ ขึ้น )
2. บริเวณโรงเก็บผ้าและที่ย้อมผ้า มีลักษณะเป็นโรงเรือนหลังคาจาก กั้นเป็นห้อง เฉพาะส่วนที่เป็นโรงเก็บผ้า (โรงเก็บผ้า เป็นที่เก็บผ้าทั้งที่ย้อมแล้ว และยังไม่ได้ย้อม อยู่ในบริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของ ลานใน
3. เเพงที่ขอบลานระหว่าง ลานนอก และลานใน ลักษณะเป็นโรงเรือนหลังคาจาก ไม่มีฝาสำหรับปักผ้าเวลาฝนตก ทำน้ำสำหรับซักผ้าผู้ทำหน้าที่ซักผ้า จะใช้ผู้ชายเท่านั้น ทั้งทางกระตือองและคนซักผ้าจะเป็นทีมเดียวกัน แต่แบ่งคนสับเปลี่ยนกัน

#### 2.2.4.5 การแต่งตัวเวลาทำงาน

ผู้หญิงนิยมใส่เสื้อแขนยาวและเย็บผ้าต่อปลายแขนอีกให้ยาวคลุมฝ่ามือ เพื่อกันแดด และกันยางมะเกลือกัด นิยมนุ่งผ้าถุง มักไม่ใส่รองเท้าเพราะทำงานไม่ถนัด ผู้ชาย นิยมนุ่งกางเกงขาก๊วยสีขาวทำด้วยผ้าดิบ ซึ่งกลายเป็นสีดำเมื่อโดนสีย้อมในเวลา ต่อมา มีทั้งใส่เสื้อและไม่ใส่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 2.2.4.6 คำศัพท์เฉพาะ

หลงจู้ ดูแลทุกอย่าง รวมทั้งการจ่ายค่าแรง

หางกระเดื่อง พวกตำมะเกลือ ( จุดที่ทำงานเรียกหัวกระเดื่อง )

ปากถั่ง พวกช้อนกาก เอาผ้าลงหมัก เอาผ้าขึ้น

เนื้อสุก คือ ผ้าที่ย้อมได้ที่แล้ว

เนื้อดิบ คือ ผ้าที่ยังย้อมไม่ได้ที่

#### 2.2.5 ความเปลี่ยนแปลงของเฮือนอีสาน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ บุญญาพุทธิพงศ์)

คงเป็นการยากที่สถาปัตยกรรมจะอยู่คงที่ด้วยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตลอดไป โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชุมชนรากหญ้าในชนบทที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีมากขึ้นตามลำดับ ในขณะที่สังคมเมือง “บ้าน” มีความเปลี่ยนแปลงทางสถาปัตยกรรมเพื่อตอบสนองความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย ความรวดเร็วในการก่อสร้างและความต้องการเฉพาะของแต่ละปัจเจกชน “เฮือน” สังคมชนบทอีสานจึงมีความเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองปัจจัยเหล่านั้นเช่นกัน คงเป็นเรื่องไม่ยุติธรรมนักหากจะหยุดความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเฮือนอีสานไว้ที่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามกระแสห่างจากการอนุรักษ์ในขณะที่ทำการดำรงชีพ และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แท้จริงแล้วรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นสถาปัตยกรรมที่รองรับอิทธิพลรอบข้างอยู่ตลอด การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นจากการย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชนไปสู่สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันเกิดการปรับเปลี่ยนสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของตนให้สอดคล้อง หรือเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างแล้วเกิดความประทับใจ นำไปสู่การเอารูปแบบที่พบเห็นมาประยุกต์ใช้ในท้องถิ่นตัวเอง ประการหลักนี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากขึ้นตามความก้าวหน้าของการสื่อสารและคมนาคม

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอีสาน โดยเฉพาะเฮือนอีสานเป็นสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงความต้องการอันบริสุทธิ์ของชาวอีสาน ซึ่งมีวิวัฒนาการมาตามลำดับ ความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงแปรผันตามความเจริญก้าวหน้าของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสังคมอื่นๆ และการคมนาคมขนส่งที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นจึงเป็นการแยกแยะรูปแบบโดยคำนึงถึง “เวลา” ด้วยเสมอ เฮือนอีสาน มีความคงตัวและบ่มเพาะอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จนเกิดเป็นความเฉพาะที่พอจะมองเห็นได้คร่าวๆ แต่หาที่มีความชัดเจนไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ลักษณะบ้านเรือนของผู้คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานเท่าที่พบในทุกวันนี้แทบไม่มีที่ไหนเลยที่เก่าแก่กว่า 100 ปีขึ้นไป อีกทั้งไม่อาจหารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ได้เพราะส่วนใหญ่มักสร้างอย่างง่าย ๆ มีทั้งเรือนเสาไม้จริง ๆ บางทีก็ใช้แผ่นกระดานตีปิดเป็นฝาแทน ดูไม่มีระเบียบแบบแผนอะไรที่แน่นอน”

คงมีบางพื้นที่ในช่วงระยะเวลาหนึ่งมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกน้อย สังเกตได้จากชุมชนไหนที่การคมนาคมไม่สะดวก การขนส่งวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างจากภายนอกเป็นไปได้ยาก เือนอีสานก็มีรูปแบบที่คงตัวมากที่สุด เือนอีสานมีรูปแบบที่ต่างกัันตามเวลาที่เกิดและชุมชนที่ตั้ง

### 2.2.5.1 การเปลี่ยนแปลงของวัสดุ

หากมองที่วัสดุในการก่อสร้าง พบว่าวัสดุที่มีในการก่อสร้างในเมืองถูกส่งเข้าไปสร้างรูปแบบที่แตกต่างในชนบท คงไม่ใช่ความผิดพลาดของสังคมหรือกล่าวโทษแก่ความต้องการแห่งการพาณิชย์แต่อย่างใด แต่เป็นวัฏจักรที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เือนอีสานในอดีตใช้ไม้เนื้อแข็งเป็นวัสดุหลัก ในอดีตเมื่อต้องการสร้างบ้าน เจ้าของบ้านสามารถเข้าป่าหาไม้หรือใช้ที่มีอยู่ที่นาของตนมาสร้างบ้าน โดยการลงแขกช่วยกันภายใต้การควบคุมงานของเจ้าของและคำแนะนำของช่างประจำหมู่บ้าน

“...ก่อนปลูกเขาจะหาเสา หาพื้น กล้วยาคา และไม้ตรง รวมทั้งฝ้ายบ้านมารวมไว้ ได้ฤกษ์ก็ทำพิธียกเสาเอกในตอนเช้ามีด มีนายช่างเป็นผู้ควบคุมเพียงคนเดียวหรือสองคน แรงงานไม่ได้จ้าง เป็นเพื่อนบ้านที่ขอแรงมาช่วยกัน...”

สมัยก่อนช่างใหญ่ในหมู่บ้านมักจะมีเพียง 1-2 คน ดังนั้นรูปแบบการวางทิศ การวางประโยชน์ใช้สอยของเรือนแต่ละหลังในหมู่บ้านหนึ่งๆ จึงไม่มีความแตกต่างกันมาก เมื่อช่างสร้างบ้านมาจากหลากหลาย แหล่งความรู้มีการย้ายถิ่นฐาน หรือไปเรียนรู้เชิงช่างจากชุมชนอื่นทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมใหญ่หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไป การแปรรูปไม้ก็มีรายละเอียดที่ต่างกันไปตามชุมชนและยุคสมัย เหล่านี้เป็นเพียงความเปลี่ยนแปลงที่ดูเหมือนจะเล็กน้อยหากเปรียบกับการขาดแคลนไม้ในปัจจุบันทำให้ไม้กลายเป็นวัสดุที่ถูกเลือกให้เป็นส่วนประกอบของเรือนน้อยลงทุกที คอนกรีต เหล็ก กระเบื้องมุงหลังคาที่เคยเป็นของราคาแพง ที่ส่งจากเมืองไปยังหมู่บ้านแสนจะลำบากก็กลายเป็นวัสดุที่หาได้ทั่วไป รถประจำทางที่บรรทุกทั้งคน

วัสดุเข้าไปในหมู่บ้านเพียงไม่กี่เที่ยวในอดีต เปลี่ยนไปถูกสร้างอย่างทั่วถึงและสะดวกสบาย เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้วัสดุใหม่ๆ เข้ามาแทนที่วัสดุดั้งเดิมที่หายากหรือไม่มีความคงทนของเอือนสมัยเดิม วัสดุเหล่านี้เป็นสาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสถาปัตยกรรม

#### 2.2.5.2 การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการอยู่อาศัย

ชาวอีสานในอดีตใช้เอือนชั้นบนน้อยมากในช่วงกลางวัน ได้ถูกเป็นที่รวมของกิจกรรมในช่วงกลางวัน รวมไปถึงเป็นที่ทำงานจักรสานหรือทอผ้าในช่วงเวลาที่ว่างจากการทำนาหรือเกษตรกรรมอื่นๆ งานประจำเหล่านี้มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือพูดคุยสนทนา การที่ไม่มีรั้วแบ่งอาณาเขตของบ้านแต่ละหลังทำให้กลุ่มเอือนเสมือนเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความใกล้ชิดระหว่างครอบครัวสูงชันที่มีขนาดใหญ่จะถูกใช้รองรับแขกจำนวนมากเวลาที่ทำงาน เช่น งานบวช งานแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ส่วนเอือนถูกใช้เป็นที่รองรับแขกผู้ใหญ่ และเป็นที่สำหรับพระภิกษุ ขนาดของชานและเกยจึงเป็นตัวแสดงถึง ความกว้างขวางของผู้เป็นเจ้าของบ้านในระดับหนึ่ง นอกจากนี้พื้นที่นี้ยังเป็นที่รองรับญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงที่มาเยี่ยมเยียนจากต่างถิ่น เพอร์นิเจอร์ที่ใช้ภายในเอือนส่วนใหญ่มีเพียงหีบเก็บของ ต่อมามีการใช้ตู้มากขึ้น ตู้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการกั้นพื้นที่ภายในเอือนนอน ความเป็นส่วนตัวที่ไม่จำเป็นต้องมีมากในอดีต กลับกลับมีความสำคัญมากขึ้น ในปัจจุบัน พ่อแม่ ลูกสาว ลูกชาย ที่เคยนอนเรียงรายในอดีตเปลี่ยนเป็นความต้องการมีพื้นที่ส่วนตัวการจัดวางพื้นที่จึงมีความเปลี่ยนแปลง จากเอือนที่มีห้องโล่งๆ เพียงห้องเดียวในส่วนเอือนนอน กลายเป็นความต้องการมีห้องนอนหลายๆ ห้อง เพื่อรองรับสมาชิกแต่ละคน



รูปที่ 2.11 ได้ถูกเป็นที่รวมกิจกรรมของชาวอีสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้เห็นแก่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฟอร์นิเจอร์สมัยใหม่ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ทีวี ตู้เย็น ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับชีวิตชาวชนบทที่เปลี่ยนไปไม่แพ้ชาวเมือง เฟอร์นิเจอร์ เหล่านี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรือนอีสาน สถาปัตยกรรมที่รองรับการนั่งพื้นเป็นหลัก จะต้องรองรับการใช้โต๊ะเก้าอี้และโต๊ะ เก้าอี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การใช้ชนบทสำหรับการรองรับแขกในงานบุญต่างๆ มีความสำคัญน้อยลง โต๊ะเก้าอี้สามารถวางในบริเวณสวนหน้าบ้านเพื่อรองรับแขกได้ นอกจากนี้การที่บ้านสมัยใหม่มีรูปแบบที่เป็นบ้านสองชั้น ชั้นล่างเป็นห้องรับแขกขนาดใหญ่ที่อาจจะรองรับวัฒนธรรมการนั่งพื้นของชาวอีสานได้ ส่วนห้องโถงที่มีผนังของชั้นล่างซึ่งแตกต่างจากการเปิดโล่งของอดีตนี้ยังสามารถใช้ในการรองรับแขกจำนวนมากได้เช่นกัน

ห้องส้วมเป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีพัฒนาการอันน่าสนใจในเรือนอีสาน ในอดีตชาวบ้านอาศัยทุ่งนาหรือป่าในการถ่ายทุกข์ จนกระทั่งมีการรณรงค์ให้เกิดการสร้างส้วมในแต่ละครัวเรือนอย่างไรก็ตามในระยะเริ่มแรกห้องส้วมเป็นส่วนที่น่ารังเกียจถึงถูกวางไว้ในมุมใดมุมหนึ่งของสวนห่างจากตัวเรือน เมื่อระบบบ่อเกรอะ บ่อซึม และสุขภัณฑ์มีมาตรฐานมากขึ้นชาวบ้านจึงริเริ่มมีการยอมรับส้วมเข้ามาใกล้เรือนหรือเป็นส่วนหนึ่งของบ้านในปัจจุบัน เือนอีสานในอดีตจึงแตกต่างกันบ้านสมัยปัจจุบันอย่างสิ้นเชิงสำหรับประเด็นนี้

## 2.2.6 บรรยากาศบ้านอีสาน (รองศาสตราจารย์ อุดม บัวศรี)

เมื่อเราเดินเข้าสู่ชนบทอีสาน เราจะเห็นภาพชีวิตที่ทุกอย่างที่คนเมืองมีในกรุงอาจจะคิดว่าไม่มีอยู่ในโลกนี้ เห็นเด็กยากจนเดินผ่านไปมา พ่อค้าแม่ขายค้นหาแลกเปลี่ยนสิ่งของขายของ การทำงานสานตะกร้า หาดอาหารการกิน กระทั่งการต้มเหล้าเถื่อนและไฮโลแม้กระทั่งมวยตู้

บ้านอีสานปลูกเป็น 2 แบบ คือ บ้านแอม่ฝา แบบบ้านแอม่แป้น บ้านแอม่ฝา มักมุงหลังคาด้วยหญ้า บ้านแอม่แป้นมักมุงหลังคาด้วยดินขอหรือสังกะสี เพราะบ้านบอกฐานะของบุคคลบ้านแอม่แป้นเป็นมุงดินขอหรือสังกะสีสื่อคนมีฐานะดี นอกนั้นฐานะลดหลั่นลงไป

ตัวบ้านแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. เือนใหญ่ เป็นที่นอนแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- เียง คือ ที่เป็นห้องพระ หรือห้องผี บางทีเจ้าของบ้านนอน

- ห้องนอนบิดามารดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับนักเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

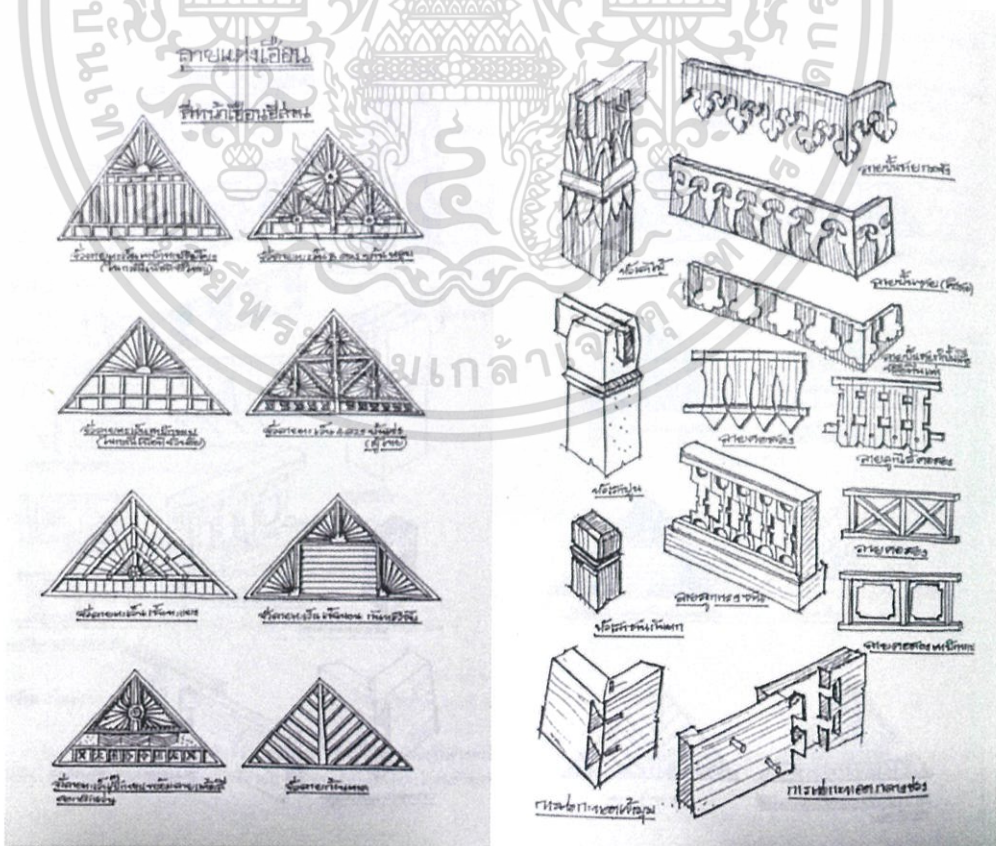
- ห้องส้วม (ส้วม) ที่เป็นเรือนหอของลูกเขยลูกสาว
- 2. เือนน้อย เป็นที่นั่งพักผ่อน รับประทานอาหารและรับแขก บางที่เรียก “เกย” หรือ “ชุด”
- 3. ซาน เป็นที่ปรุงอาหาร ไว้โองน้ำใช้ และในที่พักก่อนเดินเข้าเือนน้อย บันไดจะ กายที่ซานนี้จะขึ้นบ้านได้ ชาวบ้านมักปลูกหอมกระเทียมสระแห่ พักแพรว แมแต่ ต้นสะเลเตไว้ ส่วนแ่งน้ำกินทำเป็นร้านขึ้นเรียกว่า “ฮ้านแ่งน้ำ” อยู่ติดกับบ้าน

ใต้ถุนบ้าน โดยมากสูง เพราะต้องการเป็นที่อยู่ของสัตว์เลี้ยง เช่น ไก่ ควาย วัว และเป็น ที่ทำงานในทอผ้า ทอเสื่อ ปั่นฝ้าย เย็นสบายเพราะอากาศผ่านได้สะดวก เพราะ สิ่งแวดล้อมเช่นในบรรยากาศร้อนมักทำสูง

บันได นิยมทำด้วยไม้แก่น เช่น ไม้มันปลา ไม้หอม ที่ประกอบ 2 ข้าง เรียก “แม่ บันได” ที่ไม่เป็นสามเหลี่ยม นิยมแกะสลักเป็นลวดลายในที่หนึ่งชั้นไม้กลมๆ เรียกว่า “ลูก บันได” นิยมทำลูกบันไดดี คือ 3 - 5 - 7 - 9 - 11 โดยถือจากภาษิตว่า

“คู่มันไต่ฝั คี่บันไดคน”

“คิก(คี่)อยู่ คู่หนี”



รูปที่ 2.12 ลายแต่งเฮือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.3 กรณีศึกษาเปรียบเทียบ

### 2.3.1 กรณีศึกษาโครงการออกแบบพิพิธภัณฑ์ ลานแสดงช้าง หอชมวิว

ของ ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา (ออกแบบในกับศูนย์คชศึกษา จ.สุรินทร์)

เป็นการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่ landscape โดยในพื้นที่เป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีอะไรน่าสนใจ ซึ่งโดยรวมมีแต่ต้นไม้ กับธรรมชาติล้วนๆ ทำให้สถาปัตยกรรมเป็นเรื่องรอง landscape เลยมีบทบาทมาก ซึ่งมีการคำนึงถึงจะทำอย่างไรให้สามารถรักษา landscape ที่เป็นธรรมชาติไว้ทั้งหมด

#### 2.3.1.1 Elephant Museum

เป็น open museum เริ่มต้นจากการปลูกต้นไม้ ต้นไม้เยอะๆ แล้วค่อยกำหนดพื้นที่ของอาคารที่สอดคล้องกับต้นไม้เข้าไป เป็นการสร้างสถาปัตยกรรมกับสภาพแวดล้อมไปพร้อมกัน “ไม่ควรมีอะไรเกิดก่อนกัน ควรเกิด เดิบโตไปพร้อมๆ กัน” เมื่อเดินพิพิธภัณฑ์นี้จะมีเรื่องราวที่จะเล่าความทรงจำที่จะหายไป เราอยากที่จะอนุรักษ์ช้างกับชาวกูย (อยากให้ช้างกลับบ้าน) ดูในวิถีชีวิตที่มันควรจะเป็น

ไม่ทำหลังคา ให้ต้นไม้มีบทบาทมากที่สุด ให้คนรู้สึกว่ามันเหมือนที่ จะอยู่ข้างใน และข้างนอกไปพร้อมๆ กัน เป็นเหมือนสวนที่รู้สึกเป็นพื้นที่ของตนเอง ของทุกคน สามารถเข้ามาใช้ได้ ไม่ใช่แค่มาดูพิพิธภัณฑ์แค่ครั้งเดียว แต่เป็นเหมือนสวนส่วนตัวของพวกเขาที่พวกเขามีส่วนร่วมกับชุมชนของเขาเอง

พื้นที่ทั้งหมด จะเป็นผิวกำแพงที่โชว์ mortar ทั้งหมด ด้านบนกำแพงจะเป็นทางเดิน สามารถเดินดูวิวได้ ในพิพิธภัณฑ์นี้จะไม่มีส่วนต้อนรับ จะมีแค่ตัวอักษรเล็กๆ คำอธิบายเล็กๆ ให้คนที่เข้ามาได้แคร์บู้ และสัมผัสมัน จะมีข้างมาเดินชาวบ้านเข้ามาใช้งาน แค่นี้สามารถเล่าเรื่องความเป็นชาวกูยได้ ทางเดินจะมีเรียบบ้างไม่เรียบบ้าง ต้นไม้แทรกตามกำแพง อยู่ด้านนอกบ้างด้านในบ้าง

#### 2.3.1.2 Brick Tower

ใช้โครงสร้างเป็นอิฐเสริมเหล็ก หอคอยนี้เป็นสะพานเชื่อมโยง landscape กับท้องฟ้า มีรูปทรงอาคารเหมือนเมล็ดพืช มีปลายแหลม เมื่อถูกแดดไปเรื่อยๆ มันจะค่อยเปลี่ยนน้ำหนักของอาคารไปเรื่อยๆ สะท้อนถึงผู้คนสามารถไปรับรู้ภูมิอากาศของพื้นที่ ใน จ.สุรินทร์ สามารถรู้ฤดูกาลในแต่ละฤดู เช่น ฤดูฝนจะเกิดตะไคร้ขึ้น

ด้านที่ไม่ถูกแสงแดด เป็นต้น

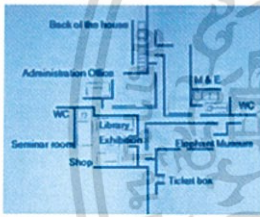
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้ทางศูนย์คชศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นอาคารที่ไม่โชว์ความโดดเด่นของตัวเอง แต่เป็นอาคารที่ใช้สำหรับความเบิกบาน อาคารที่ทุกคนเข้ามาพักได้ เป็นอาคารที่มีทางบันไดที่กว้าง เทียบเหมือนซานพัก

2.3.1.3 Elephant Stadium

แนวคิด คือ เนินดิน กระถางต้นไม้ ช่องของหลังคา(ให้ต้นไม้ทะลุออกมาได้) ทำให้รู้สึกถึงเหมือนกับข้างเดินไปในป่า ในพื้นที่กว้างใหญ่ ธรรมชาติที่เราไม่ตะต้องอะไร มีเงา(ร่มเงา) ไม่ใช่เป็นแค่บ้านที่พุดถึงแค่ตัวเอง แต่มันพุดถึงองค์ความรู้ของชาวกูยที่มีองค์ความรู้ในการสร้างบ้าน ที่ไม่มีประตู หน้าต่าง และข้างเข้ามาอยู่ข้างๆบ้านได้

กรณีศึกษา โครงการจริงออกแบบโดย ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา



ชื่อ : พิพิธภัณฑ์ หอคอยชมวิว และลานแสดงช้าง  
ที่ตั้ง : ศูนย์ศึกษา อ.ท่ายาง จ.สุรินทร์  
เวลาทำการ : ทุกวัน 08:00 - 17:00 น.  
กลุ่มเป้าหมาย : ทุกเพศ ทุกวัย

เปิดหลัง มีเรื่องราวที่จะเล่าความทรงจำที่จะหลอมเป็นเรื่องราวของศิลปกรรมและธรรมชาติที่มีค่าสิ่งสำคัญไม่มีบนถนนหรือที่สาธารณะรู้สึกว่ามันเหมือนที่ระลึกถึงในสิ่งที่มองไม่เห็นหรือมากขึ้นเป็นเหมือนบ้านส่วนตัว

2 BRICK TOWER : ใช้อิฐดิบเป็นหลัก เป็นโครงสร้างหลัก เป็นสะพานเชื่อมระหว่างสิ่งแวดล้อมธรรมชาติกับท้องฟ้า เป็นรูปทรงเหมือนเหล็กที่มัลลียาแหลม

3 ELEPHANT STADIUM - เนินดิน+กระถางต้นไม้+ช่องของหลังคา

MORTAR จะคล้ายกับอิฐดิบได้สีเหมือนอิฐ แต่จะมีพื้นผิวไม่เรียบเนียนๆ และผิวมันเงาเล็กน้อย ใช้ใช้จุดวิวที่ต่างและเงาอยู่

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE DEPARTMENT OF ARCHITECTURE  
CREATED BY MR. KANTICCO WONGKULJAMNICH 55252103

13/00

รูปที่ 2.13 ภาพรวมของพิพิธภัณฑ์ ลานแสดงช้าง และหอคอยชมวิว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.3.2 กรณีศึกษาศูนย์อนุรักษ์ช้างที่มีที่พักรองรับ

#### 2.3.2.1 ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ จ.ลำปาง



รูปที่ 2.14 ภาพบริเวณหน้าศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จ.ลำปาง



**กรณีศึกษา** ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย+ที่พัก

ชื่อที่ตั้ง : ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ จ.ลำปาง เชียงใหม่ ดอยตุง อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง

เวลาทำการ : เปิดทุกวัน 08:00 - 16:30 น.

วัตถุประสงค์ : เป็นศูนย์กลางการศึกษาของนางงูอนุรักษ์บริบาลช้างไทย รวมถึงงานด้านสัตววิทยเกี่ยวกับช้าง และรณรงค์ความร่วมมือแก้ปัญหาช้างไทยอย่างครบวงจร

กลุ่มเป้าหมาย : ครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือนักเรียน

การแบ่งพื้นที่ :




**การออกแบบ**

เป็นการออกแบบให้เข้ากับธรรมชาติโดยรอบที่มีอยู่แล้ว ใช้วัสดุท้องถิ่นในการสร้างบ้านหรืออาคาร แต่ยังคงยึดถือความเป็นอยู่มาใช้ในการออกแบบด้วย มีการจัดระเบียบทางเดิน บรรยากาศโดยรอบให้สวยงาม ไม่ลกรุงรัง และพื้นที่จะมีบริเวณกว้าง ให้สามารถนำช้างเข้าพื้นที่ได้ และใช้อาคารจัดการกิจกรรมต่างๆ หรือพักผ่อน










- 1 โรงช้างกิน
- 2 โรงผลิตกระดาษจากมูลช้าง
- 3 ลานแสดงช้าง
- 4 บ้านพักโฮมสเตย์
- 5 สนามหญ้า
- 6 บ้านพักช้างโหว หรือรถ
- 7 ลานกิจกรรมกลางแจ้ง
- 8 ศาลาพักผ่อน(อุทยานช้าง)
- 9 โรงรับบริจาคมูลและช้าง



King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE  
CREATED BY MR. PANTICO WONGKULLAWANCHI 55126101



14/00

รูปที่ 2.15 กรณีศึกษาศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.3.2.2 ศูนย์ช้างชราครีส์ชนาลัย จ.สุโขทัย



**กรณีศึกษา** ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย+ที่พัก

**ชื่อ** : ศูนย์ช้างชราครีส์ชนาลัย

**ที่ตั้ง** : บ้านขุนทด หมู่ที่ 13 ต.บ้านดึก อ.ศรีสำริด จ.สุโขทัย

**วัตถุประสงค์** : เป็นสถานที่ให้บริการตรวจรักษาช้างป่วย เป็นแหล่งเก็บข้อมูลประวัติช้างเพื่อ านศึกษาและวิจัย เป็นศูนย์ประสานงานการควบคุมช้างอาละวาด และยังเป็นแหล่งรักษาวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

**กลุ่มเป้าหมาย** : ครอบครัว กลุ่มเพื่อน

**การแบ่งพื้นที่** :

**การออกแบบ** :

เป็นการออกแบบแบบเรียบง่าย ไม่ค่อยโดดเด่นเท่าไร แต่มีความเป็นวิถีชีวิต การอยู่อาศัยของครอบครัวควาญช้าง ที่ตอบสนองให้เห็นทองเี่ยมมากรวมใช้ชีวิตกับเขา ไม่มีแอร์ ไม่มีพัดลม ใช้ชีวิตจริงๆ การตกแต่งเป็นไปตามวิถีชาวบ้าน ใช้วัสดุธรรมชาติมาทำตัวอาคารและตกแต่งรอบๆ















รูปที่ 2.16 กรณีศึกษาศูนย์ช้างชราครีส์ชนาลัย



### 2.3.2.3 ศูนย์อภิบาลช้างไทย อ.แมริม จ.เชียงใหม่



**กรณีศึกษา** ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย+ที่พัก

**ชื่อ** : ศูนย์อภิบาลช้างไทย (ปางช้างแมเสลา)

**ที่ตั้ง** : บ้านแมเสลา ต.แมะแม อ.แมริม จ.เชียงใหม่

**เวลาทำการ** : บริการทุกวัน 08:00-17:00 น.

**วัตถุประสงค์** : ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง ประสพการณ์ที่ดีของนักท่องเที่ยวทั่วโลกคน ชีวิตของช้าง ความเป็นอยู่ของดูแลช้าง รวมถึงชุมชนที่แวดล้อม

**กลุ่มเป้าหมาย** : ครอบครัว กลุ่มเพื่อน

**การแบ่งพื้นที่** : แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1 โชนช้างแสดง ช้างเหยง(นั่งช้าง)
- 2 โชนดูแลช้าง เขียนรูปเป็นควาญช้าง
- 3 ที่พักรอรับนักท่องเที่ยวมาฝึกเป็นควาญช้าง

**การออกแบบ** :


เป็นการจัดพื้นที่ตามภูมิประเทศ รักษาสภาพแวดล้อม การตกแต่งภาพรวมจะใช้วัสดุธรรมชาติ และท้องถิ่นทั้งสิ้น ทำทุกอย่างให้สัมพันธ์กับธรรมชาติอย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้วิถีชีวิตอย่างใกล้ชิด สามารถเลือกโปรแกรมที่จะทำกิจกรรมเองได้ หรือเลือกที่จะพักผ่อนอย่างเดียวก็ได้ แต่ทั้งสองอย่างจะได้รับการที่ดูแลระดับมาตรฐาน แต่ยังคงความทันสมัยเดิม













รูปที่ 2.17 กรณีศึกษาศูนย์อภิบาลช้างไทย



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



### 2.3.5 กรณีศึกษาเวิร์คช็อป

#### กรณีศึกษา เวิร์คช็อป

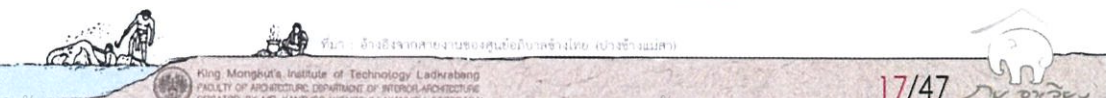
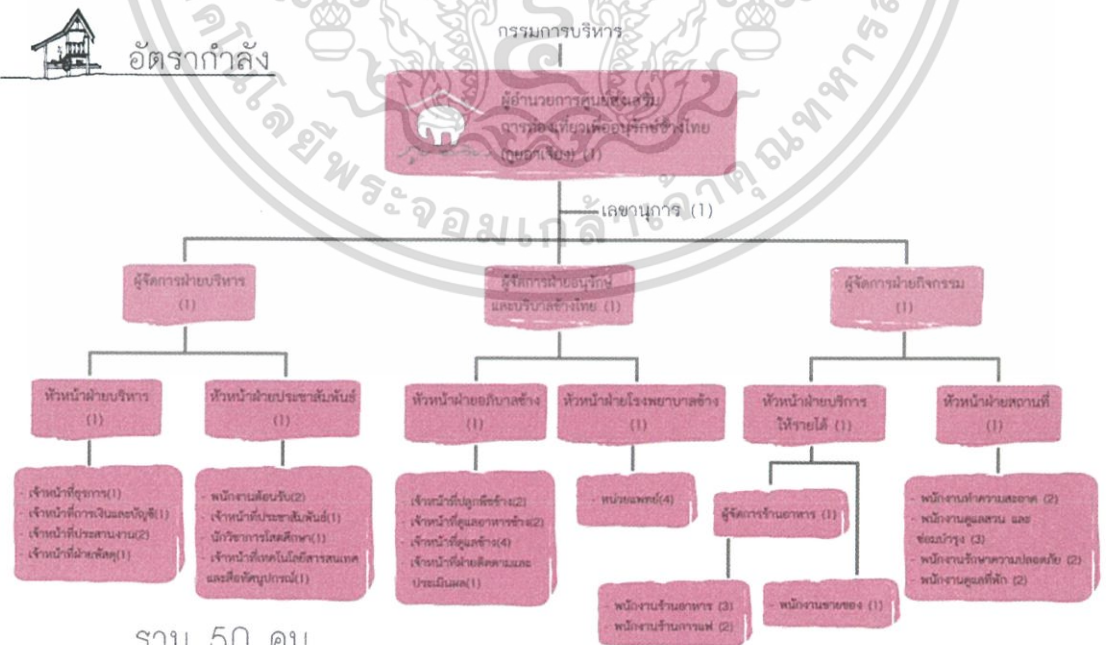
คำทอ	ภาพประกอบ	กิจกรรม	กระดาศษา	ภาพประกอบ	กิจกรรม
บ้านอาสา อ.สำโรงทาบ จ.สุรินทร์		เรียนรู้ขั้นตอนการทำ การทอผ้า ทอผ้าไหมมัด และการเตรียมวัสดุ ลวดลายการทอผ้า และการทอไหมมัด ด้วยวิธีทอแบบดั้งเดิม	โรงงาน กระดาศษา มูลนิธิช่าง ชุมชนตึกนาง จ.สุรินทร์		พนักงานที่ช่วยกัน อธิบายพร้อมกันทดลองทอ ไปเรื่อยๆจนกว่าจะต่าง จากเดิมไปเรื่อยๆให้ทออะ ตนเอง และภาคต่อให้ เพื่อนที่มาร่วมทอของเดิม ไปเรื่อยๆ
Paiweaver Studio พทลโยธิน/ STS อารีย์		เรียนรู้ขั้นตอนการทอ การทอผ้า ทอไหมมัด และใช้ไหม อุปกรณ์ไหม และเครื่อง ใช้แบบดัดแปลง เช่น ผ้าใช้ มีแปดหน้าใช้ไหม สีสวย กลิ่นหอม (สี) และ จะทอผ้าไหมมัดใน โรงงานที่ไหมที่ทอด้วย	โรงงาน จินนาคัญณ์ ม.ราชภัฏ สุรินทร์		พาเข้าชมโรงงานโดยรอบ นอกซึ่งสอนการทำ จาก นี้เป็นการทอของเก่า โดย เราสามารถออกแบบลาย การทอแบบได้ และได้ขึ้น งานกันขึ้นไป โดยจะ มีการผสมแฉัดในผ้า สุริยจักรจักรอีกด้วย



รูปที่ 2.20 ตารางเปรียบเทียบกรณีศึกษาเวิร์คช็อป

### 2.4 สายการบริหารและอัตรากำลัง

#### อัตรากำลัง



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.5 ระบบสภาพแวดล้อมภายในอาคาร และวัสดุในการตกแต่งภายใน

### 2.5.1 ระบบอาคารที่มีผลต่อการออกแบบภายใน

#### 2.5.1.1 ระบบปรับอากาศและการหมุนเวียนอากาศ

ในปัจจุบันการควบคุมสภาพอากาศในอาคารสามารถแบ่งออกได้ตามขนาดของเครื่องปรับอากาศและแบ่งตามระบบการจ่ายความเย็นและระบายความร้อน ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

##### 2.5.1.1.1 แบ่งตามขนาดของเครื่องปรับอากาศ

1. UNIT TYPE, PACKAGE TYPE คือ ทั้งระบบจะอยู่ในเครื่องเดียวกัน โดยมีขนาดเล็ก ราคาถูก สะดวกในการติดตั้ง แต่ไม่เหมาะสมกับอาคารขนาดใหญ่ เนื่องจากมีเสียงรบกวน มีขีดจำกัดในการทำงาน อายุการใช้งานสั้น และไม่มีการถ่ายเทอากาศภายในและภายนอกอาคาร

2. SPLIT TYPE เป็นเครื่องปรับอากาศขนาดกลาง ยกเครื่องออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ภายในห้องเรียก “FAN COIL UNIT” และส่วนภายนอกอาคารเรียก “CONDENSING UNIT” เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านประสิทธิภาพการทำงาน ระยะระหว่างส่วน FAN COIL กับ CONDENSING ไม่เกิน 15-25 เมตร หรือระดับไม่เกิน 3 ชั้น ไม่เหมาะสมกับอาคารขนาดใหญ่

3. CENTRAL UNIT เป็นระบบปรับอากาศขนาดใหญ่ แยกการทำงานเป็น 3 ส่วน คือ

- CENTRIFUGAL MACHINE ประกอบด้วยส่วนทำงาน เป็นตัวกลางในการจ่ายความร้อนและความเย็นให้กับระบบการทำงานส่วนอื่น
- AIR HANDING แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ
  - AIR HANDING ใช้เป่าลมผ่าน COIL เย็น นำอากาศเข้าสู่ห้องโดยตรง
  - AIR HANDING ใช้เป่าลมผ่าน COIL เย็น และนำลมเย็นผ่านเข้าช่องท่อ แล้วกระจายไปยังส่วนต่างๆ ของอาคารที่ต้องการปรับอากาศ
- COOLING TOWER UNIT หรือ CONDENSING UNIT เป็นตัวถ่ายเทความร้อนและส่งความเย็นให้กับ CENTRIFUGAL MACHINE

	WINDOW TYPE	PACKAGE TYPE	SPLIT TYPE	CENTRAL TYPE
ขนาด	5000-30000 ปียู/ชั่วโมง	3-5 ตัน	1-80 ตัน	20-10000 ตัน
ใช้ไฟฟ้า	มากที่สุด			น้อยที่สุด
อายุการใช้งาน	5 ปี	10 ปี		มากกว่า 20 ปี
ราคา	10000-15000 บาท/ตัน	15000-20000 บาท/ตัน		20000-25000 บาท/ตัน
เสียงรบกวน	ดัง	ดัง	เงียบ	เงียบ

เปรียบเทียบการทำงาน-ประสิทธิภาพของเครื่องปรับอากาศแบบ  
PACKAGE TYPE, SPLIT TYPE และ CENTRAL

2.5.1.1.2 แบ่งระบบปรับอากาศตามระบบจ่ายความเย็นและระบายความร้อน

1. ALL AIR SYSTEM เป็นระบบจ่ายและระบายความร้อนด้วยอากาศ ถ้าเป็นระบบ CENTRAL UNIT ความเย็นจะถูกส่งไปตามท่อ DUCT และมักใช้กับพื้นที่ที่เป็นห้องใหญ่ มีห้องเพียงห้องเดียวต้องการควบคุมการจ่ายอากาศเย็นทั่วบริเวณ เช่น โรงหนัง ห้องประชุม ห้องจัดเลี้ยง

2. ALL WATER SYSTEM เป็นระบบจ่ายความเย็นและระบายความร้อนโดยใช้น้ำ โดยมากเป็น CENTRAL UNIT น้ำเย็นจะถูกส่งไปตามท่อ ซึ่งเดินเป็นวงผ่านห้องต่างๆ และแต่ละห้องจะมี FAN COIL UNIT สำหรับพัฒนาความเย็นเข้าไปในห้อง ห้องใดที่ไม่ได้ใช้งานก็สามารถปิด FAN COIL ได้เป็นส่วนๆ ลักษณะทำให้สามารถควบคุมความเย็นได้เป็นชั้นๆไป และแต่ละชั้นยังสามารถควบคุมความเย็นได้เป็นห้องๆ ด้วยซึ่งเหมาะสำหรับการนำไปใช้ภายใน โรงแรม โรงพยาบาล

ALL WATER SYSTEM สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- นำความเย็นด้วยน้ำ และระบายความร้อนด้วยอากาศ
- จ่ายความเย็นด้วยอากาศ และระบายความร้อนด้วยน้ำ

3. DIRECT REFRIGERANT SYSTEM นำความเย็นจากน้ำยาโดยตรง ส่วนใหญ่ใช้ในระบบปรับอากาศขนาดเล็ก เช่น UNIT TYPE/PACKAGE TYPE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบปรับอากาศมีความจำเป็นมากต่อการบริการ เพื่อความสะดวกสบายของผู้ใช้อาคาร โดยเฉพาะอาคารขนาดใหญ่ เช่น โรงแรม ระบบปรับอากาศมีบทบาทในการควบคุมอุณหภูมิให้คงที่ จูในระดับความสบายของผู้ใช้อาคาร ทั้งยังช่วยป้องกันเสียงจากภายนอกและภายในอาคารได้ด้วย ขณะเดียวกันระบบหมุนเวียนอากาศก็จำเป็นในการช่วยให้ระบบการถ่ายเทความร้อนสามารถทำงานได้สะดวก

ในการเลือกใช้ระบบปรับอากาศและระบบหมุนเวียนอากาศภายในโครงการนั้น จะต้องตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย และลักษณะความต้องการอื่นๆ พร้อมทั้งความเหมาะสมในการออกแบบมาเป็นเกณฑ์พิจารณา

#### 2.5.1.1.3 ระบบปรับอากาศและการจ่ายความเย็น

1. ส่วนห้องพัก (GUEST ROOM) ใช้ระบบปรับอากาศ CENTRAL UNIT แบบ ALL WATER SYSTEM จ่ายความร้อนโดยใช้ FAN COIL เป่าลมเย็นเข้าสู่ห้องพักโดยตรง

2. ส่วนที่เป็นสาธารณะ เช่น โถงโรงแรม ห้องประชุม จัดเลี้ยง ภัตตาคาร ใช้ระบบปรับอากาศ CENTRAL UNIT แบบ ALL WATER SYSTEM คือจ่ายความเย็นโดยใช้ AIR HANDLING UNIT เป่าลมเย็นไปตามท่อในส่วนต่างๆที่ต้องการปรับอากาศ

การพิจารณาความเย็น

- ต้องกระจายลมเย็นให้ได้ทั่วถึงทั้งห้อง
- ความเร็วของลมจะต้องสม่ำเสมอ
- ต้องไม่มีลมที่มีลักษณะเป่าเป็นจุด

#### 2.5.1.1.4 ลักษณะตัวจ่ายลม

ที่ใช้ในโครงการแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การจ่ายลมจากเพดาน (CEILING DIFFUSER) ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นวงกลม, สี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ข้อดี สามารถกระจายความเย็นได้ทั่วถึง

ข้อเสีย เปลืองช่องว่าง (SPACE) เหนือเพดาน

2. การจ่ายลมจากผนัง (WALL DIFFUSER) การจ่ายลมในแนวผนัง หัวจ่ายเรียกว่า GRILL ลักษณะการจ่ายจากด้านในอาคารออกสู่ด้านนอก เพื่อความร้อนจากภายนอกจะเข้ามาได้น้อยๆ

ข้อดี สามารถทำให้ห้องเพดานสูงได้ เพราะไม่มี DUCT CEILING

ข้อเสีย การจ่ายความเย็นอาจถูกรบกวนจาก SOLAR HEAT GAIN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป ลักษณะการจ่ายลมเย็นภายในห้องพักแขก จะใช้แบบ WALL DIFFUSER หรือแบบ CEILING DIFFUSER อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกัน แล้วแต่ความเหมาะสมและการออกแบบ

#### 2.5.1.1.5 ลักษณะของท่อจ่ายลม

โดยทั่วไปเป็นลักษณะของท่อสี่เหลี่ยม แต่ท่อจ่ายลมที่ดีควรมีลักษณะเป็นทรงกระบอก แต่ไม่เป็นที่นิยม เพราะมีราคาแพงและเปลืองช่องว่างเหนือเพดาน สัดส่วนของท่อลมในด้านกว้างต่อด้านยาว จะเป็นอัตราส่วนประมาณ 1:6 ขึ้นไป

วัสดุที่ใช้ทำท่อจ่ายลมเย็น ได้แก่ แผ่นเหล็กกล้า ไนซ์ พิวซ์ และไฟเบอร์กลาส ซึ่งสามารถทำหน้าที่เป็นฉนวนกันความร้อน-เย็น กันเสียง และทนต่อแรงลมภายในท่อ ซึ่งมีความเร็วสูงประมาณ 15-25 เมตร/วินาที

#### 2.5.1.1.6 ระบบดูดอากาศกลับและระบบหมุนเวียนอากาศ

1. ส่วนห้องพัก ใช้ระบบจ่ายความเย็นโดยใช้ FAN COIL UNIT เป่าลมเย็นเข้าสู่ห้องพัก ระบบหมุนเวียนอากาศกระทำโดยการดูดอากาศภายในห้องเข้าสู่ FAN COIL UNIT โดยตรง
2. ส่วนที่เป็นสาธารณะ เช่น โถงโรงแรม ห้องประชุม จัดเลี้ยง ภัตตาคาร ที่ใช้ AIR HANDING UNIT เป่าลมเย็นไปตามท่อ จะใช้ระบบหมุนเวียนอากาศแบบใช้ท่อดูดอากาศกลับ ซึ่งเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพมากและสามารถติดตั้งไว้ภายในห้องน้ำและดูดกลิ่นของห้องน้ำออกไปด้วย

การหมุนเวียนของอากาศกระทำเพื่อให้ระบบการจ่ายลมเย็นสามารถทำงานได้ และนอกจากนี้ยังเป็นระบบที่ช่วยให้ภายในห้องเกิดอากาศบริสุทธิ์เข้ามาแทนที่อากาศที่หมุนเวียนภายในห้อง ซึ่งระบบการหมุนเวียนของอากาศนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระบบ

ระบบที่ 1 เป็นระบบหมุนเวียนอากาศที่มีประสิทธิภาพ แต่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก เพราะมีท่อสำหรับต้องดูดอากาศกลับ

ระบบที่ 2 ต้องเตรียมพื้นที่เหนือเพดาน โดยใช้ช่องว่างเหนือเพดานทั้งหมด สำหรับการดูดอากาศกลับ ลักษณะอาคารต้องถูก SEAL ไม่ให้มีรอยรั่ว

ระบบที่ 3 ใช้ CORRIDOR เป็น AIR RETURN DUCT ในตัว โดยทำประตูให้เป็น GRILL การหมุนอากาศระบบนี้ทำให้เกิดความประหยัด

ระบบที่ 3 ใช้ตัวอย่าง PAN ROOM เป็น GRILL ในตัว เป็นระบบที่มีราคาถูกแต่มีเสียงดัง และทำให้บริเวณที่ทำการเป่าแรงกว่าที่อื่นๆ

### 2.4.1.2 ระบบรักษาความปลอดภัยและอัคคีภัย

#### 1. ระบบท่อน้ำแรงดันและสายสูบ

ในส่วนของโถงทางเดิน ห้องพัก และบริเวณอื่นๆ โดยทั่วไป

#### 2. ระบบสปริงเกอร์

ใช้ระบบสปริงเกอร์แบบ WET PIPE เป็นระบบที่ท่อน้ำมีแรงดันตลอดเวลาเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ความร้อนจะกระตุ้นให้กลไกที่หัวสปริงเกอร์เปิด และน้ำที่มีแรงดันสูงจะพ่นกระจายลงมา ติดตั้งในส่วนบริเวณหลักของโรงแรม BACK OF THE HOUSE เช่น ครัว ห้องซักกรีด และส่วนอื่นที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้

#### 3. ระบบก๊าซ

ใช้ระบบก๊าซแอลอน 1301 ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ สามารถหยุดปฏิกิริยาลูกโซ่ของระบบการเผาไหม้จากโมเลกุลหนึ่งใน 10 วินาที เป็นก๊าซเหลว ไม่เป็นอันตรายต่อคน และมีประสิทธิภาพมากเหมาะกับห้องที่ไม่สามารถดับไฟโดยการใช้น้ำได้ เช่น ในห้องที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องควบคุมอาหาร ห้องควบคุมระบบโทรศัพท์

#### 4. เครื่องมือผจญเพลิง

ดับเพลิง ที่เคลื่อนที่ได้ ติดตั้งอยู่ร่วมกัน สายสูบและท่อน้ำ ระบบท่อน้ำแรงดันรวมเป็น 1 หนึ่ง ทุกระยะ 20 เมตร

#### 5. ระบบน้ำดับเพลิง

ใช้น้ำจากระบบน้ำใช้ โดยมีการสำรองระดับน้ำเอาไว้ใช้เพื่อการดับเพลิง นอกจากนี้ยังมีปั๊มน้ำฉุกเฉินที่สามารถทำงานได้โดยใช้ไฟฟ้า และน้ำมันดีเซล เพื่อให้สามารถทำงานได้ในกรณีฉุกเฉิน

### 2.5.1.3 ระบบอุปกรณ์พิเศษ

#### 2.5.1.3.1 ระบบการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกทางอิเล็กทรอนิกส์

##### 1.ระบบโทรศัพท์ของโครงการ

ระบบโทรศัพท์ของโครงการเลือกใช้แบบ PABX (PRIVATE AUTOMATIC BRANCH EXCHANGE) เพราะเป็นระบบที่ติดต่อระหว่างภายนอกและภายใน หรือภายในกับภายนอก โดยผ่านเครื่องอัตโนมัติหรือพนักงานต่อสาย ซึ่งสามารถติดต่อได้มากกว่า 50 คู่สาย ทำให้เหมาะกับธุรกิจโรงแรมมากกว่าระบบอื่นๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น ส่วนๆ คือ

- ส่วนที่พักแขก

- ส่วนบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนบริการ
  - และอาจมีการเพิ่มโทรศัพท์สายตรงภายใน เพื่อความสะดวกในเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือการซ่อมบำรุงบริเวณดังนี้
- ลิฟต์
- ห้องเครื่องลิฟต์
- ห้องวิศวกรเครื่องกล
- คริว ภัตตาคาร บาร์ ห้องเก็บของ
- ห้องควบคุมระบบวิทยุ และโทรทัศน์

ส่วนโทรศัพท์สาธารณะจะติดตั้งตามตำแหน่งต่างๆต่อไปนี้

- ห้องโถงใหญ่
- ส่วนพักผ่อนที่เป็นสาธารณะ
- ห้องพักผ่อนทำงาน

## 2. ระบบโทรศัพท์ (TELEX) และอุปกรณ์ติดต่ออื่นๆ

ระบบโทรศัพท์เป็นอุปกรณ์การพิมพ์ซึ่งสามารถติดต่อได้โดยตรงจากผู้ส่งถึงผู้รับ เป็นอุปกรณ์การพิมพ์ซึ่งรวมทั้งภาคส่งและภาครับในหน่วยเดียวกัน ขนาดประมาณ 1000 มม. x 700 มม. โทรศัพท์วงจรปิดเป็นอุปกรณ์ซึ่งติดตั้งเพื่อใช้ในระบบรักษาความปลอดภัย ในการนำไปใช้อาจมีขีดจำกัด ในเรื่องความสว่าง การใช้แสงและไม่สามารถทนต่อที่ที่มีอุณหภูมิสูงได้ การให้แสงสว่างจะต้องมีการป้องกัน เช่น แสงที่จะฉายถูกตัวกล้องโดยตรง

### 2.5.1.3.2 อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ

#### 1. ระบบการประชาสัมพันธ์ และบริการเพลงตามสาย (BAGKGROUND MUSIC & PAGING SYSTEM)

ประกอบด้วยตัวกระจายเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เทป และลำโพง ซึ่งจะติดตั้งตามส่วนต่างๆ ที่กำหนดขึ้นภายในโรงแรม และระบบนี้ยังมีวงจรของไมโครโฟนติดอยู่เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ในการทำงานของระบบประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น

- การทำงานโดยทั่วไป กระทำโดยการทำงานครอบคลุมส่วนของผู้เข้าพัก ส่วนของพนักงาน
- การทำงานเฉพาะเขต กระทำโดยการเจาะจงส่วนที่ต้องการจะให้มีการประชาสัมพันธ์ เช่น ห้องสัมมนา ห้องจัดเลี้ยง ห้องนิทรรศการ และอื่นๆ

ระบบ	ส่วนผู้พัก	ส่วนพนักงาน
ทั่วไป	ห้องโถง, LOBBY LOUGE, BAR, ลิฟต์, ภัตตาคาร	ห้องพักพนักงาน, ส่วนบริหาร, ส่วนทำงานอื่นๆ
เฉพาะส่วน	ห้องจัดเลี้ยง, ส่วนพักผ่อน, สระว่ายน้ำ, สปา, FITNESS	

ลำโพงอาจติดตั้งไว้ภายในตู้ลำโพง เสา หรือเพดาน ซึ่งสามารถทำให้กลมกลืนกับการตกแต่งได้

## 2. ระบบโทรทัศน์และวิทยุ

การรับและการแพร่ภาพขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ การจัด และการติดตั้งอุปกรณ์ ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วยระบบสายอากาศหลัก (TELEVISION SYSTEM) เครื่องขยายสัญญาณ และเครื่องกระจายสัญญาณไปตามเครื่องรับแต่ละเครื่อง โทรทัศน์วงจรเปิด และเชื่อมต่อเข้ากับเครื่องรับโดยใช้ระบบ VHF ระบบสายอากาศที่นำมาใช้ภายในโครงการ ใช้ระบบสายอากาศเดี่ยว เพราะที่ตั้งของโครงการในบริเวณใจกลางกรุงเทพมหานคร

## 3. ระบบส่งเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ติดตั้งเพื่อการส่งเอกสาร บัญชี ใบส่ง หรือจดหมายติดต่อระหว่างส่วนบริการ ส่วนทำงานต่างๆหรืออื่นๆ มีแนวโน้มที่จะใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมาก เนื่องจากมีความรวดเร็ว และแน่นอนในการเชื่อมโยงของข้อมูล และการแจ้งข่าวสาร

## 4. ระบบคอมพิวเตอร์

เป็นการส่งข้อมูลของอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยแท่นพิมพ์อักษรและจอภาพ สามารถป้อนข้อมูลส่งไปยังแหล่งเก็บข้อมูลและเรียกข้อมูลที่บันทึกเอาไว้มาใช้ได้ตลอดเวลา การส่งข้อมูลด้วยวิธีนี้จะแน่นอนและรวดเร็วในการแจ้งข่าวสารมากกว่าระบบอื่นๆ

### 2.5.1.3 อุปกรณ์พิเศษที่ช่วยในการประหยัดพลังงาน (ENERGY SAVING DEVICE)

#### 1. อุปกรณ์ควบคุมการทำงานของเครื่องปรับอากาศ

ติดตั้งเพื่อช่วยควบคุมการทำงานของเครื่องให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้นโดยรวม เครื่องปรับอากาศจะทำงานภายใต้การควบคุมของ MICROPROCESSOR โดยมี CAROLIC COMPUTER เป็นตัววัดปริมาณน้ำเย็นที่ใช้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในระบบและวัดความแตกต่างอุณหภูมิของน้ำเย็นในระบบ และส่งผ่านไปที่ PARAMATRIX SEQUENCE CONTROLLER ซึ่งจะเป็นตัวกำหนด CHILLER ให้ทำงานเหมาะสมกับความต้องการของระบบ นอกจากนี้ภายในห้องพักแช่ยังมีระบบสำหรับปรับอุณหภูมิของลมที่ออกจาก FAN COIL UNIT ให้เหมาะสมกับอุณหภูมิภายนอก เป็นการช่วยประหยัดพลังงานอีกส่วนหนึ่งด้วย

#### 2.5.1.4 สระว่ายน้ำระบบโอโซน (HYDROPOOL)

สระว่ายน้ำในที่ร่ม และน้ำที่นำมาใช้ในการบำบัด ในส่วน SPA TREATMENT ของโครงการ เป็นสระว่ายน้ำที่นำระบบการเติมโอโซนมาใช้ในขั้นตอนการฆ่าเชื้อโรค แทนการใช้สารคลอรีน ซึ่งการระเหยของคลอรีนถ้าอยู่ในสภาพที่ปิดล้อม ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น และเกิดการระคายเคืองแก่ผู้ใช้บริการได้ ซึ่งโอโซน (OZONE) สามารถฆ่าเชื้อโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถ OXIDISES สิ่งเจือปนที่ละลายอยู่ในน้ำได้ โดยไม่ก่อให้เกิดสารพิษ (OXIDISES คือ ปฏิกิริยาทางเคมี ที่โอโซนแตกตัวเข้าทำปฏิกิริยากับสารอื่น โดยผลลัพธ์เป็นออกซิเจน) แต่อย่างไรก็ตาม OZONE ไม่สามารถเก็บกักไว้ได้นาน จึงมักจะผลิตขึ้นมาในปริมาณที่ต้องการและจำเป็นต้องมีการใช้เครื่องผลิตโอโซน โดยการเติม OZONE เข้าสู่สระว่ายน้ำหลังการกรอง

การใช้โอโซน ไม่ได้เป็นการงดใช้สารคลอรีนเสียทีเดียว แต่เป็นการลดปริมาณการใช้ลง จากความเข้มข้นประมาณ 2.5 ppm. เหลือเพียง 0.5-1.0 ppm. ซึ่งปริมาณสารคลอรีนที่ใช้เป็นการใช้เพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อโรคภายในสระ นอกจากนี้ การใช้ระบบโอโซนยังช่วยในการประหยัดพลังงาน จากการลดจำนวนเครื่องหมุนเวียนอากาศเนื่องมาจากการลดการใช้สารคลอรีนลงประมาณ 75-80%

พื้นที่สำหรับห้องเครื่อง (POOL FITRATION AND WATER TREATMENT) ของสระว่ายน้ำระบบโอโซน คือ ประมาณ 30% ของพื้นที่สระว่ายน้ำ และ 20% สำหรับสระว่ายน้ำที่ใช้สารคลอรีน

### 2.5.2 การให้แสงสว่างภายในอาคาร

#### 2.5.2.1 การใช้แสงในการตกแต่งภายใน

แสงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในงานตกแต่งภายใน แสงไฟนอกจากจะให้ความสว่างในการมองเห็นแล้วยังมีผลต่อความรู้สึก ทำให้เกิดความน่าสนใจได้ ซึ่งในการออกแบบแสงไฟในอาคารจะต้องคำนึงถึง

- คุณภาพ หรือความสว่างของไฟสามารถเปลี่ยนแปลงได้
- คุณสมบัติในการสะท้อนของวัสดุไม่เท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตำแหน่งที่ตั้งของดวงไฟ
- สี เงาน และบริเวณโดยรอบ

แสงประดิษฐ์ นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการตกแต่งภายใน เกือบจะเรียกว่าเป็นเครื่องมือกลไกในงานสถาปัตยกรรม (Tool of the Architect) แสงประดิษฐ์เป็นสิ่งที่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยกันสร้างสรรค์ขึ้นมาจนในปัจจุบันแทบทุกมุมของโลกใช้แสงประดิษฐ์และการใช้ไฟช่วยจัด Display อันเป็นประโยชน์ต่อยอดชาย เป็นต้น

#### 2.5.2.2 การใช้แสงสว่างภายในโรงแรม

1. ต้องเข้าใจพฤติกรรมของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเป็นหลัก
2. ต้องศึกษากิจกรรมของสถานที่แต่ละแห่ง
3. ทำความเข้าใจคุณลักษณะและคุณสมบัติของดวงไฟแต่ละชนิด
4. การใช้แสงไฟที่ดีต้องไม่ทำลาย จุดประสงค์ ความงาม ความโดดเด่นของส่วนที่ใช้หรือบริเวณใกล้เคียง แต่ต้องช่วยให้หนูนส่วนต่างๆ ตรงจุดหมายที่ต้องการ
5. การใช้แสงไฟที่ดี ต้องไม่ใช้ดวงไฟมาก ๆ หรือรูปแบบที่วิจิตรพิศดารเท่านั้น
6. การใช้แสงไฟที่ดี ต้องไม่ใช่แต่ติดตั้งเข้าไป ยังต้องมีการออกแบบป้องกันหรือระวังสิ่งที่ไม่ดีอันเกิดจากดวงไฟ เช่น ตำแหน่ง

#### 2.5.2.3 ปัจจัยในการติดตั้งเบื้องต้น

1. ความกว้างของห้อง ห้องที่กว้างมากด้วยการแสงสว่างมาก เพื่อขจัดความมืดและเงา แสงสว่างจะต้องมีความเข้มสม่ำเสมอและเท่าๆกัน โดยต้องมีจุดกำเนิดไฟที่มากกว่า 2 ตำแหน่งขึ้นไป ถ้าจะให้เสมอกันควรแบ่งพื้นที่ทั้งหมด (เพดาน) เป็นตารางสี่เหลี่ยม เรียกว่า จินตภาพตาราง
2. การแบ่งพื้นที่ยอมขึ้นอยู่กับความสูงของเพดาน พื้นที่ของจินตภาพเพดานต้องมีขนาดเท่ากันหรือเกือบเท่ากับ ความสูงของเพดาน สำหรับที่ทำงานที่ไม่มีไฟเฉพาะตามโต๊ะทำงาน ความกว้างของจินตภาพตารางต้องแคบลงไปตามความสูงของเพดาน
3. ระยะห่างระหว่างดวงไฟ สำหรับการส่องสว่างโดยตรง การพิจารณาขึ้นอยู่กับความสูงของเพดาน ความกว้างของวงห้องและการส่องสว่างโดยทางตรงหรือทางอ้อมสำหรับทางปฏิบัติ ระยะห่างดวงไฟจะใกล้เคียงกับความสูงเพดาน

สำหรับรายละเอียดของสิ่งแวดล้อมกับตัวกำเนิดไฟจะแยกออกเป็นการพิจารณาเป็น

#### หมวดหมู่ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.1 ข้อพิจารณาสิ่งแวดล้อมกับการติดตั้งดวงไฟ

- หลีกเลี่ยงการมองที่มาจากแสงโดยตรง
- หลีกเลี่ยงการสะท้อนกลับของวัตถุผิวเงา
- หลีกเลี่ยงการสะท้อนกลับของกระจกที่ไม่ได้อยู่กับที่ (เช่น หน้าต่างเมื่อปิด)
- กำหนดให้มีส่วนที่ยังมีแสงสว่างและเงาพอเหมาะ เพื่อการมองเห็นได้ชัดเจน การที่มีเงาสะท้อนของแสงจะทำให้มีปัญหาในการมอง
- พิจารณาปริมาณของแสงสว่างที่เป็นแสง-สี

### 3.2 ลักษณะวิธีการติดตั้งแหล่งกำเนิดแสง

- CEILING MOUNTED FITTING คือ ชนิดติดตั้งเพดาน (ฝ้าเพดาน)
- CEILING RECESSED UNITS คือ ชนิดฝังในเพดาน (ฝ้าเพดาน)
- SUSPENDED FITTINGS คือ ชนิดแขวนหรือห้อยจากเพดาน
- WALL BRACKETS คือ ชนิดติดผนังหรือเรียกว่า ไฟกึ่ง
- PORTABLE FITTINGS คือ ชนิดเคลื่อนย้ายได้

### 3.3 การติดตั้งไฟจากเพดาน

- ติดตั้งสปอตไลท์ ให้ส่องตรงจุดที่ต้องการเน้นหรือโชว์
- ให้แสงจากโคมไฟผ่านวัสดุกรองแสงเสียก่อน เพื่อจะได้ไม่เกิดเงาเข้ม เพราะความถี่ของแสงไฟสูง
- ช้อนไฟใต้เพดานหลายดวง จะทำให้ไม่เกิดเงาเข้ม และให้ความสว่างทั่วถึง
- ให้แสงสะท้อนเพดานกระจายลงมา ช่วยลดความจ้าของแสงและทำให้ความสว่างให้ทั่วถึงด้วย
- ในกรณีที่ติดตั้งดวงไฟใต้เพดาน ควรจะมีแผงพลาสติก การออกแบบติดตั้ง ควรจะระวังแสงเข้าตา อาจทำโดยมีแผ่นไม้กัน

#### 2.5.2.4 การใช้แสงไฟในส่วนต่างๆของโครงการ

##### 1. LOBBY

เป็นส่วนบริการที่ต้อนรับผู้ใช้บริการ (ทั้งผู้ที่จะมาพักอาศัยและผู้ที่มาใช้บริการด้านอื่นๆ) และเป็นที่ยอมรับผู้ให้บริการสำหรับการย้ายออกไปทัศนศึกษาหรือผู้ที่เพิ่งจะมาพักที่  
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงแรม ส่วนบริการที่มีอยู่คือ แผนกสอบถาม แผนกต้อนรับ ที่โทรศัพท์ ห้องน้ำ ที่นั่งพักคอย อาจจะมีดนตรีและจำหน่ายเครื่องดื่ม โถงพักคอยถือเป็นส่วนแนะนำตัวของโรงแรมว่า โรงแรมนี้มีบริการระดับไหนหรือเป็นโรงแรมระดับไหน และหรูหราทั้งด้านรูปแบบและวัสดุ จะมี 2 ส่วน คือ ส่วนพักคอยธรรมดา คือมีโซฟาสำหรับนั่งคอยและส่วนพักคอยที่มีบริการเสียงเพลงและเครื่องดื่ม เป็นการหารายได้ให้แก่โรงแรมทางหนึ่ง และเป็นส่วนนัดพบของแขกได้ที่หนึ่ง

การใช้แสงไฟควรจะสว่างพอสมควร ไม่จ้าเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ที่มานั่งอยู่ได้ไม่นานถ้ามืดเกินไปก็จะมีใครกล้านั่ง เพราะรู้สึกเหมือนสถานที่กำลังซ่อมบำรุง ห้ามเข้ายังไม่เรียบร้อยหรือบอกพร่องไป การใช้แสงสำหรับบริเวณโถงพักคอย ใช้ได้ทั้งแสงประดิษฐ์ และแสงธรรมชาติเพราะเป็นส่วนที่อยู่ด้านหน้าของโรงแรม และเปิดบริการทั้งกลางวันและกลางคืน สำหรับกลางวันถ้าใช้แสงธรรมชาติช่วยได้ก็จะเป็นการดีและประหยัด ทั้งยังสวยงามตามธรรมชาติ

การให้แสงไฟประดิษฐ์ในบริเวณ LOBBY ง่ายพอสมควร เพราะใช้ได้กับดวงไฟเกือบทุกประเภท เนื่องจากเหตุผลของการใช้แยกเป็นส่วนๆ ดังนี้

### 1. ส่วนประชาสัมพันธ์ หรือแผนกทะเบียนของโรงแรม

ลักษณะเพอร์นิเจอร์มักเป็น COUNTER ดวงไฟจึงเป็นแบบติดเพดานหรือห้อยจากเพดานให้ลำแสงสาดลงล่าง เพื่อให้ความสว่างหน้าเคาน์เตอร์ และแสงจะต้องไม่พุ่งเข้าสายตาคน

### 2. ส่วนพักคอย

ลักษณะการตกแต่งจะมีโซฟาและโต๊ะกลาง การใช้แสงมีทั้งแบบโคมไฟห้อย โคมไฟตั้งโต๊ะไฟผนัง เพดาน และไฟติดผนัง ลักษณะโคมไฟควรกระจายแสงทั้งสองชั้นและลง กระจายออกร่องด้าน สำหรับไฟตั้งโต๊ะระวางอย่าให้แสงกระจายออกรอบข้างมาเข้าตาคน ที่นั่งโซฟาแสงไฟควรส่องขึ้นและลงเท่านั้น

### 3. บริเวณโทรศัพท์และทางเดินเข้าห้องน้ำ

ควรใช้แสงไฟแต่น้อย เพียงเพื่อให้เห็นทางเท่านั้นพอ เพราะคนที่จะโทรศัพท์ขอความเป็นส่วนตัว และการที่คนจะเข้าออกห้องน้ำก็ไม่ชอบให้มีแสงสว่างจ้า ทำให้รู้สึกเขินทั้งตอนเดินเข้าและออกมา

โดยสรุปแล้ว LOBBY เป็นบริเวณที่ใช้ไฟได้หลายประเภท จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าบริเวณ LOBBY มีส่วนปลีกย่อยหลายส่วน การใช้ไฟมีหลายประเภทที่เหมาะสมกัน แต่ที่สำคัญและน่าสังวรไว้ คือ การใช้ไฟหลายดวงแต่ว่าแต่ละดวงมีกำลังส่องสว่างน้อย เมื่อรวมกันแล้วได้ความสว่างที่สมควร จะดูสวยงามมากและแพรวพราว แต่ที่ต้องระวังคือ อย่าให้ผู้ที่มาใช้บริการรู้สึกว่าคุณวางไฟมากเกินไป จะทำให้รู้สึกร้อนและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น่ากลัว ทำให้ไม่ยอมเข้าใกล้ และที่สำคัญมากคือ ต้องไม่ห้อยโคมไฟให้ต่ำนัก ในกรณีที่เพดานต่ำจะทำให้รู้สึกไม่สะดวกสบายนัก และ LOBBY จะขาดผู้ใช้บริการในที่สุด

## 2. COFFEE SHOP

เป็นส่วนให้บริการอาหารอย่างเป็นกันเอง ส่วนนี้เปิดให้บริการอาหารเกือบตลอด 24 ชั่วโมง เน้นการให้บริการอาหารแบบรวดเร็ว บรรยากาศโดยรวมจึงควรสบายๆ เป็นกันเอง ไม่ควรหรูหราเกินไปนัก

การให้แสงสว่างในส่วนนี้ควรให้แสงสว่างปานกลาง มีความสว่างทั่วทั้งบริเวณ ไม่ควรเล่นแสงไฟเป็นจุดๆ ให้มากนัก หากเป็นไปได้ ควรดึงแสงสว่างจากธรรมชาติเข้ามาใช้ในส่วนนี้ให้มากๆ ก็จะเป็นผลดีทั้งในเรื่องของความประหยัด และยังช่วยให้บรรยากาศโดยรวมดู RELAX สบายๆ ขึ้นอีกด้วย การเลือกใช้หลอดไฟนั้น อาจเลือกใช้ทั้งหลอดไฟแบบมีไส้ (INCANDESCENT) ร่วมกับหลอดไฟนีออน (FLUORESCENT) ไม่ว่าจะใช้ไฟแบบใดก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ระวังการติดตั้งไฟที่จะสะท้อนเข้าตาผู้มารับประทานอาหาร

## 3. RESTAURANT

ภัตตาคารเป็นส่วนจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มเป็นเวลาเฉพาะ โดยภัตตาคารในโครงการให้บริการอาหารตั้งแต่เวลา 10.00 น. จนถึง 22.00 น. โดยจะให้ความสำคัญกับการให้บริการอาหารในมือค่าค่อนข้างมาก ฉะนั้นการให้แสงสว่างในส่วนนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การให้แสงไฟในส่วนนี้จะขึ้นกับลักษณะของการออกแบบว่าเป็นภัตตาคารประเภทใด ให้บริการอาหารประเภทใด และมี CONCEPT ในการออกแบบอย่างไร

แสงที่ใช้ในภัตตาคารเป็นตัวช่วยเสริมสร้างบรรยากาศ ใช้ในการเน้นจุดที่สำคัญ การเลือกใช้ไฟในภัตตาคารนิยมหลอดไฟชนิดมีไส้ (INCANDESCENT) เนื่องจากหลอดไฟชนิดนี้ให้แสงสว่างที่ค่อนข้างนุ่มนวล สดชื่น ซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง และให้ความรู้สึกหรูหรา มากกว่าหลอดไฟนีออน การให้แสงสว่างภายในภัตตาคารมักจะใช้แสงหลายๆ ชนิดปะปนกัน แล้วแต่ลักษณะการออกแบบและประโยชน์ใช้สอย การให้แสงสว่างเฉพาะโต๊ะอาหารให้ความรู้สึกเป็นส่วนตัวได้ นอกจากนี้การติดตั้งวงจรไฟฟ้าแบบพิเศษ เช่น สวิตช์สำหรับหรี่แสงนั้น มีประโยชน์ในการให้แสงสว่างในภัตตาคารเป็นอย่างมาก จะปรับให้สว่างหรือสลัวก็ได้ และการให้แสงจัดในบริเวณที่ต้องการเน้น หรือจุดที่น่าสนใจ จะทำให้ภัตตาคารดูสวยงามขึ้น

### 2.5.3 การใช้สีภายในอาคาร

สีต่างๆ มีอิทธิพลอย่างแรงกล้าต่อจิตใจมนุษย์ เป็นเหตุให้เกิดอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้หลายอารมณ์ ทั้งร้อนแรง อบอุ่น และชุ่มชื้น เยือกเย็น กระปรี้กระเปร่า เป็นต้น สำหรับในด้านการตกแต่งภายในจำเป็นต้องรู้ถึงจิตวิทยาของสีว่าสีใดให้ความรู้สึกอย่างไร เพราะการใช้สีให้คล้อยตามไปกับหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยของสถานที่นั้นๆ ทำให้การใช้สีมีประสิทธิภาพดีขึ้นและในบางเวลาก็ช่วยแก้ความรู้สึกที่ร้อนอบอ้าว อาจแก้ด้วยสีที่ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ทำให้คลายร้อนไปได้

อันที่จริงแล้วอิทธิพลของสีที่กระทบจิตใจของเราจะรู้สึกไม่เหมือนกันทุกคน ทั้งนี้เพราะในการตกแต่งภายใน ควรจะคำนึงถึงคุณลักษณะและความรู้สึกในเรื่องสีด้วย เช่น

- สีสามารถสร้างความรู้สึกที่เข้าใกล้หรือห่างออกไป คือ สีอุ่น ดูแล้วรู้สึกเข้าใกล้ตัวแต่สีเย็นดูแล้วออกห่างจากตัว
- สีบางสีอาจไม่น่าดูเมื่อใช้กับพื้นที่มากๆ แต่เสริมให้นำดูแกสีอื่นๆ เมื่อใช้ในพื้นที่เล็กๆ เช่น สีส้มสดบนพื้นที่สีเขียวเข้ม
- เมื่อใช้สีเข้มจัดคู่กับสีอ่อนจัด จะดูเด่น มีชีวิตชีวากว่าการใช้สีที่มีความเข้มใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน
- ความเด่นของสี จะเกิดขึ้นเมื่อใช้สีต่างกันในเรื่องสีหรือปริมาณไม่เท่ากัน เพราะการใช้สีแต่ละสีในปริมาณเท่ากันหมด หรือเนื้อที่เท่าๆ กันทั้งหมด จะเกิดความน่าเบื่อหรือการตัดกันอย่างรุนแรง

จิตวิทยาการใช้สี สีมีปฏิกิริยาต่อความรู้สึกของมนุษย์โดยตรง เช่น

- สีเทา ให้ความรู้สึกเคร่งขรึม สุขภาพ ผู้ดี เรียบร้อย เงียบสงัด
- สีดำ ให้ความรู้สึกลึกลับ มีด ทุกข์โศก น่ากลัว ให้ความแข็งแกร่ง มีพลัง
- สีขาว ให้ความรู้สึกสะอาด บริสุทธิ์ ปราศจากมลทิน เปิดเผย
- สีแสด ให้ความรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ สนุก อันตราย เบิกบาน ต้อนรับ รบกวณ ไม่สบายใจแทรกอยู่
- สีเหลือง ให้ความรู้สึกเปรี้ยว ร่าเริง ดีใจ มีอำนาจ ชักจูง ความมั่งคั่ง
- สีแดง ให้ความรู้สึกมั่งคั่ง สมบูรณ์ ความสวย ความสุข ตื้อร้อน ทำทนาย กระตุ้นความหวน ความอบอุ่น กระตือรือร้น ร้อน ทุร้าย แรงกล้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสุภาพ ถ่อมตน หนักแน่น เยือกเย็น สุขุม คงสภาพ มีฐานันดรศักดิ์ มั่นคง
- สีเขียว ให้ความรู้สึกร่าเริง สดชื่น กระชุ่มกระชวย สุขุม เยือกเย็น สันติ

#### 2.5.4 วัสดุที่ใช้ภายในการออกแบบ

การใช้วัสดุตกแต่งภายในห้องของอาคารพักอาศัยตากอากาศและส่วนอื่นๆ ซึ่งบางชนิดไม่เหมาะสมและไม่สามารถนำมาใช้ได้ ถ้าจะใช้ได้ก็จะเกิดปัญหาจากอากาศบริเวณชายทะเลที่มีปฏิกิริยาต่อวัสดุต่างๆ และต้องเพิ่มการบำรุงรักษา อันเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ จากการวิเคราะห์โดยวัสดุที่ใช้จะต้องทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศแบบชายทะเล และง่ายต่อการดูแลรักษาทำความสะอาด และน้ำทะเลไม่มีปฏิกิริยาต่อวัสดุเหล่านั้น ส่วนใหญ่ที่ใช้กันอยู่จะเป็นวัสดุที่ได้จากธรรมชาติ และจากการประดิษฐ์โดยทั่วไป ไม่ทุกชนิด เช่น ไม้สัก หวาย ไม้ไผ่ ไม้ฉำฉา ฯลฯ หินก็มีพวก หินอ่อน หินกาบหรือหินทะเล ฯลฯ กระฉก และอื่นๆ ซึ่งความจริงในส่วนของพื้นก็ไม่จำเป็นต้องปูพรมทุกห้อง (นอกจากต้องการความหรูหราและสวยงาม) เพราะยากแก่การทำความสะอาด เพราะชายทะเลมักจะมีทรายติดตัว และเสื้อผ้าของผู้ที่มาพักอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการที่จะมาซักฟอก เปลี่ยนบรรยากาศก็ต้องการความสบาย โดยไม่จำเป็นต้องระวังรักษา หรือใช้โดยอึดอัดไม่สะดวก พื้นส่วนที่เป็นสาธารณะโดยทั่วไปควรใช้หิน กระเบื้องดินเผา หรืออื่นๆ เพราะเหมาะสมกับอากาศชายทะเลและดูแลรักษาทำความสะอาดง่ายและคงทนถาวร

##### 2.5.4.1 วัสดุประเภทหิน

วัสดุประเภทหิน สำหรับผนังภายในและภายนอกของอาคารชุด นับว่าเหมาะสมที่จะกรุด้วยวัสดุประเภทหิน อันได้แก่ หินประเภทเนื้อละเอียด สามารถทนต่อฟ้าอากาศหรือใช้กันผนัง และพื้นที่ใช้งานสมบูรณ์ตลอดจนเนื้อที่ที่คนพลุกพล่าน เพราะหินทนต่อการสัมผัสและทำความสะอาดง่าย และหินยังมีคุณสมบัติที่ให้ความงดงาม ประทับใจ มีค่า หูหรา วัสดุประเภทหิน แยกชนิดได้ดังต่อไปนี้

###### ○ หินอ่อน

เป็นหินที่สามารถทนสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมีได้บ้างในบางชนิด ซึ่งจะใช้หินอ่อนกับผนังภายในเป็นส่วนมาก หินอ่อนให้ลักษณะที่มีคุณค่าในด้านความงามกว่าหินประเภทอื่นๆ มีสีให้เลือกหลายสี เช่น ขาว ดำ เทา ชมพู เขียว เนื้อ น้ำตาล เป็นต้น หินชนิดนี้ทนกับน้ำหนักปานกลาง ทนต่อการขัดสี ไม่เก็บเสียง หูหรา และมีผิวหน้าที่ดู

สวยงาม ถ้าถูกน้ำมันอาจต่างเป็นดวง มีทั้งแบบด้านและมัน มักใช้ปูพื้นห้องน้ำที่ต้องการความหรูหรา

○ หินกาบ

หินกาบ คือ หินซ้อนกันเป็นชั้นๆ ที่นิยมใช้มีหลายสี คือ สีน้ำตาล ดำ เหลือง ส้ม แดง ม่วง (ราคาแพงที่สุด) หายากแต่ดูไม่ธรรมดา การปูหินกาบ เตรียมพื้นที่ที่จะปูให้มีผิวขรุขระ เพื่อหินกาบจะได้ติดแน่นกับพื้น ใช้แปรงชุบน้ำตีผนังให้ชุ่มขณะปูตลอดเวลา ใช้ปูนทรายเป็นตัวเชื่อม เมื่อปูต้องคอยจับแผนหินไปด้วย เพื่อไม่ให้น้ำปูนเกาะที่หินกาบ เมื่อเสร็จ ใช้ฟองน้ำทำความสะอาดและลงแว็กซ์

○ หินแกรนิต

ส่วนมากใช้กรุผนังหรือพื้นทางเดินของส่วนต่างๆ เนื่องจากเป็นหินแข็งที่สุด เนื้อแน่นและทนทานเมื่อขัดให้ขึ้นเงาจะมีลักษณะคล้ายหินอ่อน และบำรุงรักษาความสะอาดได้ง่าย

○ หินชนวน

หินชนวนมีสีต่างๆ ให้เลือกหลายสี ได้แก่ สีฟ้า สีดำ และสีน้ำตาล มีราคาที่แพงอยู่บ้าง แต่ประหยัดค่าบำรุงรักษาได้ดี

○ หินหล่อ

ได้แก่ วัสดุประเภทหินผสมกับซีเมนต์ คุณมีค่าน้อยกว่าหินแท้ แต่มีความคงทนและบำรุงรักษาง่ายเท่ากับหินแท้

#### 2.5.4.2 วัสดุประเภทดินเผา

วัสดุประเภทดินเผา เช่น อิฐ กระเบื้อง และเซรามิค สามารถใช้กรุพื้นและผนัง ราคาถูกกว่าหินทนทานดินฟ้าอากาศ ทนการสึกกร่อน บำรุงรักษาง่าย ตลอดจนมีลวดลายให้เลือกได้มากกว่า

○ อิฐ

สามารถนำมาใช้ได้โดยธรรมชาติของมัน หรือทาสีทับ สีธรรมชาติมีสีแดง สีแสด สีเหลือง หรือสีเทา ขาว ราคาถูกกว่าหิน คงทนและง่ายต่อการรักษา

○ กระเบื้อง

เป็นวัสดุที่สามารถปูได้ทั้งพื้นและผนัง ให้ในทุกห้องตามที่ต้องการ และเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ และทนต่อผลจากไอน้ำเค็มได้เป็นอย่างดี และยังมีหลายขนาดหลายแบบ และหลายสีให้เลือกได้ตามความพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.5.4.3 วัสดุประเภทไม้

เป็นวัสดุที่เหมาะสมกับการตกแต่งภายในที่ต้องการความเป็นธรรมชาติ เพราะหาได้ง่าย ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่มีหลายชนิด เช่น

#### ○ ไม้อัดสัก

เป็นไม้เนื้อปานกลางระหว่างไม้เนื้อแข็งและไม้เนื้ออ่อน ใช้กับงานประณีตได้ดี รวมทั้งมีสีและลวดลายสวยงามเหมาะสมแก่การทำเครื่องเรือน ในส่วนที่ต้องการความสวยงามและคงทน การนำมาใช้ควรขัดผิวให้เรียบเนียน อาจย้อมสีให้เข้มขึ้นเล็กน้อยก็จะสวยงาม

#### ○ ไม้อัดยาง

คือ ไม้สักที่แปรรูปให้เป็นแผ่นบางอัดทับกับไม้เนื้อแข็ง เพื่อให้มีความแข็งแรงไม่บิดงอหรือหัก ใช้กรุเครื่องเรือน จะดูแลรักษายากกว่าเครื่องเรือนที่ทำผิวด้วยไม้สัก

#### ○ ไม้อัดมะปิ่น

เป็นไม้อัดที่มีคุณภาพและราคาปานกลางมีเนื้ออ่อนและทำผิวได้ดีโดยไม่ต้องย้อมสี

#### ○ ไม้อัดลมหิน

เป็นไม้อัดที่มีลักษณะคล้ายไม้อัดสัก แต่มีลวดลายแปลกกว่า คือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเหมือนลายของไม้สัก แต่ผลิตน้อยจึงหายาก ราคาไม่แน่นอน มีความคงทนมาก อาจใช้ปนกับไม้สักได้

#### ○ ไม้สนหรือฉำฉา

เป็นไม้เนื้ออ่อน ไม่นิยมใช้ทำเครื่องเรือนมากนัก แต่มีใช้ประกอบหรือตกแต่ง บางส่วนของเครื่องเรือนให้ดูสวยงามมากขึ้น ปัจจุบันมีการนำไปใช้ทำเครื่องเรือนทั้งตัว ด้วยมีความสวยงาม แต่ไม่ค่อยแข็งแรง จึงใช้กับเครื่องเรือนที่มีขนาดเล็กๆ ไม่รับน้ำหนักมากนัก หรือใช้ประกอบบนโครงสร้างไม้เนื้อแข็งแทน ก็จะได้ผลดีเพราะมีความสวยงาม และราคาค่อนข้างถูก

#### ○ ไม้จำปา

เป็นเนื้อไม้สีอ่อน ใช้กับงานประณีต ไม่นิยมย้อมสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### ○ ไม้ประสานสัก

เป็นไม้ชิ้นเล็กที่นำมาติดต่อกันเป็นแผ่น เพื่อทำเครื่องเรือน ไม้ทนทานเท่าไม้สัก แต่ราคาถูกนอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ที่อัดแปรรูปแล้วใช้เครื่องเรือนได้อีก มีความแข็งแรงเท่าเทียมกับไม้ แต่ราคาถูกกว่า เรียกว่า “ยิปซัมบอร์ด” แต่ต้องมีวัสดุกรุทับผิวหน้า

#### 2.5.4.4 วัสดุจำพวกหวายและไม้สัก

##### ○ หวาย

เป็นวัสดุที่มีอยู่ตามธรรมชาติในเมืองร้อน เหมาะสมกับการนำมาใช้ตกแต่งอาคาร ประเภทโรงแรมพักตากอากาศเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ได้บรรยากาศพื้นถิ่น ไม่ทำปฏิกิริยากับโอเค็มจากน้ำทะเลเหมือนโลหะ รวมทั้งราคาถูกสวยงาม น้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้สะดวก นอกจากนี้ในปัจจุบันเครื่องเรือนที่ทำด้วยหวาย มีผลิออกมามากมายหลายแบบ สามารถย้อมด้วยสีฝุ่น หรือทำสีพ่นได้ อย่างไรก็ตามก็ยังคงนิยมใช้สีธรรมชาติของหวายอยู่เช่นกัน

##### ข้อเสียของหวาย

- ไม้ทนทานต่อการกัดของมอดและเชื้อรา ซึ่งเป็นตัวทำลายเนื้อหวาย ซึ่งหวายมีคุณสมบัติคล้ายไม้ คือ เนื้อหวายจะมีสารพวกแป้งและเซลลูโลส แต่สามารถป้องกันได้ด้วยการใช้สารเคมีที่เป็นยารักษาเนื้อไม้
- หวายไม่แข็งแรงเท่าไม้ โดยเฉพาะส่วนประกอบที่เป็นหวายเส้นเล็กๆ อาจขาดง่าย ทำความสะอาดยาก มีชอกมุมให้ฝุ่นเกาะมาก แต่สามารถเลี่ยงได้ด้วยการทำเฟอร์นิเจอร์ด้วยหวายเส้นใหญ่
- จะเก่าและผุเร็วหลังจาก 18 เดือน หรือ 2 ปีไปแล้ว หากขาดการดูแลรักษา
- ติดไฟได้ง่าย
- การนำไปใช้ในลักษณะอื่น

การเลือกใช้เครื่องเรือนหวายนั้น นอกจากจะซื้อสำเร็จรูป หรือสั่งทำตามแบบที่ต้องการแล้ว ยังสามารถซื้อเพียงบางส่วนของผลิตภัณฑ์หวาย เพื่อนำไปใช้ประกอบกับเครื่องเรือนได้ เช่น ซื้อหวายสานลายดอกพิกุล ซึ่งมีสานเป็นแผ่นขายเป็นตารางพุด เพื่อนำไปกรุเป็นพื้นและพนักเก้าอี้ กรูที่หัวเตียง ซึ่งหัวเตียงนี้นำไปประกอบกับหัวเตียงชนิดอื่นๆที่ไม่ใช่หวายได้ เบาะที่ใช้กับเก้าอี้หวายนั้น มีทั้งที่มีไส้เป็นนุ่น และเป็นฟองน้ำ ผ้าหุ้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารแบบแม่พิมพ์เพราะมีเนื้อที่หนา ซึ่งดูเหมาะสมกับลักษณะของหวาย จะมีอยู่บ้าง ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมือนกันที่เลือกใช้วัสดุที่ตรงกันข้ามกับลักษณะของหวาย เพื่อให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆ เช่น ใช้ผ้าแพรวต่วนที่ดูเป็นมันหรือผ้าไหม เป็นต้น

### การใช้วัสดุอื่นผสม

การใช้หวายผสมกับวัสดุอื่นๆ มีมานานแล้ว ในปัจจุบันมีวิวัฒนาการของการผสมผสานดังกล่าวมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น นำหวายมาผสมผสานกับกระจก ทำเป็นที่บังตา ใช้หวายผสมกับโครสแตนเลสเป็นเก้าอี้นั่ง ใช้หวายตกแต่งเก้าอี้หวม เป็นต้น

#### ○ ไม้ไผ่

ไม้ไผ่เป็นไม้ที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไปในทุกภาคของเมืองไทย เป็นวัสดุที่มีราคาไม่แพงเกินไป แต่มีความแน่นอน คือ ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงรูปร่างอย่างไรก็ยังมีคุณค่าในตัวเอง ที่เห็นเป็นอยู่สมควรว่าเป็นไม้ไผ่ และไม่ทิ้งความเป็นธรรมชาติในตัวของมันเองได้เลย ถึงแม้ว่าจะผนวกเอาฝีมือและความคิดของคนในการนำมาใช้แล้วก็ตาม ไผ่จึงเป็นไม้ที่คนเห็นแล้วอดนึกถึงธรรมชาติไม่ได้ และให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลายขึ้นเสมือนว่าได้นั่งอยู่ท่ามกลางบรรยากาศของธรรมชาติ

ไม้ไผ่ที่นำมาตกแต่งนั้น จะต้องผ่านกรรมวิธีหลายอย่าง ตั้งแต่การแช่ในน้ำ ต้ม ย่าง และอบก่อนที่จะนำมาใช้ในลักษณะการออกแบบที่แตกต่างกันออกไป ไม้ไผ่นี้เหมาะสมเป็นอย่างมากสำหรับการตกแต่งบริเวณที่อยู่อาศัย หรือนำมาประกอบในการทำเฟอร์นิเจอร์ ไลฟ์สไตล์ กั้นผนัง แต่งเพดาน และอื่นๆ นับเป็นการเหมาะสมเป็นอย่างมากที่จะใช้กับสภาพที่เป็นชายทะเล เพราะปลอดภัยจากปัญหาจากไอน้ำเค็มที่จะทำให้โลหะเกิดสนิมเร็วขึ้นกว่าปกติ แต่ที่สำคัญในยุคเศรษฐกิจที่จำเป็นในปัจจุบันจะเป็นวัสดุที่มีราคาถูกกว่าวัสดุอื่นๆ และจากการที่ได้ผ่านกรรมวิธีต่างๆ มาแล้วทำให้ไม้ไผ่ที่จะนำมาใช้ มีความคงทนถาวรและปลอดภัยจากการกัดเจาะของมอด

### คุณสมบัติและรูปลักษณะต่างๆ ของไม้ไผ่

ไม้ไผ่นั้นมีลักษณะส่วนรวมเป็นปล้องไม้กลมขนาดต่างๆ และข้างในกลวงเป็นช่วงขนาดกลมก็มีขนาดแตกต่างกัน แล้วแต่อายุและพันธุ์ของไม้ไผ่ โดยเนื้อแท้ ไผ่ถึงแม้จะดูโปร่งเบา แต่ก็แข็งแรงสามารถรับแรงประเภทต่างๆ ได้ดี ด้วยเหตุนี้เราสามารถนำไม้ไผ่มาใช้ประโยชน์ได้ทั้ง 2 ประเภท คือ ใช้เป็นโครงสร้าง กับใช้เป็นวัสดุตกแต่ง หรือบางครั้งเราอาจใช้ด้วยกัน ใช้เป็นทั้งโครงสร้างและวัสดุตกแต่งไปด้วยตัว

ในการนำไม้ไผ่มาตกแต่งนั้นสามารถนำได้ทุกจุด และสามารถสร้างอะไรก็ได้ทุกประเภท อาจยกตัวอย่างส่วนที่นำไม้ไผ่มาตกแต่งพอสังเขปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำเครื่องเรือน
- ตกแต่งผนัง เพดาน พื้น
- ทำของประดับ เช่น โคมไฟ ฯลฯ

ไม้ไผ่มีหลายขนาดและหลายชนิด ตลอดจนมีความยาวแตกต่างกัน เช่น ปล้องใหญ่ ใช้ทำโครงสร้างเครื่องเรือนหรือโครงสร้างผนังเบา ปล้องเล็กใช้ตกแต่งประกอบโครงสร้าง ส่วนปล้องเล็กมากอาจผ่าเป็นไม้ซีกใช้กรุผนัง หรือฉาบ เป็นต้น

#### การใช้ไม้ไผ่ตกแต่งผนังและเพดาน

จะใช้วิธีการที่คล้ายคลึงกัน หากมีผนังเดิมอยู่แล้วก็อาจใช้ไม้ไผ่ผ่าซีกแล้วกรุเป็นแนวทับผนังเดิมลงไปอาจกรุตามแนวตั้งหรือแนวนอน หรือไม้ก็สลับทั้งแนวตั้งและแนวนอน รวมทั้งบางช่วงอาจจะเว้นช่องบ้างก็ได้

สามารถนำไม้ไผ่มาใช้แทนคิ้วได้ โดยอาจใช้เป็นคิ้วบัวเพดาน นอกจากนี้อาจใช้ไม้ไผ่ทำแนวผนังปิดรอยต่อระหว่างวัสดุต่างชนิดกันก็ได้

#### การใช้ไม้ไผ่ทำบังตา

การนำไม้ไผ่มาใช้ในการตกแต่ง ที่นิยมมากอีกวิธีหนึ่ง คือ การทำบังตานั่นเอง เพราะลักษณะเป็นปล้องกลมของไม้ไผ่ เมื่อมาจกสานกันเข้าเป็นผืนก็ทำให้สวยงาม การสานตัวกันให้เป็นผืนนี้ ทำให้เกิดลวดลายขึ้น เราสามารถออกแบบลวดลายของบังตาไม้ไผ่นี้ได้หลายแบบ อาจสานกันเป็นตารางหรือรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน หรือลายแบบอื่นได้อีกมาก หรือจนกระทั่งเป็นลายอิสระไม่มีรูปทรงที่แน่นอน

#### 2.5.4.5 กระจก

กระจกเป็นวัสดุที่มีความสำคัญต่อการตกแต่งภายในเป็นอย่างมาก เพราะมีความสวยงามในตัวเองสามารถใช้ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี มีความโปร่งแสง ทนไฟ และกระจกเงาก็มีความสำคัญในการเพิ่มความโปร่ง โล่ง และมีคุณค่า หรรษา ให้กับสถานที่

กระจกมีหลายแบบ สามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ เช่น กระจกดูความร้อนกระจก 2 ชั้น ช่วยกระจายแสง และกรองความร้อน กระจกบานเกล็ด รับลมได้ กระจกมีข้อดีคือ สามารถกันน้ำ ลม ฝนได้ ปลอดภัยจากเชื้อรา และสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้ แต่มีข้อเสียคือ มีขนาดใหญ่ไม่มาก (ถ้าต้องการขนาดใหญ่พิเศษ ต้องสั่งทำจากต่างประเทศ และมีราคาสูงมาก) ยากต่อการขนส่ง ผิวหน้ามักจะเป็นรอยขีดข่วน และฝุ่น

#### เอกสารได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 2.4.4.6 ผ้าผ่าน

ผ้าผ่านเป็นวัสดุสำคัญในการตกแต่งภายใน ที่มีความจำเป็นต่อประตู หน้าต่าง และกระจก บางครั้งอาจนำมาใช้ในลักษณะการปิดกันอื่นๆได้ ผ้าที่นำมาใช้ทำผ้าผ่านมีหลายชนิดด้วยกัน เช่น

- ผ้าไหม เป็นผ้าที่มีคุณค่ามาก ให้ความรู้สึกเป็นทางการ สง่างาม เป็นระเบียบ
- ผ้ากำมะหยี่ ให้ความรู้สึกหรูหรา ฟุ่มเฟือย ภูมิฐาน นุ่มนวล มีราคา
- ผ้าฝ้าย ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง
- ผ้าป่าน ให้ความรู้สึกเบา โปร่งสบาย
- ผ้าลูกไม้ ให้ความรู้สึกนุ่มนวล โรแมนติก
- ม่านไม้ไผ่ ให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ โปร่งแสง

ประโยชน์ของผ้าผ่านมีหลายอย่าง คือ ช่วยกรองแสงช่วยลดความจ้าลง ควบคุมความสว่างได้ตามต้องการ ช่วยลดความร้อนจากอุณหภูมิของแสงแดด ทำให้เครื่องปรับอากาศทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยกันฝุ่น ป้องกันเสียงสะท้อน สร้างบรรยากาศในการตกแต่งและบังสายตาได้เป็นอย่างดี

## บทที่ 3

# กลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรม พื้นที่ที่ต้องการ

### 3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระดับการบริหาร

ระดับบริหารแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการและผู้จัดการศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด

3.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือ อาจจะรวมทุนกันหลายคน ในรูปของบริษัท

3.1.2 คณะกรรมการของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว (Board of Director) คือเป็นคณะบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ผู้ถือหุ้นเลือกเข้ามาจัดการศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรรมการของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้นจะมีกี่คนก็ได้ หน้าที่หลักของคณะกรรมการ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. พยายามรักษาระดับผลกำไรจากการดำเนินงาน และทรัพย์สินต่างๆ เพื่อประโยชน์ของถือหุ้นพนักงานและสังคมคนส่วนรวม

2. จัดวางนโยบายและวัตถุประสงค์ที่สำคัญของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนแนะนำและควบคุมพนักงานของบริษัท ให้ดำเนินงานไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์นั้น

3. ปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไป โดยการมอบอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้บริหารชั้นสูงและพนักงานอื่นกระทาแทน

4. เป็นผู้คัดเลือกผู้บริหารและพนักงานชั้นสูง ตลอดจนกำหนดเงินเดือนและสิ่งตอบแทน

3.1.3 ผู้จัดการศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว (General Manager) คือ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการในด้านธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวถึงผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวมีหน้าที่หลักดังนี้

1. รายงานเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้คณะกรรมการทราบ

2. ควบคุมดูแลและแนะนำการปฏิบัติงานของหน่วยงานยกเว้นแผนการเงิน

3. กำหนดแนวทางและวางแผนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ

4. ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่และพนักงานให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.2 ประเภทของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้อาคารศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 2 ประเภทคือ

3.2.1 ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พนักงาน อำนวยความสะดวกต่างๆภายในศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.2.2 ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ที่เข้ามาในอาคารเพื่อเข้ามาใช้บริการทั้งในด้านการพัก อาศัย, มาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ, มาธุรกิจติดต่อธุรกิจ, มารับประทานอาหารหรือมาใช้บริการต่างๆภายในศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

#### 3.2.1 พฤติกรรมผู้ให้บริการ และขนาดพื้นที่

สามารถแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ฝ่ายบริหาร คือ บุคคลที่ทำงานในระดับบริหาร หรือระดับสมองของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการแผนกต่างๆ

2. เจ้าหน้าที่ คือ บุคคลที่ทำงานภายในศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่มีตำแหน่งหน้าที่ประจำของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายแคชเชียร์ ฝ่ายลงทะเบียนห้องพักแขก เป็นต้น เจ้าหน้าที่เหล่านี้มักจะทำงานอยู่ใน Front of the House ซึ่งต้องพบปะติดต่อแขกอยู่เสมอ

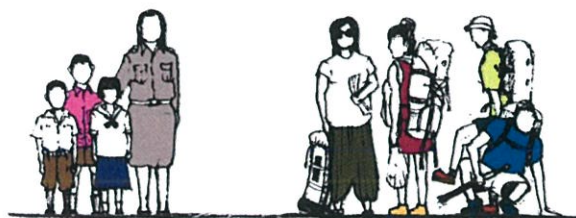
3. พนักงานทั่วไป คือ ความช่าง, พนักงานครัว, พนักงานช่าง, พนักงานทำความสะอาด, พนักงานขนของ เป็นต้น พนักงานส่วนนี้จะทำงานอยู่ในส่วนของ Back Of the House

#### 3.2.2 พฤติกรรมผู้รับบริการ และขนาดพื้นที่

สามารถแยกได้ 2 ประเภท คือ

3.2.2.1 ผู้มาใช้ในศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยทั่วไปแบ่งสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

## กลุ่มเป้าหมายโครงการ



กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา  
ชาวไทยและต่างชาติ

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบ  
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์  
ชาวไทยและต่างชาติ

ชาวไทย : ใช้เวลาในการท่องเที่ยวครั้งสั้น 2 คืน 1 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในแต่ละครั้งน้อยกว่า 3,000 บาท

ชาวต่างชาติ : ใช้เวลาในการท่องเที่ยวครั้งสั้น 2 คืน 1 วัน ในประเทศไทย มีรายได้ 10,000-30,000 ดอลลาร์สหรัฐ

อายุอยู่ในช่วง 18-24 ปี และ 25-34 ปี\*

ชอบวิถีชีวิตธรรมชาติและ

มีกิจกรรมเพื่อฝึกฝนและสนใจ ผ่อนคลายความเครียด และเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล



### 3.2.2.2 ผู้มาใช้บริการร่วม

1. บุคคลทั่วไประดับต่างๆ ซึ่งสามารถเข้ามาจับจ่าย รับประทานอาหารในศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ หรือผู้ใช้
2. สถานที่ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นที่นัดพบติดต่อการงาน หรือมาพักผ่อนหย่อนใจ เช่น มานั่งฟังเพลง ฯลฯ
3. ผู้มาติดต่อธุรกิจกับแขกที่ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

## 3.3 ผู้ให้บริการ

พฤติกรรมของผู้ให้บริการ บริเวณส่วนต่างๆ

### 3.3.1 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนต้อนรับ&ลิโอบบี้

เปิดบริการ 24 ชั่วโมง พนักงานบริเวณ เคาน์เตอร์ต้อนรับ แบ่งการทำงานเป็น 3

ผลัด

ผลัดที่ 1 6.30 น. -15.00 น.

ผลัดที่ 2 14.00 น. -22.30 น.

ผลัดที่ 3 22.00 น. -6.30 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## แบ่งหน้าที่ของหน่วยงานดังนี้

### 1. แผนกทะเบียน (Registration)

หน้าที่ : ลงทะเบียนการเข้าพักของแขก Check in-Check out

บทบาท :

- ประจา เคาน์เตอร์ต้อนรับ
- ทาการเข้าลงทะเบียนการเข้าห้องพักของแขกแต่ละคน
- ถ้าแขกไม่ได้จองห้องไว้ล่วงหน้า จะเป็นผู้จัดหาห้องพักให้แขก
- บันทึกสถิติการเข้าพัก
- เก็บรักษากุญแจห้องพัก
- ต้อนรับแขก

พฤติกรรม :

- เมื่อแขกแสดงความจางจะขอเข้าพักในรีสอร์ท จะมาติดต่อที่เคาน์เตอร์ตรงบริเวณแผนกลงทะเบียน พนักงานจะกล่าวต้อนรับและถามแขกว่าจองห้องพักไว้หรือเปล่า ถ้าไม่ได้จองก็จะตรวจดูใน Room rack โดยจะดูว่าแขกมากี่คน ก็จะจัดห้องให้ไปตามนั้นหรือแขกที่ยื่นความจางว่าต้องการห้องชนิดใด
- ทาการ Check in ให้แขกโดยแขกจะเขียนชื่อที่อยู่ลงในใบกรอกเรียกว่าบัตรจดนามผู้พักซึ่งในใบนี้จะกำหนดวันและเวลาเข้าพัก ระยะเวลาและการเบิกพักในเวลาใด วันใด
- เมื่อแขกเซ็นชื่อ ที่อยู่แล้ว พนักงานจะขอใบสำคัญ เช่นพาสปอร์ต หรือบัตรประชาชน เพื่อการเช็คดูให้ถูกต้อง
- หยิบกุญแจให้แขก
- ในกรณีที่ เป็นลักษณะทัวร์ ไกด์จะเป็นผู้มาติดต่อกับพนักงานทะเบียนแล้วนา กุญแจไปให้แขก ซึ่งนั่งคอยอยู่บริเวณ ล็อบบี้
- สำหรับกรณีที่แขกจองห้องพักไว้แล้ว พนักงานจะถามชื่อ นามสกุลเพื่อเช็คกับบัตรจองห้องของทางรีสอร์ท จากนั้นให้บัตรจดนามผู้เข้าพักแก่แขกเพื่อจดข้อความ เมื่อเสร็จแล้วก็ส่งมอบกุญแจห้องพักแล้วบอกเส้นทางไปห้องพัก
- เมื่อพนักงาน Check in เรียบร้อยแล้วจะนาไปบันทึกลงสมุดลงทะเบียนของรีสอร์ท (การบันทึกนี้เป็นการทาสถิติเพื่อไปเช็คกับกองตรวจคนเข้าเมือง) จากนั้นออกบิลห้องพักแขกและนาไปส่งให้แคชเชียร์ เพื่อคิดจางวนอีกที
- ทาการลงรายงานประจำวัน ว่าวันนั้นมีแขกเข้าพักเป็นจางวนเท่าไร

- โทรศัพท์ไปทางแผนกแม่บ้านว่าแขกเข้าพักห้องไหน จะได้เตรียมห้องและของตกแต่งให้พร้อม
- ในการที่แขกจะย้ายห้องทำการเช็คคว่าห้องไหนว่างจากนั้นรับกุญแจเก่าคืน ให้กุญแจใหม่แก่แขก และป้อนข้อมูลใหม่เข้าคอมพิวเตอร์ จากนั้นแจ้งไปยังแคชเชียร์และแผนกแม่บ้านแผนกโอเปอร์เรเตอร์จะทำการต่อสายโทรศัพท์เข้ากับเครื่องใช้ในห้องพักใหม่
- ทาการตอบข้อซักถามและคอยต้อนรับแขก
- เมื่อแขกจะกลับทำการ Check out แขกจะคืนกุญแจมาใส่ใน key drop ที่เคาน์เตอร์ พนักงานก็จะนำไปใส่ในช่อง key rack ตามเดิม เมื่อแขกกลับมาจะมาขอกุญแจคืนได้

## 2. ประชาสัมพันธ์ (Information)

หน้าที่ : ให้ข่าวสารและตอบคำถามแขก

บทบาท :

- ต้อนรับแขกผู้มาเข้าใช้บริการในรีสอร์ท
- ตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำแก่แขก
- ให้เอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
  - พฤติกรรม :
- เมื่อแขกมีข้อข้องใจเกี่ยวกับรายละเอียดของสถานที่ต่างๆ ในโรงแรมหรืออย่างอื่น เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จะคอยดูแลตอบข้อซักถามนั้น
- ในกรณีที่บุคคลต้องการเข้าพบกับแขกที่พักในรีสอร์ท แต่ไม่ทราบที่พักห้องไหนก็ให้แจ้งชื่อ นามสกุล ของแขกแก่พนักงาน ทางพนักงานก็จะสามารถตรวจเช็คจาก เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะใส่ชื่อแขกเรียงตามตัวอักษรและหมายเลขห้อง เพื่อสะดวกในการค้นหา
- สำหรับกรณีที่มีการใช้ห้องจัดเลี้ยง แขกอาจจะมาขอรายละเอียดจากประชาสัมพันธ์ ด้วย
- ต้องมีการ์ดสำหรับแจกให้แขก สำหรับแขกที่ต้องการไปเที่ยวตามลาฟิงเมื่อถึงเวลาจะกลับรีสอร์ทแขกจะนำการ์ดนี้ส่งให้ แท็กซี (ส่วนประชาสัมพันธ์ จะทำงานร่วมกับ Guest relation แต่ต่างกันตรงที่ guest relation จะไม่นั่งประจำที่เหมือน ประชาสัมพันธ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3. ฝ่ายไปรษณีย์และโทรเลข (Mail & Telex)

หน้าที่ : บริการด้านไปรษณีย์และโทรเลข

บทบาท :

- รับไปรษณีย์โทรเลขหรือเทเล็กซ์จากแขกผู้เข้ามาใช้บริการโรงแรม และรวบรวมจดหมายทั้งรับและส่ง
- แยกจดหมายตามรายชื่อแล้วนำไปเสียบไว้ที่ Key rack ตรงบริเวณลงทะเบียน
- ในการส่งเทเล็กซ์ก็ทำในลักษณะเดียวกัน เพียงแต่พนักงานจะส่งข้อความที่แขกต้องการส่งไปยังห้องเทเล็กซ์เพื่อทำการพิมพ์เทเล็กซ์ และรับข้อความที่ส่งมาโดยเทเล็กซ์ให้กับแขกทางช่อง key rack และพนักงานฝ่ายลงทะเบียนจะมาส่งให้กับแขกมากับกุญแจไป

### 4. พนักงานการเงิน (Front Cashier)

หน้าที่ : เก็บค่าบริการต่างๆ ของแขกที่เข้ามาพักในโรงแรม

บทบาท :

- รับบิลจากแผนกทะเบียนมาจัดเก็บเข้าแฟ้ม
- คิดเงินค่าห้องพักของแขก ขณะที่แขกยังเข้าพักในโรงแรม
- เช็คไปตามแผนกต่างๆ ว่าแขกได้เข้าไปใช้บริการอะไรบ้าง เป็นจำนวนเงินเท่าไร
- Check out ให้แขก

พฤติกรรม :

- รับบิลห้องพักแขกจากฝ่ายทะเบียน (เมื่อแขก Check in แล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนจะออกบิลห้องพักมาให้ฝ่ายแคชเชียร์) โดยนำมาเข้าแฟ้ม แล้วมาเรียงลำดับรายชื่อ แบ่งตามปีกของอาคาร
- พนักงานแคชเชียร์จะนำบิลดังกล่าวของทุกห้องเข้าเครื่องทุกวัน (ตัวเลขจะไปปรากฏบนบิล トラบิตที่แขกยังพักอยู่ในโรงแรมเป็นการคิดเงินค่าห้องพักแขกประจำวัน)
- เมื่อแขกมา Check out พนักงานแคชเชียร์จะโทรศัพท์ไปถามแผนกแม่บ้าน ร้านคอฟฟี่ช็อป และ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเช็คว่ามีคำสั่งอาหารและเครื่องดื่มหรือโทรศัพท์กี่ครั้ง แล้วนำบิลฝ่ายทะเบียนออกให้นำเข้าเครื่อง รวมจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของแขก
- รับเงินค่าบริการจากแขก
- เช็คยอดเงินที่ได้รับลงไปยังแผนกบัญชี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5. ส่วนพนักงานบริการสัมภาระ (Bell Captain)

หน้าที่ : ให้ความสะดวกแก่ลูกค้า และ ควบคุมการทำงานของพนักงานขนสัมภาระ  
บทบาท :

- หัวหน้าพนักงานยกกระเป๋า จะเป็นผู้ดูแลการทำงานของ พนักงานยกกระเป๋า ให้มีประสิทธิภาพและในกรณีที่แขกมาเป็นจำนวนมาก หัวหน้าพนักงานยกกระเป๋าจะเป็นผู้ช่วยเหลือ พนักงานยกกระเป๋า ด้วย

พฤติกรรม :

- นั่งทำงานอยู่บริเวณเคาน์เตอร์
- คุมการทำงานของ พนักงานยกกระเป๋า อีกที่หนึ่ง
- กรณีแขก check out แล้วแต่มีธุระข้างนอกก็จะฝากกระเป๋าไว้บริเวณนี้ โดยพนักงานจะทำการออกตัวจดลักษณะกระเป๋าให้แขกตรวจดูชื่อรายละเอียดเกี่ยวกับการ check out จากนั้นนำกระเป๋าไปเก็บใน baggage handling

### 6. ส่วนเก็บทรัพย์สิน (Safe Deposit)

หน้าที่ : เก็บของมีค่าของแขก

บทบาท :

- ประจำอยู่ที่เคาน์เตอร์
- รับฝากของมีค่าของแขก

พฤติกรรม :

- รับของมีค่าจากแขกเมื่อแขกนำมาฝาก
- เก็บของมีค่าอย่างระมัดระวัง
- คืนของแก่แขกเมื่อมารับคืน

### 7. ส่วนรับจองห้องพัก (Reservation)

หน้าที่ : รับจองห้องพัก

บทบาท :

- คอยรับความประสงค์แขกว่าต้องการห้องพักจำนวนเท่าไรแบบไหน

พฤติกรรม :

- คอยรับโทรศัพท์ของแขกที่โทรมาติดต่อหรือมาติดต่อด้วยตนเองเพื่อทราบความต้องการขนาดของห้องและจำนวนห้อง

- ตรวจสอบเช็คกับฝ่ายทะเบียนแล้วแจ้งแก่ผู้จองว่ามีห้องหรือไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมื่อตกลงเรียบร้อยแล้ว จะทำบัตรจองห้องให้แก่แขกและมีสำรองอีกก็จะส่งไปยังฝ่ายทะเบียนเพื่อรองรับการมาของแขกอีก

### 3.3.2 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน ร้านอาหาร

เปิดบริการ เวลา 07.00 น. – 22.00 น.

แบ่งการทำงานเป็น 2 ผลัด

ผลัดที่ 1 6.30 น. – 13.00 น.

ผลัดที่ 2 13.00 น. -22.30 น.

#### 1. ผู้จัดการ (Manager Restaurant)

หน้าที่ : ดูแลงานบริการให้เป็นที่พอใจของลูกค้าและผู้บริหารและควบคุมดูแล

บทบาท :

- รับคำสั่งจากฝ่ายบริหารมาดำเนินการ และประสานงานกับพนักงานในความรับผิดชอบ
- ตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยภายในร้านอาหาร
- ให้คำแนะนำแก้ไข ปรับปรุงบริการอยู่เสมอ

พฤติกรรม :

- คอยต้อนรับและแนะนำแขก
- ให้คำแนะนำด้านปรับปรุงแก่พนักงาน
- แก้ไขปัญหาอันเกิดจากการบริการและปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ควบคุมรายได้ของร้านอาหาร

#### 2. ผู้ดูแลความเรียบร้อย (Supervisor)

หน้าที่ : ช่วยดูแลการปฏิบัติงานของพนักงาน

บทบาท :

- รับคำสั่งจากผู้จัดการและทำหน้าที่แทน และรับผิดชอบอย่างเคร่งครัด
- ตรวจสอบเช็คของรับจ่ายของแต่ละวัน
- ดูแลต้อนรับแขก และความเรียบร้อยภายใน ร้านอาหาร

พฤติกรรม :

- ให้การต้อนรับแขกที่มาใช้บริการ
- ประสานงานกับร้านอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นานิลมาให้แขกเมื่อเรียกเก็บเงิน

### 3. พนักงานการเงิน (Cashier)

หน้าที่ : ทาบัญชีรายรับและเช็คยอดการรับบริการของแขก

บทบาท :

- รับเงินจากแขก  
 คิดค่าอาหารที่แขกสั่งแต่ละโต๊ะ  
 ทาบัญชีรายวันเสนอผู้จัดการ

พฤติกรรม :

- บริการจะนาใบสั่งเครื่องดื่มมาเสียบที่โต๊ะแขกเชียร์  
 เมื่อคิดเงินแขกเชียร์จะหยิบเอาคำสั่งรายการอาหารมารวมยอดค่าเครื่องดื่ม แล้วลงบิลให้บริการไปเก็บเงินและทอนเงิน  
 รวมยอดใบเสร็จ  
 ทาบัญชีรวมยอดเงินแต่ละวันเสนอ ผู้จัดการแผนกบัญชี

### 4. พนักงานบริการ (Waiter)

หน้าที่ : บริการเสิร์ฟอาหารและจดยรายการสั่งอาหาร

บทบาท :

- รับคำสั่งจากแขกไปแจ้งพ่อครัว  
 เสิร์ฟอาหารตามสั่ง  
 นานิลไปเก็บเงินจากแขกผู้มาใช้บริการ

พฤติกรรม :

- ช่วยกันจัดโต๊ะ โดยปูผ้าปูโต๊ะ จัดช้อนส้อม แก้วน้ำ จาน ชาม ถ้วย และเชิงเทียน แผ่นรองจานให้อยู่ในภาพเรียบร้อยพร้อมจะใช้ได้ทันที  
 เมื่อแขกเข้ามาคอยบริการกล่าวทักทาย พาแขกไปนั่งโต๊ะที่ว่างอยู่ ตามจำนวนแขก และเลื่อนเก้าอี้ให้แขก  
 จดยรายการเครื่องดื่มที่แขกสั่งเป็น 2 ชุด ให้พ่อครัว 1 ชุด และแขกเชียร์ 1 ชุด  
 รับอาหารจากครัวไปเสิร์ฟให้แขก  
 คอยดูแลหากแขกต้องการสั่งอาหารเพิ่มหรือต้องการสิ่งใดเพิ่ม โดย ให้บริการอย่างสุภาพตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เก็บโต๊ะเมื่อแขกรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ส่งไปยังครัวแล้วถามแขก ว่าต้องการอะไรเพิ่มเติมอีก หลังอาหารเสนอรายการของหวาน
- นานิลจากแคชเชียร์มาเก็บเงินเมื่อแขกใช้บริการแล้ว
- ถ้าเป็นแขกที่พักในรีสอร์ทให้แขกเซ็นชื่อและหมายเลขห้อง เพื่อจ่ายตอน Check out ที่ เคาน์เตอร์ต้อนรับ

#### 5. พนักงานเก็บภาชนะ (Bus boy)

หน้าที่ : เก็บภาชนะเมื่อแขกใช้บริการเสร็จแล้ว

บทบาท :

- รับคำสั่ง กัปตัน
- เก็บภาชนะที่ใช้แล้วไปยังส่วนเช็ดล้าง

พฤติกรรม :

- เก็บจาน แก้ว อุปกรณ์ต่างๆ ไปยังส่วนล้างด้วยความระมัดระวัง
- จัดเก็บภาชนะใส่อาหารที่ทำความสะอาดแล้วในส่วนที่ถูกต้อง
- หลังเก็บภาชนะแล้ว จัดโต๊ะให้พร้อมบริการครั้งต่อไป

#### 3.3.3 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน คอฟฟี่ช็อป

บริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม เปิดบริการ เวลา 09.00 น. – 22.00 น. แบ่งการทำงานเป็น

2 ผลัด

ผลัดที่ 1 9.00 น. – 13.00 น.

ผลัดที่ 2 13.00 น. -22.00 น.

#### 1. บาติสต้า (Batista)

หน้าที่ : ชงเครื่องดื่มและรับผิดชอบประจำบาร์

บทบาท :

- ค่อยรับบริการจากพนักงานบริการ
- ชงเครื่องดื่มตามกรรมวิธี
- เช็กปริมาณของเครื่องดื่มในบาร์และคอยรายงานผู้จัดการ เมื่อต้องการสั่งของเพิ่ม

พฤติกรรม :

- พนักงานบริการนำใบสั่งเครื่องดื่มมาเสียบไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เตรียมเครื่องต้มตามรายการ
- วางเครื่องต้มที่เตรียมเรียบร้อยแล้วบนเคาน์เตอร์
- พนักงานจะนาบิลมาไว้ 1 ใบ เพื่อเก็บไว้ที่แคชเชียร์

## 2. พนักงานบริการ (Waiter)

หน้าที่ : ให้บริการแก่แขกที่มานั่งในคอฟฟี่ช็อป

บทบาท :

- ให้บริการแก่ลูกค้าและดูแลความเรียบร้อยภายในร้านทั้งหมด

พฤติกรรม :

- คอยยืนอยู่ในบริเวณบาร์ เพื่อแขกจะได้สั่งบริการอย่างสะดวก
- นารายการอาหารและเครื่องต้มไปยังเคาน์เตอร์ผสมเครื่องต้ม
- นาเครื่องต้มไปเสิร์ฟให้แขก และคิดเงินเมื่อแขกจะกลับ

## 3. พนักงานการเงิน (Cashier)

หน้าที่ : ทาบัญชีรายรับและเช็คยอดการรับบริการของแขก

บทบาท :

- เช็คยอดเงินแต่ละโต๊ะ
- รับเงินเข้าบัญชี ทอนเงิน
- ทาบัญชีแต่ละวันเสนอฝ่ายบัญชีของรีสอร์ท

พฤติกรรม :

- นั่งบริเวณเคาน์เตอร์แคชเชียร์
- รับรายการจากพนักงาน
- นาบิลจากแคชเชียร์มาเก็บเงินเมื่อแขกใช้บริการแล้ว
- คิดเงิน เก็บเงิน ทอนเงิน และทาบัญชี
- ถ้าเป็นแขกที่พักในรีสอร์ทให้แขกเซ็นชื่อและหมายเลขห้อง เพื่อจ่ายตอน  
Check out ที่ เคาน์เตอร์ต้อนรับ
- ทาบัญชีรวมยอดเงินแต่ละวันเสนอ แผนกบัญชี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.3.4. การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน สปา

สปาให้บริการเฉพาะแขกผู้มาพักภายในโครงการ โดยสปาจะแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สปาเพื่อสุขภาพ เปิดบริการ เวลา 06.30 น. – 22.00 น.

แบ่งการทำงานเป็น 2 ผลัด

ผลัดที่ 1 6.30 น. -13.00 น.

ผลัดที่ 2 13.00 น. -22.30 น.

2. สปาความงาม เปิดบริการ เวลา 10.00 น. – 22.00 น.

แบ่งการทำงานเป็น 2 ผลัด

ผลัดที่ 1 09.30 น. -16.00 น.

ผลัดที่ 2 16.00 น. -22.30 น.

#### 1. ผู้จัดการสปา (Spa Manager)

หน้าที่ : ดูแลงานบริการให้เป็นที่พอใจของลูกค้าและผู้บริหารและควบคุมดูแล

บทบาท :

รับคำสั่งจากฝ่ายบริหารและมาประสานงานกับพนักงาน

ตรวจสอบดูแลความเรียบร้อย

ให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงการบริการอยู่เสมอ

พฤติกรรม :

ค่อยต้อนรับและแนะนำแขก

ดูแลความเรียบร้อยภายใน

#### 2. พนักงานต้อนรับ (Spa Receptionist)

หน้าที่ : ต้อนรับและให้คำแนะนำกับแขกที่เข้ามาใช้บริการในสปา

บทบาท :

ประจำอยู่ที่เคาน์เตอร์ต้อนรับ

ทักท้วงทะเบียนของแขกที่มาใช้บริการ

เตรียมน้ำมาเสิร์ฟให้แขก

ให้คำแนะนำและข้อมูลแก่แขกเรื่องสปาดีที่ออกซ์และสปาความงาม

ดูแลเรื่องการเงินภายในสปา

พฤติกรรม :

เมื่อแขกเข้ามาเพื่อรับบริการจะต้อนรับแขกด้วยการกล่าวทักทายและเสิร์ฟน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตรวจสอบข้อมูลประวัติของแขกและแนะนำโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับแขกคนนั้น จากคอมพิวเตอร์ แล้วติดต่อไปยังพนักงานบาบัดภายในสปา
- เชิญแขกเข้าไปใช้บริการภายใน
- เมื่อแขกใช้บริการแล้วให้แขกเซ็นชื่อและหมายเลขห้อง เพื่อจ่ายตอน Check out ที่ เคาน์เตอร์ต้อนรับ

### 3. พนักงานนวด (Massage)

หน้าที่ : ให้บริการนวด

บทบาท :

- ประจำอยู่แผนกนวด
- ทาความสะอาดเท้าให้แขก
- คอยให้บริการนวด
- หากมีการ นวดสวีดิช ต้องเตรียมน้ำมัน
- เสิร์ฟน้ำหลังจากนวดเสร็จ

พฤติกรรม :

- เมื่อแขกพร้อมที่จะรับบริการนวด พนักงานจะทำการเช็ด-ล้างเท้าให้แขกโดยให้แขกนั่งบนเก้าอี้ ใกล้กันจะวางอ่างใส่น้ำ (1 ใบ สำหรับแขก 1 คน) และอุปกรณ์ในการทาความสะอาดรวมทั้งผ้าขนหนูสำหรับเช็ดเท้าพนักงานจะย่อตัวลงไปทาความสะอาดเท้าและเล็บเท้าให้กับแขก
- หลังจากนั้นพนักงานก็จะพาแขกไปนวดยังเบาะนวด
- สำหรับแขกที่ต้องการนวดสวีดิช พนักงานต้องไปเตรียมน้ำมัน (จึงควรมีเคาน์เตอร์วางของ อยู่ใกล้กัน) แล้วนำมาน้ำมันมานวดให้กับแขก
- พาแขกไปล้างตัว และเตรียมน้ำเสิร์ฟน้ำให้กับแขก

### 3.4 ผู้ให้บริการ

#### 3.4.1 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนอนุรักษ์และบริหารช่าง

ส่วนของอนุรักษ์และบริหารช่างเปิดตลอด 24 ชั่วโมง

มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมกลั่นกรองการดำเนินงาน ด้านเลี้ยงดูและบริหารช่าง

สำคัญตามแผนงานของโรงช่างต้น การดูแลรักษาช่างที่เจ็บป่วย

ช่างในโครงการความร่วมมือและช่างของเอกชนตามแผนงานของโรงพยาบาลช่าง

และโครงการสัตว์แพทย์สัญจร และช่างของศูนย์บริหารช่างบ้านปางหละ ดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตสมุนไพรเพื่อรักษาช้าง งานด้านวิชาการและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับช้าง การควบคุมดูแลหน่วยช่วยชีวิตช้างในการจัดการช้างตกมันอาละวาด การให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินการและการรณรงค์แก้ไขปัญหาช้างไทยอย่างครบวงจร และปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย

#### 3.4.1.1 งานโรงพยาบาลช้าง

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูและบริหารช้างที่เจ็บป่วยของ อ.อ.ป. และของเอกชน ช้างในโครงการความร่วมมือฯตามแผนงานของโรงพยาบาลช้างและโครงการสัตว์แพทย์สัตยูจร จัดการด้านโภชนาการอาหารช้าง ดำเนินงานศูนย์ขยายพันธุ์ช้าง และเป็นสถานที่รองรับช้างที่ได้รับบริจาคจากเอกชน และปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย

#### 3.4.1.2 งานศึกษาวิจัยและเฝ้าระวังโรคช้าง

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับช้าง รวบรวมงานวิจัยที่มีอยู่และพัฒนาต่อยอดงานวิจัยให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ อ.อ.ป. และของช้าง ติดตามประเมินผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาในเรื่องเกี่ยวกับช้าง การเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อของช้าง เช่น โรคจากคนสู่ช้าง และช้างสู่คน หรือ จากสัตว์อื่นสู่ช้าง การรักษาและการอนุรักษ์พันธุ์ช้างไทย ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับงานวิจัยพัฒนากับสถาบันของรัฐและเอกชน และปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย

#### 3.4.2 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนพัฒนาการท่องเที่ยวและการตลาด

มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมกลั่นกรองงานด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับช้าง จัดทำปฏิทินท่องเที่ยวของสถาบันฯ จัดทำแผนการตลาดและแผนวิจัยตลาด จัดทำกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด ผลักดันโปรแกรมการท่องเที่ยวของสถาบันฯ ให้อยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวของประเทศ พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ทั้งการต้อนรับและการบริการ พัฒนาระบบการแสดงช้างให้สอดคล้องกับธรรมชาติของช้าง จัดกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบสาระบันเทิง จัดการระบบความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ให้อยู่ในระดับมาตรฐานและระดับสากล จัดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว จัดทำแผนงานคชบาลยุทธศาสตร์ บนพื้นฐานการทำธุรกิจเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนับสนุนกิจกรรม อนุรักษ์ช้าง ผลิตและพัฒนาสินค้าคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับ ช้างครบวงจร ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากสวนป่า เศรษฐกิจและช้าง งาน ให้บริการฝึกควาญช้างและช้าง งานด้านยานพาหนะ และเครื่องจักรกล งาน จัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อม งานดูแลจัดการอาคารสถานที่ ปรับปรุงภูมิทัศน์ตลอดจนจัดการสิ่งแวดล้อมและบำบัดระบบมลภาวะโดยรวมของ สถาบันฯ และปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย

### 3.4.3 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานพัฒนาการท่องเที่ยวและการตลาด

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงาน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับช้าง จัดทำ ปฏิทินท่องเที่ยวของสถาบันฯ จัดทำแผนการตลาด และแผนวิจัยตลาด จัดทำกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด พัฒนาปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวในลานแสดงช้าง ให้ได้ มาตรฐาน

มาตรฐานทั้งการต้อนรับและการบริการ จัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบ สาระบันเทิง จัดทำมาตรการความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และ ควบคุมดูแลความปลอดภัยตามมาตรการที่กำหนดไว้ในกิจกรรมที่รับผิดชอบ และ ปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย

### 3.4.4 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานบริการที่พักและสินค้าของที่ระลึก

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านการบริการต้อนรับและอำนวยความสะดวก ให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้าพักในที่พักของสถาบันฯ การปรับปรุงและพัฒนากิจการที่พัก และลานพักกลางแจ้งการจัดทำค่ายฝึกอบรมเยาวชนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ช้าง ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำมาตรการความปลอดภัยให้นัก นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และควบคุมดูแลความปลอดภัยตามมาตรการที่กำหนด ไว้ในกิจกรรมที่รับผิดชอบ บริหารจัดการร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก จำหน่าย และควบคุมสต็อกของสินค้าของที่ระลึกให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงานคชบาลยุทธศาสตร์ บนพื้นฐานการทำธุรกิจเพื่อสนับสนุนกิจกรรม อนุรักษ์ช้าง ผลิตและพัฒนาสินค้าคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับช้างครบวงจร ส่งเสริม ผลิตภัณฑ์จากสวนป่าเศรษฐกิจและช้าง และปฏิบัติงานอื่นตามที่อยู่บังคับบัญชา มอบหมาย

#### 3.4.5 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการด้านการก่อสร้างต่างๆ ของสถาบันฯ ดูแลจัดการ อาคารสถานที่ และพื้นที่ตลอดจนปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดการสิ่งแวดล้อมและบำบัด ระบบมลภาวะโดยรวมของสำนักงานและพื้นที่บริการการท่องเที่ยวให้อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐานที่ดี ดำเนินการด้านระบบบำบัดแก๊สชีวภาพจากมูลช้างและการผลิตปุ๋ย อินทรีย์ชีวภาพจากมูลช้าง รวมถึงดูแลระบบการจัดการพื้นที่สวนสัตว์เปิดและ ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณป่า อาคารอำนวยการ รวมถึงบริเวณโดยรอบ ควบคุมดูแลการใช้ ยานพาหนะและเครื่องจักรกลให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดจน ควบคุม ดูแลการซ่อมบำรุงยานพาหนะและเครื่องจักรกลให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้ งานได้ตลอดเวลา และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

#### 3.4.6 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการควบคุมงาน ฝึกอบรม เผยแพร่ และจัดเตรียมการ ประชุม และแผนปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านสื่อและหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเสริมภาพพจน์ความเข้าใจที่ดีทั้งกลุ่มเป้าหมายภายในและภายนอก และ รวบรวมข้อมูลข่าวสารกิจกรรมและผลการดำเนินงานของสถาบันฯ เพื่อจัดทำสื่อใน รูปแบบต่างๆ ออกเผยแพร่ จัดทำระบบประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถาบันฯ รวมถึง วางแผนงานและแผนปฏิบัติการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารของสถาบันฯ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

#### 3.4.7 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานฝึกอบรมและเผยแพร่

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดเตรียมการประชุมของโครงการต่างๆ ของ สถาบันฯ และหน่วยงานภายนอกที่ขอใช้สถานที่ โดยเป็นศูนย์รวมเอกสารด้านการ ประชุมต่างๆ ของอาคารศูนย์การเรียนรู้ มุ่งพัฒนาระบบการประชุมให้มีความ ทันสมัยและรองรับระบบการประชุมแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Meeting) จัดทำระบบ จัดเก็บและสืบค้นเอกสารการประชุมต่างๆ จัดทำฐานข้อมูลการขอใช้ห้องประชุมโดย สืบค้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ บันทึกผล และประสานกับหน่วยงาน ภายในและภายนอกของสถาบันฯ รายงานข้อคิดเห็นต่างๆ ของที่ประชุมรวมถึง หน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำและรายงานการประเมินผลโครงการ ฝึกอบรม/การจัดประชุม/การสัมมนา/การดูงานทั้งภายในและภายนอกของสถาบันฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมทั้งการจัดทำทะเบียนผู้ผ่านการฝึกอบรม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมาย

#### 3.4.8 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานประชาสัมพันธ์องค์กร

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ และ กิจกรรมสัมพันธ์บริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านสื่อและหรือ กิจกรรมต่างๆเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ความเข้าใจที่ดีที่ทั้งกลุ่มเป้าหมายภายในและ ภายนอกสถาบันฯ รวบรวมข้อมูลข่าวสารกิจกรรมและผลการดำเนินงานของสถาบันฯ เพื่อจัดทำสื่อในรูปแบบต่างๆ ออกเผยแพร่จัดทำระบบประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สถาบันฯ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

#### 3.4.9 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนงานเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อทัศนูปกรณ์

มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการในการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันฯ การจัดทำเว็บไซต์ ผลิตสื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงนิทรรศการให้สอดคล้อง กับ ภารกิจ ของสถาบันฯ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมต่างๆ การจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอ งานของสถาบันฯ ผ่านสื่อต่างๆ รวบรวมปรับปรุงและประมวลผลข้อมูลของสถาบันฯ การจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนองานของสถาบันฯ ผ่านสื่อ ต่างๆ รวบรวมปรับปรุงและ ประมวลผลข้อมูลของสถาบันฯ เก็บในฐานข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา เพื่อให้ สามารถค้นคว้าได้รวดเร็วขึ้น ควบคุมการปฏิบัติงานด้านการจัดระบบถ่ายภาพ สไลด์ วีดีทัศน์และปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

### 3.5 ผู้รับบริการ

พฤติกรรมของผู้รับบริการ ในส่วนต่างๆ ของโครงการ

#### 3.5.1 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน ต้อนรับ&ล๊อบบี้

ผู้เข้ารับบริการภายใน ล็อบบี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

##### 1. แยกที่รับบริการภายในโรงแรม

หน้าที่ : เป็นแขกของรีสอร์ท

บทบาท : ปฏิบัติตามกฎหมายที่รีสอร์ทวางไว้

กิจกรรม :

แยกจะลงจากรถตรงเข้าไปประตูทางเข้าใหญ่เข้านั่งพักภายในล็อบบี้ สักครู่แล้ว

จึงจะตรงไปลงทะเบียนเข้าพักที่ตรงเคาน์เตอร์อีกแบบคือตรงเข้าลงทะเบียนเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นเป็นประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับกุญแจจากพนักงาน ลงทะเบียนแล้วขึ้นไปยังห้องพักเลย เพื่อพักผ่อนชำระร่างกาย

- สำหรับแขกที่มากันหลายคน แขกคนหนึ่งจะหาหน้าที่ลงทะเบียนเข้าพักที่เคาน์เตอร์สำหรับคนอื่นจะพักบริเวณ ล็อบบี้ ดังนั้นเก้าอี้บริเวณ ล็อบบี้ จึงควรเหมาะสมกับการพักผ่อนอย่างแท้จริง
- แขกทั้งหมดจะตรงขึ้นห้องพัก
- แขกบางคนอาจมาเป็นกลุ่มจึงอาจใช้บริการ ร้านอาหาร หรือพูลบาร์เพื่อพูดคุยก่อนขึ้นห้องพัก

## 2. บุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการภายในของรีสอร์ท

หน้าที่ : เป็นแขกที่เข้ามาใช้บริการของโรงแรม

บทบาท :

เข้ามาในบริเวณ ล็อบบี้, ร้านอาหาร หรือพูลบาร์

ปฏิบัติตามกฎหมายของรีสอร์ท

กิจกรรม :

บุคคลภายนอกที่เข้ามาพักรอในบริเวณ ล็อบบี้ เพื่อรอพบปะพูดคุยกับแขกในรีสอร์ท หลังจากได้ติดต่อกับแขกที่มาพักผ่อน โอปเรเตอร์แล้ว

บุคคลภายนอกสามารถมาใช้บริการนั่งพัก ในส่วนของ คอฟฟี่ช็อปและ ชมไร่กาแฟด้านหน้าได้

มานั่งรอเพื่อติดต่อบุคลากรกับพนักงานเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงแรม

### 3.5.2 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วนร้านอาหาร

ผู้เข้ารับบริการจะเป็นกลุ่มของแขกที่มาพักภายในรีสอร์ท เข้ามาใช้บริการเป็นกลุ่มเล็กๆหรือบุคคลทั่วไป

หน้าที่ : เข้ามารับประทานอาหาร

บทบาท :

แต่งกายสุภาพ

เข้ามาเลือกที่นั่ง

หยิบเมนูสั่งเครื่องดื่มและอาหารกับพนักงานบริการ

รับประทานอาหาร สนทนา

จ่ายค่าบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรม :

- เข้าในห้องอาหาร อาจจะมีการนั่งรอ ในบริเวณพื้นที่ที่จัดให้
- เมื่อเข้าไปในร้านอาหาร พนักงานจะพาไปนั่งโต๊ะตามจำนวนคน
- สั่งเครื่องดื่มและ สั่งอาหารรับประทาน ตามลำดับจากพนักงานบริการ
- เมื่อจะดื่มหรือรับประทานเสร็จ เรียกพนักงานให้เช็คบิล จ่ายค่าเครื่องดื่มหรือ  
เซ็นชื่อไว้เพื่อนำไปหักจ่ายตอน check out

### 3.5.3 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน คอฟฟี่ช็อป

หน้าที่ : เข้ามารับบริการเครื่องดื่ม

บทบาท :

- แต่งกายสุภาพ
- นั่งพูดคุยกันอย่างสุภาพ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น

พฤติกรรม :

- เข้ามาในบริเวณ คอฟฟี่ช็อป
- สั่งเครื่องดื่มหรืออาหารบริเวณเคาน์เตอร์
- สนทนา พูดคุย
- เมื่อจะดื่มหรือรับประทานเสร็จ เรียกพนักงานให้เช็คบิล จ่ายค่าเครื่องดื่ม
- ถ้าหากเป็นผู้เข้าพักให้เซ็นชื่อไว้เพื่อนำไปหักจ่ายตอน check out

### 3.5.4 การศึกษาพฤติกรรมภายในส่วน สปา

ผู้เข้ารับบริการจะต้องเป็นแขกที่มาพักภายในรีสอร์ท เข้ามาใช้บริการเป็นคู่  
หรือเดี่ยว

จะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ที่ใช้บริการสปาความงาม

หน้าที่ : เข้ามารับบริการด้านสปาความงาม

บทบาท :

- เข้ามารับการบำบัดในเรื่องของสุขภาพ
- ติดต่อประสานงานกับประชาสัมพันธ์
- เลือกโปรแกรมทรีสมেন্ট

พฤติกรรม :

- เมื่อเข้ามาที่โถงทางเข้า ไปเลือกโปรแกรมและลงทะเบียนที่เคาน์เตอร์ ยืนยันด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เปลี่ยนรองเท้าเป็นรองเท้าผ้าที่ทางสปาเตรียมไว้ให้
- เปลี่ยนเสื้อผ้าในห้องล็อกเกอร์ เพื่อไปอาบน้ำ เข้าห้อง SAUNA หรือ STEAM พักสักครู่แล้วจึงเข้าไปอาบน้ำอีกครั้ง
- เข้าไปใช้บริการด้านต่างๆ นวด, สครับ, แช่น้ำกาแฟ
- กลับเข้ามาเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าในห้องล็อกเกอร์ แล้วเปลี่ยนรองเท้า
- นากุญแจไปคืน

## 2. ผู้ที่ใช้บริการความงามโดยเฉพาะ

หน้าที่ : เข้ามารับบริการด้านสปาความงาม

บทบาท :

- เข้ามารับการดูแลเรื่องตัดแต่งทรงผม และเล็บ
- ติดต่อประสานงานกับประชาสัมพันธ์

พฤติกรรม :

- เมื่อเข้ามาที่โถงทางเข้า ไปเลือกโปรแกรมและลงทะเบียนที่เคาน์เตอร์
- เปลี่ยนรองเท้าเป็นรองเท้าผ้าที่ทางสปาเตรียมไว้ให้
- กลับเข้ามาเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าในห้องล็อกเกอร์ แล้วเปลี่ยนรองเท้า
- นากุญแจไปคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้







## บทที่ 4

# การวิเคราะห์ข้อมูลและแนวคิดในการออกแบบ

### 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 4.1.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งภายในโครงการ

โครงการตั้งอยู่ที่บ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 214 ตั้งอยู่ในศูนย์คชศึกษา ที่เป็นแหล่งเลี้ยงช้างที่ใหญ่ที่สุดในโลก และชุมชนชาวกูย (ดูจากรูปที่ 4.1)

พิกัดที่ตั้งโครงการ : 15.265908, 103.496754

อาณาเขตที่ตั้ง	ทิศเหนือ	ติดกับ	ชุมชนบ้านตากกลาง
	ทิศใต้	ติดกับ	พื้นที่ทำการเกษตร
	ทิศตะวันออก	ติดกับ	ชุมชนบ้านตากกลาง
	ทิศตะวันตก	ติดกับ	วัดป่าอาเจียง

พื้นที่โครงการทั้งหมด ประมาณ 112,216 ตารางเมตร (ประมาณ70ไร่)



รูปที่ 4.1 ผังโครงการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### ที่ตั้งโครงการ




ศูนย์ศึกษา

พื้นที่ทำการเกษตร

สถานที่ตั้ง พิกัด 15.266136, 102.497230

ศูนย์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จังหวัดสุรินทร์

### การเข้าถึงโครงการ

มีเส้นทางเข้าโครงการขนาด 2-4 เลี้ยวเชื่อมกับถนนสายหลัก 300 กิโลเมตรของลาดยางไปอยู่ระยะ 5 กม.

- รถยนต์
- รถตู้
- รถจักรยานยนต์



ชุมชนบ้านลาดกลาง

พื้นที่ทำการเกษตร

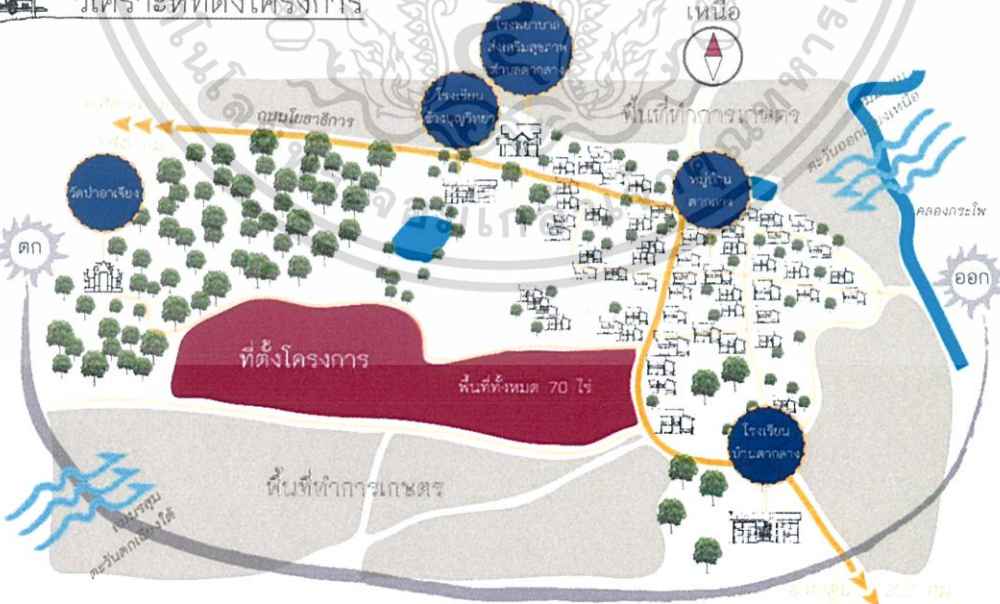
ชุมชนบ้านลาดกลาง

วัดป่าอ้อเจียง

05/00

Ring Mongkolkeha Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION OF SURINACHULALONGKORRAJABIT  
CREATED BY MR. PANTHEE WONGKALLAKRANUCH 55/22/101

### วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ



พื้นที่ทำการเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด 70 ไร่

พื้นที่ทำการเกษตร

ถนนในสถานีการ

วัดป่าอ้อเจียง

โรงเรียนบ้านลาดกลาง

โรงเรียนบ้านลาดกลาง

เห็น

พื้นที่ทำการเกษตร

คลองกระโพ

ออก

06/00

Ring Mongkolkeha Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION OF SURINACHULALONGKORRAJABIT  
CREATED BY MR. PANTHEE WONGKALLAKRANUCH 55/22/101

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 4.1.2 การวิเคราะห์อาคารภายในโครงการ

### 4.1.2.1 อาคารส่วนบ้านพักรับรอง

เจ้าของโครงการ : องค์การบริหารจังหวัดสุรินทร์

ลักษณะอาคาร 1 : บ้านพักความจุช่างแบบที่ 1 มีทั้งหมด 2 ชั้น ชั้น 1 โถง ขนาดกว้าง 6 ม. ยาว 11 ม. พื้นที่ 66 ตร.ม. ชั้นที่ 2 ขนาด กว้าง 6 ม. ยาว 6 ม. พื้นที่ 36 ตร.ม. รวมพื้นที่ทั้งหมด 102 ตร.ม.

บ้านพักมีลักษณะเป็นบ้านยกสูง ชายคายื่นยาว สำหรับไว้เลี้ยงช้าง ส่วนใต้ถุนไว้สำหรับเลี้ยงวัวกับเก็บข้าวของต่างๆ เป็นอาคารโครงไม้ทั้งหลัง หลังคาเป็นแผ่นสังกะสีเคลือบสี ผงังเป็นผนังไม้ทั้งหลัง และเป็นบ้านของชาววยตั้งแต่อดีต แต่ปัจจุบันเริ่มลดน้อยลงจนเหลือประมาณ 15 หลัง ที่ตั้งอยู่ในศูนย์คชศึกษา จะถูกทำการบูรณะให้ดูดีขึ้น และอยู่ได้สบายขึ้น แต่ยังคงเอกลักษณ์ไว้เหมือนเดิม(อยู่ในช่วงกำลังบูรณะ และสร้างใหม่)

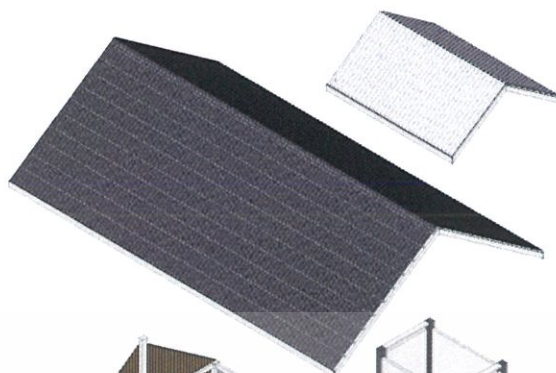


รูปที่ 1.8 รูปภาพตัวบ้านพักรับรอง

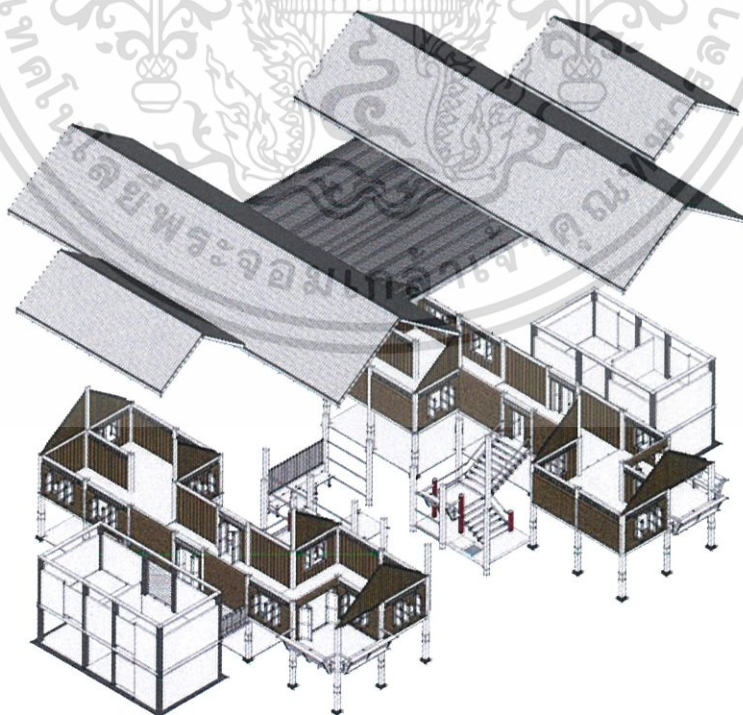
- ได้นำอาคารบ้าน ทั้ง 2 หลัง มาพัฒนาเป็น Type ของส่วนบ้านพักรับรอง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 4.1.2.1.1 Villa Type รองรับได้ 2-4 คน/หลัง



#### 4.1.2.1.2 Group Villa Type รองรับได้ 48 คน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 4.1.2.2 อาคารส่วนพื้นที่โรงต้อนรับ

ลักษณะอาคาร 2 : ศาลาเก็บพืชการเกษตรและเลี้ยงช้าง 1 ชั้นแนวยาว ขนาดกว้าง 12 ม. ยาว 32 ม. พื้นที่รวม 384 ตร.ม.

อาคารมีลักษณะเป็นอาคารไม้เก่าทึ่หลัง หลังคาเป็นแบบจั่วโครงไม้ มุงแผ่นสังกะสี เสาเป็นไม้ โคนเสาก่อเสาคอนกรีตขึ้นมาเล็กน้อย จะถูกรื้อถอนในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า เพื่อสร้างศูนย์ศึกษาในรูปแบบใหม่ จึงเป็นอาคารที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร



รูปที่ 4.4 รูปภาพอาคารด้านหน้าอาคาร

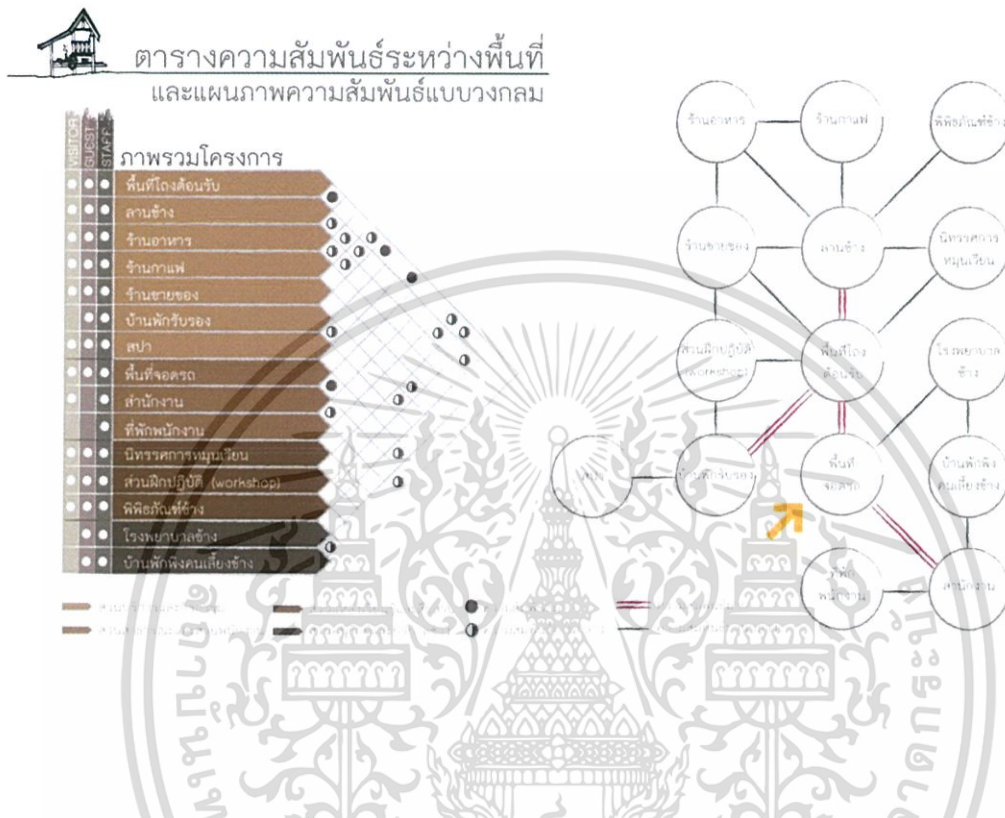


รูปที่ 4.5 รูปภาพด้านข้างอาคาร

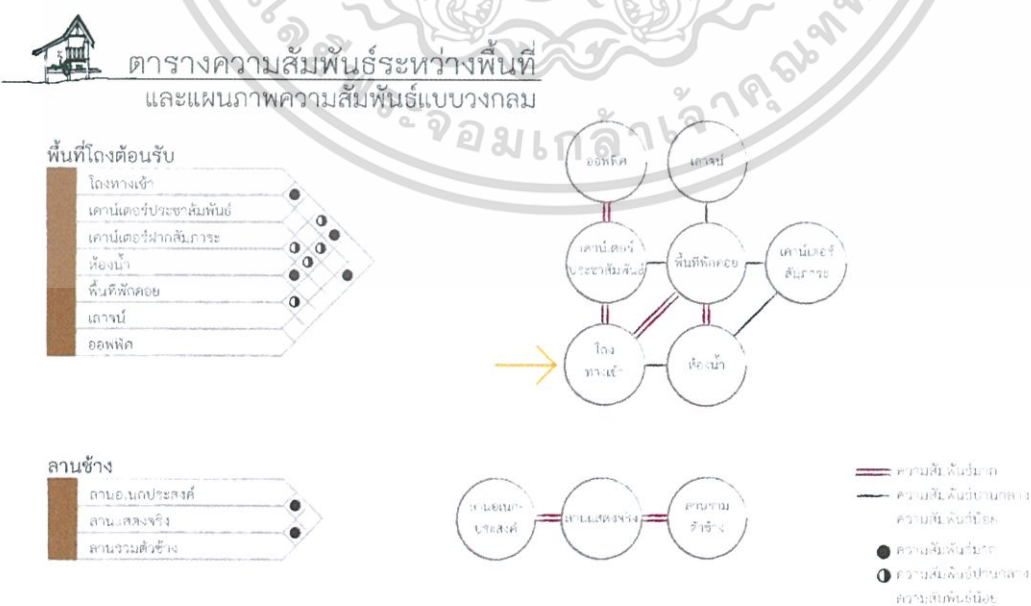
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.3 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของพื้นที่ (Relationship Matrix) และ ความสัมพันธ์ของพื้นที่แบบวงกลม (Bubble Diagram)

#### 4.1.3.1 พื้นที่โดยรวม

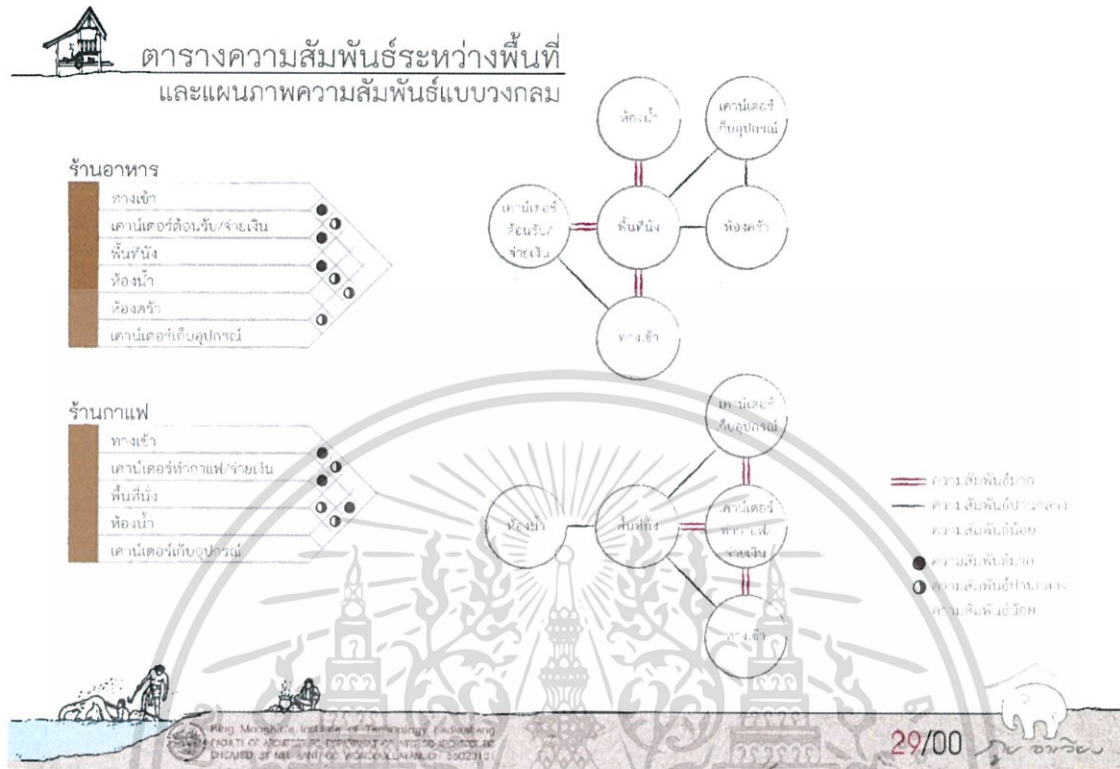


#### 4.1.3.2 พื้นที่โรงต้อนรับ และลานข้าง

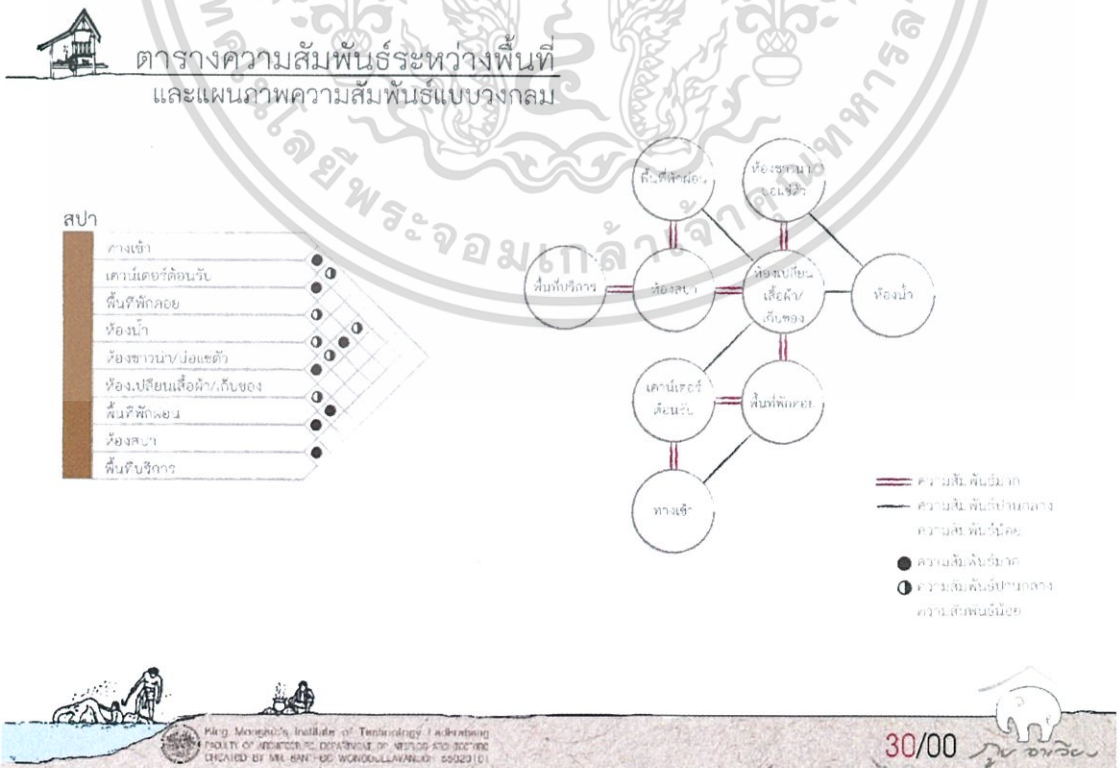


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.3.3 พื้นที่ร้านอาหาร

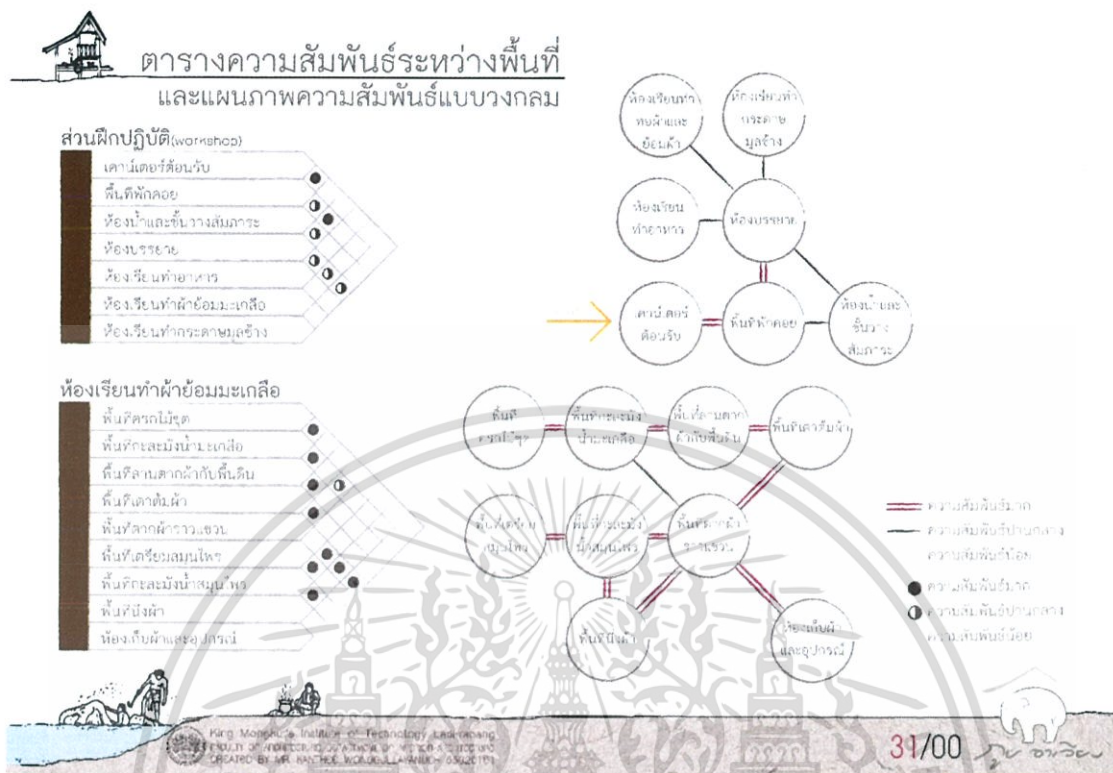


### 4.1.3.4 พื้นที่สปาซัง

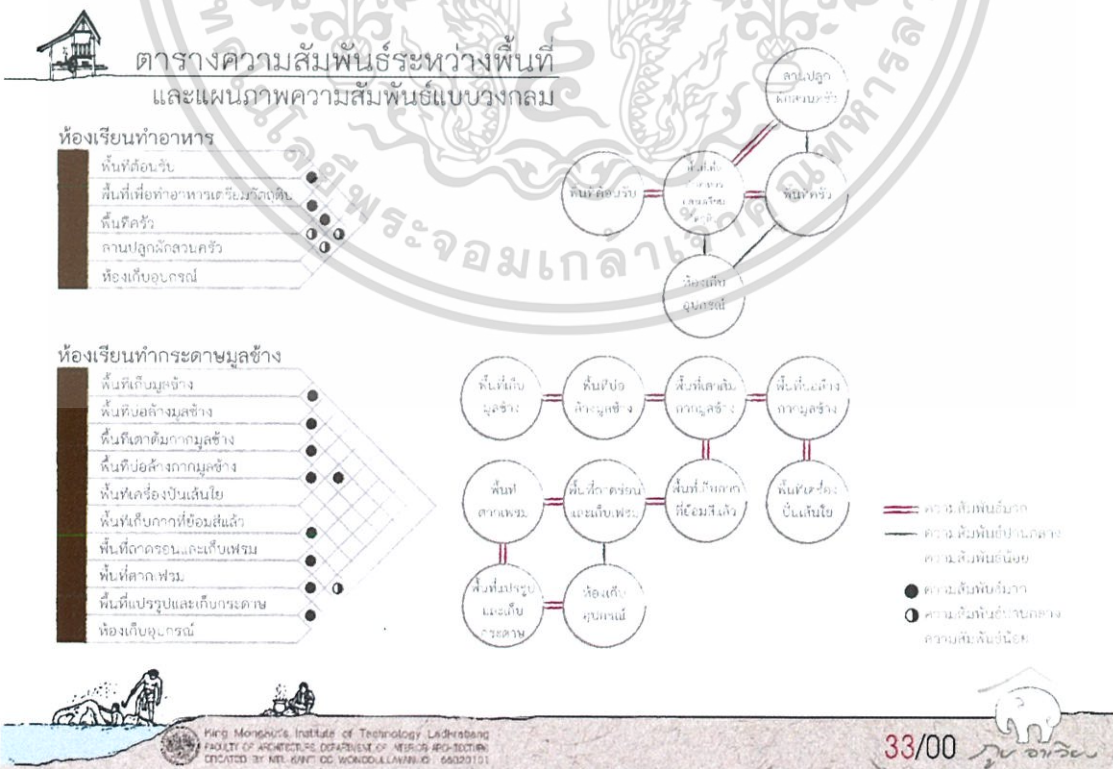


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.3.5 พื้นที่ส่วนปฏิบัติ(ภาพรวม) และพื้นที่ห้องเรียนทำผ้าย้อมมะเกลือ



### 4.1.3.2 พื้นที่ห้องเรียนทำอาหาร และพื้นที่ห้องเรียนทำกระดาษมูลช้าง



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.4 ตารางสรุปผลพื้นที่ที่ต้องการ (Area Requirement)

#### 4.1.4.1 พื้นที่ส่วนต้อนรับ

**สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ**  
ส่วนต้อนรับ (รองรับได้ 100 คน)

องค์ประกอบ	พื้นที่หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1. เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ขนาด 6.50x3.00 จำนวน 2 หลัง	6.50	2	11.00	Standard Hotel
2. เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ขนาด 2.10x3.00 จำนวน 1 หลัง	2.10	1	2.10	Standard Hotel
3. ชั้นวางรองเท้า ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 60 ชุด	1.50	60	103.00	Standard Hotel
4. พื้นที่กิจกรรม ขนาด 3.00x3.00 จำนวน 1 หลัง	3.00	1	3.00	Standard Hotel
5. เคาน์เตอร์เครื่องเล่นวีซีดี ขนาด 6.50x3.00 จำนวน 1 หลัง	6.50	1	6.50	Standard Hotel
6. ชั้นวางกระเป๋า ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 40 ชุด	1.50	40	67.00	Standard Hotel
7. ฝักบัว ขนาด 1.50x0.75 จำนวน 20 ชุด			22.00	
8. ชั่งน้ำหนัก (รองรับ 100 คน) ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 1 ชุด			36.00	
<b>พื้นที่ใช้สอย 30%</b>	<b>76.00 ตร.ม.</b>		<b>รวม 329.00 ตร.ม.</b>	

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE, DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE  
CONTROLLED BY THE FACULTY ARCHITECTURE WANGUOLLAHAKHAI 60120101

35/00

#### 4.1.4.2 พื้นที่ส่วนลานช้าง

**สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ**  
ลานช้าง (รองรับได้ 100 คน)

องค์ประกอบ	พื้นที่หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1. ลานชมและแสดง ขนาด 2.00x2.00 จำนวน 1 หลัง	2.00	1	2.00	
2. ลานแสดงสัตว์จริง ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 1 หลัง	1.50	1	13.50	
3. ลานชมสัตว์จริง ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 1 หลัง	1.50	1	27.00	
4. ลานชมสัตว์จริง ขนาด 1.50x3.00 จำนวน 1 หลัง	1.50	1	27.00	
<b>พื้นที่ใช้สอย 15%</b>	<b>80.00 ตร.ม.</b>		<b>รวม 258.00 ตร.ม.</b>	

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
FACULTY OF ARCHITECTURE, DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE  
CONTROLLED BY THE FACULTY ARCHITECTURE WANGUOLLAHAKHAI 60120101

36/00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.4.3 พื้นที่ส่วนร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านขายของ

**สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ**  
ร้านอาหาร, ร้านกาแฟ และร้านขายของ

องค์ประกอบ	พื้นที่/หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
<b>ร้านอาหาร (80 ตรม.)</b>				
1. เคาน์เตอร์/โต๊ะ/เก้าอี้และขาตั้ง	300	1	300	Case Study
2. พื้นที่นั่ง	โต๊ะ 4 ที่นั่ง โต๊ะ 2 ที่นั่ง โต๊ะเดี่ยว 2 ที่นั่ง	80	91.00	Case Study
3. ลานจอดรถ	2800	-	2800	Case Study
4. ห้องเก็บของ	700	-	700	Case Study
พื้นที่ใช้สอย 30%			3900 ตรม.	รวม 108.00 ตรม.
<b>ร้านกาแฟ (40 ตรม.)</b>				
1. เคาน์เตอร์/กาแฟ/โต๊ะ/เก้าอี้	700	1	700	Case Study
2. พื้นที่นั่ง	โต๊ะ 4 ที่นั่ง โต๊ะ 2 ที่นั่ง โต๊ะเดี่ยว 2 ที่นั่ง โต๊ะกลม/วงรี	80	40.00	Case Study
3. ลานจอดรถ	400	-	400	Case Study
4. ห้องเก็บของ	400	-	400	Case Study
พื้นที่ใช้สอย 30%			1700 ตรม.	รวม 72.00 ตรม.
ห้องน้ำ			35.00 ตรม.	
				รวมทั้งหมด 206.00 ตรม.



### 4.1.4.4 พื้นที่ส่วนบ้านพักรับรอง (Villa Type)

**สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ**  
บ้านพักรับรอง (Villa Type) ตกได้ 2-4 คน/ห้อง 8 ห้อง

พื้นที่ตัวบ้านทั้งชั้นทั้งหมด 228 ตรม.

องค์ประกอบ	พื้นที่/หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1. 6x4 100x200	200	1	200	Case Study
2. 7 ห้องนอน	100	8	700	Case Study
3. 9 ห้องน้ำ	90	1	90	Case Study
4. Dandy	250	1	250	Nearest
5. ระเบียงทาง 2 ชั้น	200	1	200	Nearest
6. รุมนั่ง 4 ห้อง	900	1	900	Nearest
7. จุฬ 7 โต๊ะ 2 ชั้น	300	2	600	Nearest
8. ตู้เก็บเครื่องใช้	200	4	800	Nearest
9. พื้นที่ซักผ้า	900	1	900	Case Study
10. พื้นที่จอดรถ 300x 600	1800	4	6400	Nearest
11. ห้องน้ำ	1000	1	1000	Case Study
พื้นที่ใช้สอย 30%	1900 ตรม.		รวม 82.00 ตรม.	



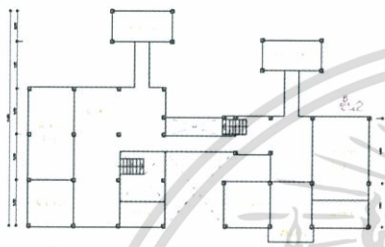
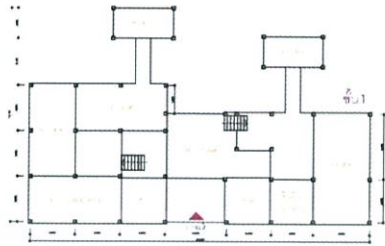
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.4.5 พื้นที่ส่วนบ้านพักรับรอง (Group Villa Type)

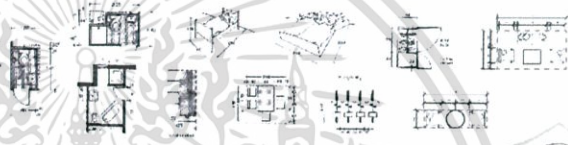
#### สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ บ้านพักรับรอง(Group Villa Type)

(พักได้ 10-12 คน/ห้อง 1 หลัง)

พื้นที่ตัวบ้านทั้ง 2 ชั้นทั้งหมด 638 ตร.ม.



องค์ประกอบ	พื้นที่/หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1 เสา 1.0x2.00	2.00	3	6.00	Case Study
2 พื้นบน	4.00	10	26.00	Case Study
3 พื้นล่าง	4.00	2	8.00	Case Study
4 Party	2.50	2	5.00	Node
5 ครัวครัว 4 ที่นั่ง	2.60	3	8.00	Node
6 ชุดโต๊ะ 4 ที่นั่ง	9.00	2	18.00	Node
7 ชุดโต๊ะ 2 ที่นั่ง	3.00	4	12.00	Node
8 ตู้เก็บของ/ตู้	2.00	12	24.00	Node
9 พื้นผิวเหล็ก	9.00	2	18.00	Case Study
10 พื้นผิวไม้/หิน	1.60	12	19.20	Node
11 ฝ้าเพดาน	4.00	10	40.00	Case Study
12 ฝ้าเพดาน	4.00	2	8.00	Case Study
พื้นที่ใช้สอย 30%	48.00 ตร.ม.		รวม 208.00 ตร.ม.	

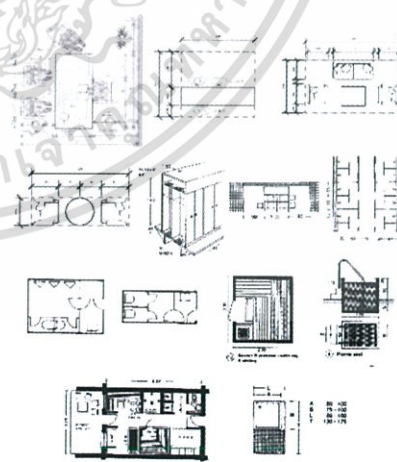


### 4.1.4.6 พื้นที่ส่วนสปา

#### สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ สปา (รองรับได้ 10 คน)

สปา (รองรับได้ 10 คน)

องค์ประกอบ	พื้นที่/หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1 เสา/คานาสองชั้น	3.00	1	3.00	1. Jara Dinarath
2 พื้นที่ใช้สอย	2.40	1	2.40	Case Study
3 พื้นผิวไม้/หิน	2.00	1	2.00	Case Study
4 ฝ้าเพดาน	2.00	1	2.00	Case Study
5 ห้องอาบน้ำ	25.00	1	25.00	Node
6 ห้องซาวหน้าและหลัง	22.00	1	22.00	Node
7 พื้นผิวไม้/หิน	1.20	2	2.40	Case Study
8 พื้นผิวไม้/หิน	1.00	2	2.00	Case Study
9 ฝ้าเพดาน	1.00	2	2.00	Case Study
10 ห้องสปา (รวมห้องอาบน้ำ)	82.00	1	82.00	Case Study
11 ฝ้าเพดาน	7.00	1	7.00	Case Study
12 ฝ้าเพดาน	1.70	1	1.70	Case Study
13 ฝ้าเพดาน	2.00	1	2.00	Case Study
พื้นที่ใช้สอย 30%	58.00 ตร.ม.		รวม 262.00 ตร.ม.	
ห้องอาบน้ำ	พื้นที่ 53.00			
รวมทั้งหมด			305.00 ตร.ม.	



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.4.7 พื้นที่ส่วนปฏิบัติ



#### สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ ส่วนปฏิบัติ (รองรับได้ 30 คน)

องค์ประกอบ	พื้นที่หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
<b>ห้องเรียนทำอาหาร (10 คน)</b>				
1. งานเคสศึกษาแบบเรียน	200	1	200	Case Study
2. ชั้นเก็บของอาหารในห้องครัว	1800	1	1800	Case Study
3. ชั้นครัว	1600	1	1600	Case Study
4. ชั้นเก็บของ	200	2	400	Case Study
5. ชั้นเก็บของ	1600	1	1600	Case Study
6. ชั้นเก็บของ	800	1	800	Case Study
<b>พื้นที่รวม 45%</b>	<b>1800 ตร.ม.</b>		<b>รวม 7800 ตร.ม.</b>	
<b>ห้องเรียนทำขนมหวาน (10 คน)</b>				
1. ชั้นครัว	100	3	300	Case Study
2. ชั้นเก็บของ	200	3	600	Case Study
3. ชั้นเก็บของ	3500	1	3500	Case Study
4. ชั้นเก็บของ	200	3	600	Case Study
5. ชั้นเก็บของ	800	3	2400	Case Study
6. ชั้นเก็บของ	900	1	900	Case Study
7. ชั้นเก็บของ	200	3	600	Case Study
8. ชั้นเก็บของ	100	3	300	Case Study
9. ชั้นเก็บของ	600	1	600	Case Study
<b>พื้นที่รวม 45%</b>	<b>7800 ตร.ม.</b>		<b>รวม 11200 ตร.ม.</b>	

องค์ประกอบ	พื้นที่หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1. ชั้นเก็บของ	200	1	200	Case Study
2. ชั้นเก็บของ	900	1	900	Case Study
3. ชั้นเก็บของ	200	2	400	Case Study
4. ชั้นเก็บของ	300	1	300	Case Study
5. ชั้นเก็บของ	700	3	2100	Case Study
6. ชั้นเก็บของ	1200	1	1200	Case Study
7. ชั้นเก็บของ	180	6	1080	Case Study
8. ชั้นเก็บของ	1200	1	1200	Case Study
9. ชั้นเก็บของ	200	1	200	Case Study
10. ชั้นเก็บของ	900	1	900	Case Study
<b>พื้นที่รวม 45%</b>	<b>2700 ตร.ม.</b>		<b>รวม 11700 ตร.ม.</b>	
<b>พื้นที่รวม 45%</b>	<b>3500 ตร.ม.</b>		<b>รวมทั้งหมด 34300 ตร.ม.</b>	

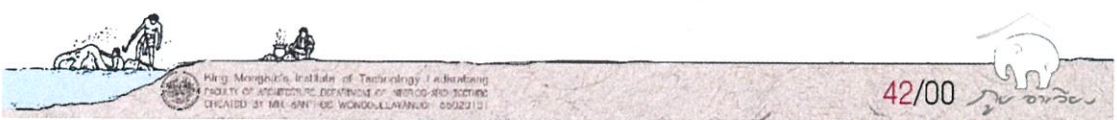
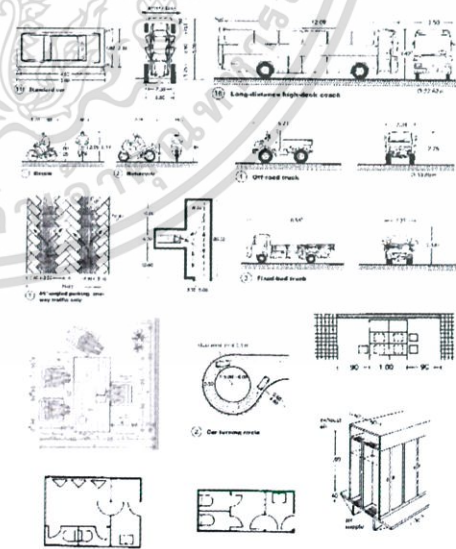


### 4.1.4.8 พื้นที่ส่วนอื่นๆ



#### สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ ส่วนอื่นๆ

องค์ประกอบ	พื้นที่หน่วย	จำนวน	พื้นที่	อ้างอิง
1. ชั้นเรียน	3200	1	3200	Case Study
2. ลานจอดรถ	3200	1	3200	Case Study
3. ชั้นเรียน	3200	2	6400	Case Study
4. ชั้นเรียน	3200	1	3200	Case Study
5. ชั้นเรียน	13600	1	13600	Case Study
6. ชั้นเรียน	6200	7	43400	Case Study
7. ชั้นเรียน	17000	1	17000	Case Study
<b>พื้นที่รวม 45%</b>	<b>6200 ตร.ม.</b>		<b>รวม 78700 ตร.ม.</b>	



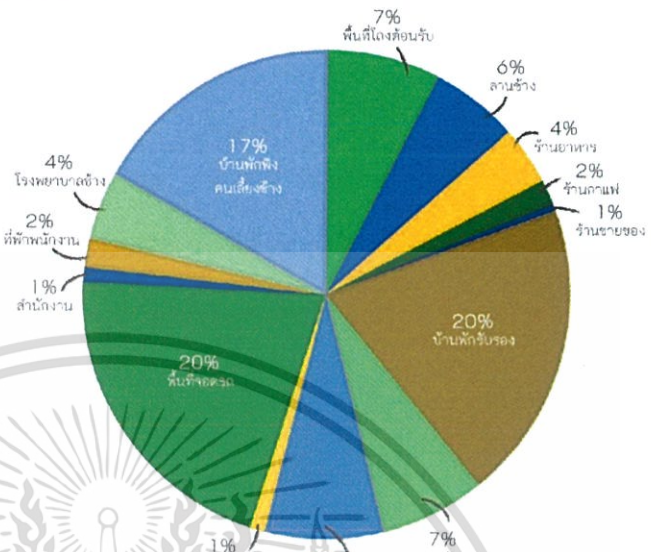
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.5 การวิเคราะห์ขนาดพื้นที่ (Pie Chart)



แผนภูมิวงกลมสรุปพื้นที่โครงการ

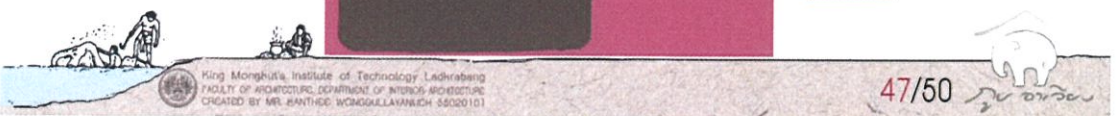
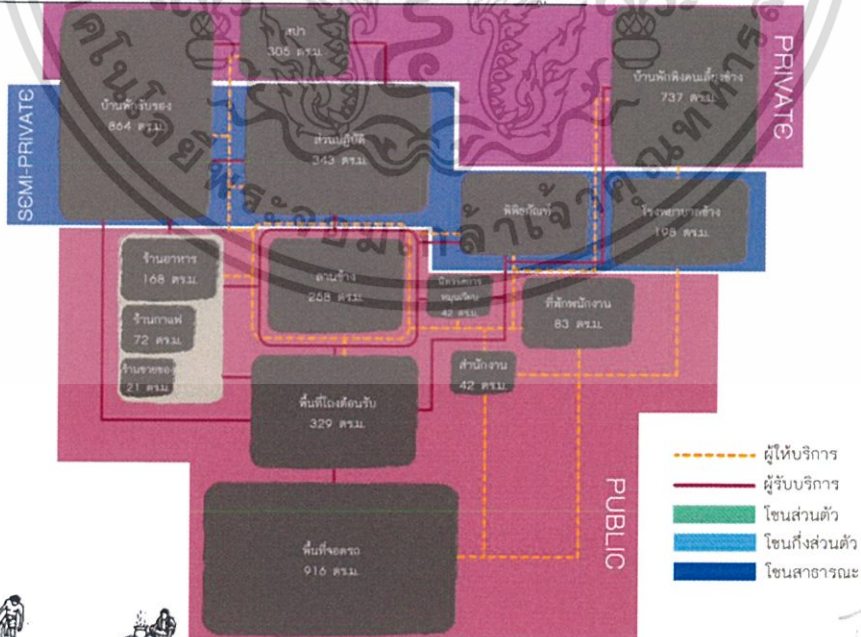
พื้นที่โครงการทั้งหมด		
องค์ประกอบ	พื้นที่โครงการ (ตร.ม.)	ร้อยละ
1. พื้นที่โถงต้อนรับ	329	7.51
2. ลานข้าง	268	5.89
3. ร้านอาหาร	168	3.84
4. ร้านกาแฟ	72	1.64
5. ร้านขายของ	21	0.5
6. บ้านพักรับรอง	864	19.74
7. สบ	305	6.97
8. ส่วนปฏิบัติ	343	7.83
9. นันทนาการหมุนเวียน	42	0.96
10. พื้นที่จอดรถ	916	20.92
11. สำนักงาน	42	0.96
12. ที่พักผ่อนงาน	83	1.89
13. โรงพยาบาลข้าง	198	4.52
14. บ้านพักคนเลี้ยงช้าง	737	16.88
<b>รวม</b>	<b>4,378</b>	<b>100</b>



### 4.1.6 การวิเคราะห์ขนาดพื้นที่และการสัญจร (Functional Diagram)

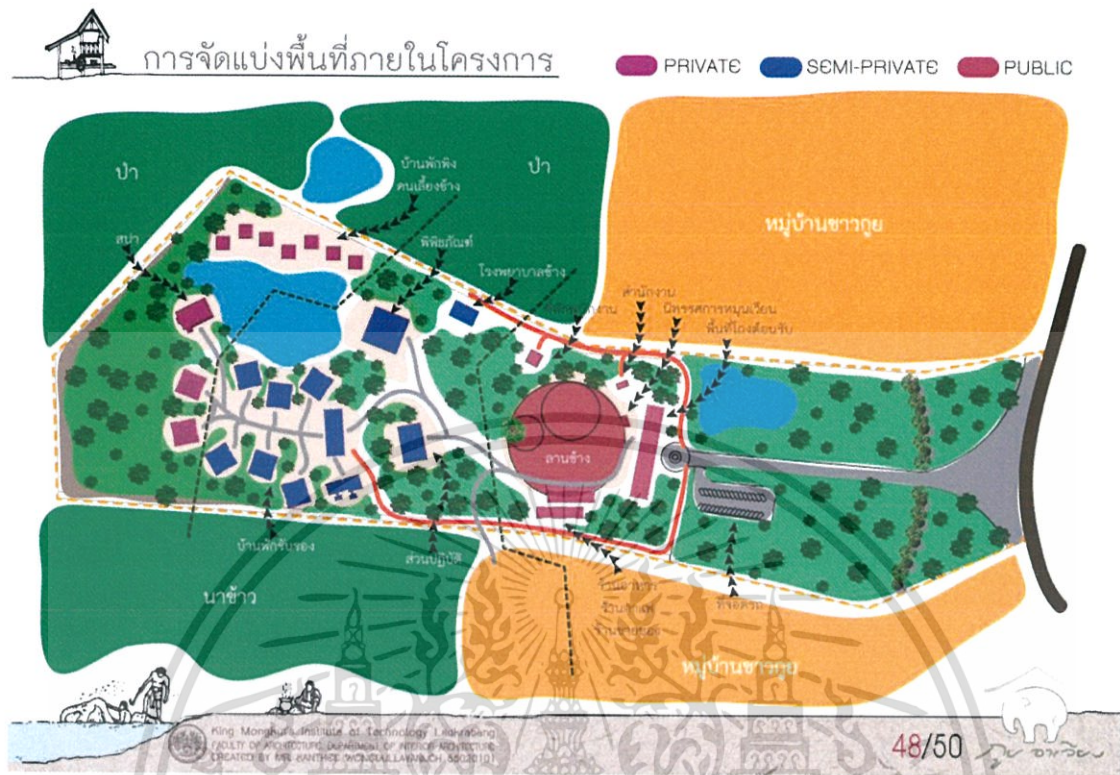


วิเคราะห์ความต่อเนื่องของพื้นที่และการสัญจร

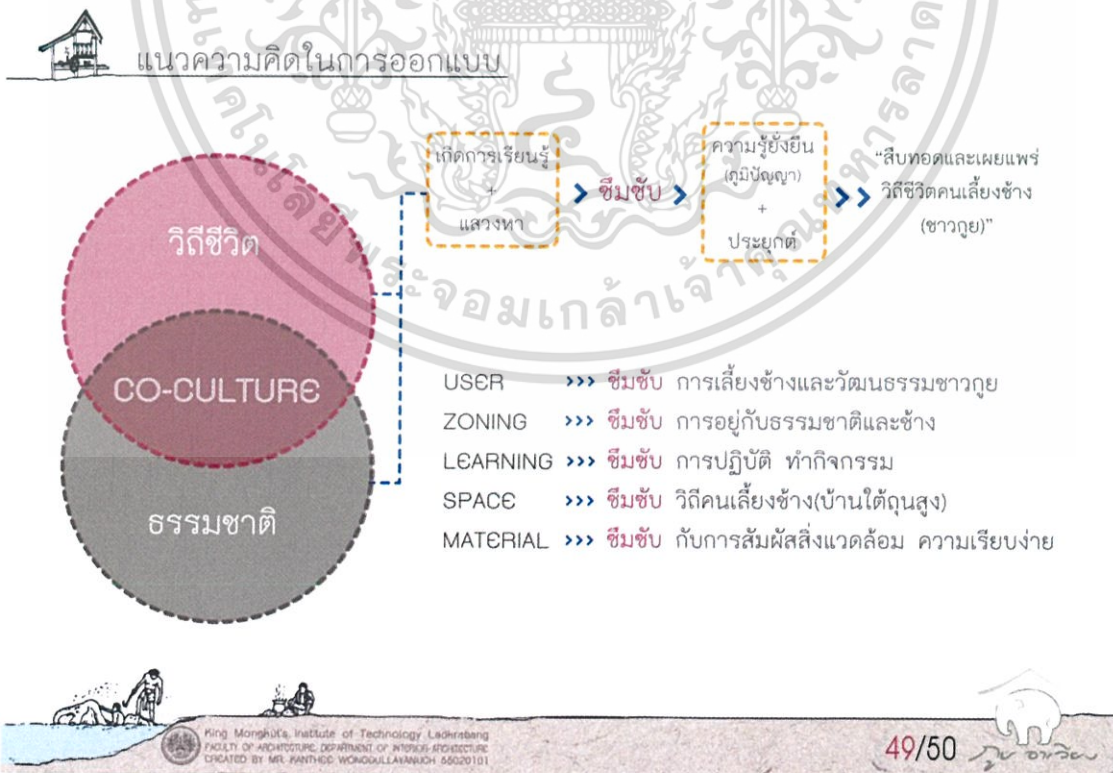


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.1.7 การวิเคราะห์กลุ่มพื้นที่สัมพันธ์ (Zoning)



### 4.1.8 แนวความคิดในการออกแบบ (Concept)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 5

### ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

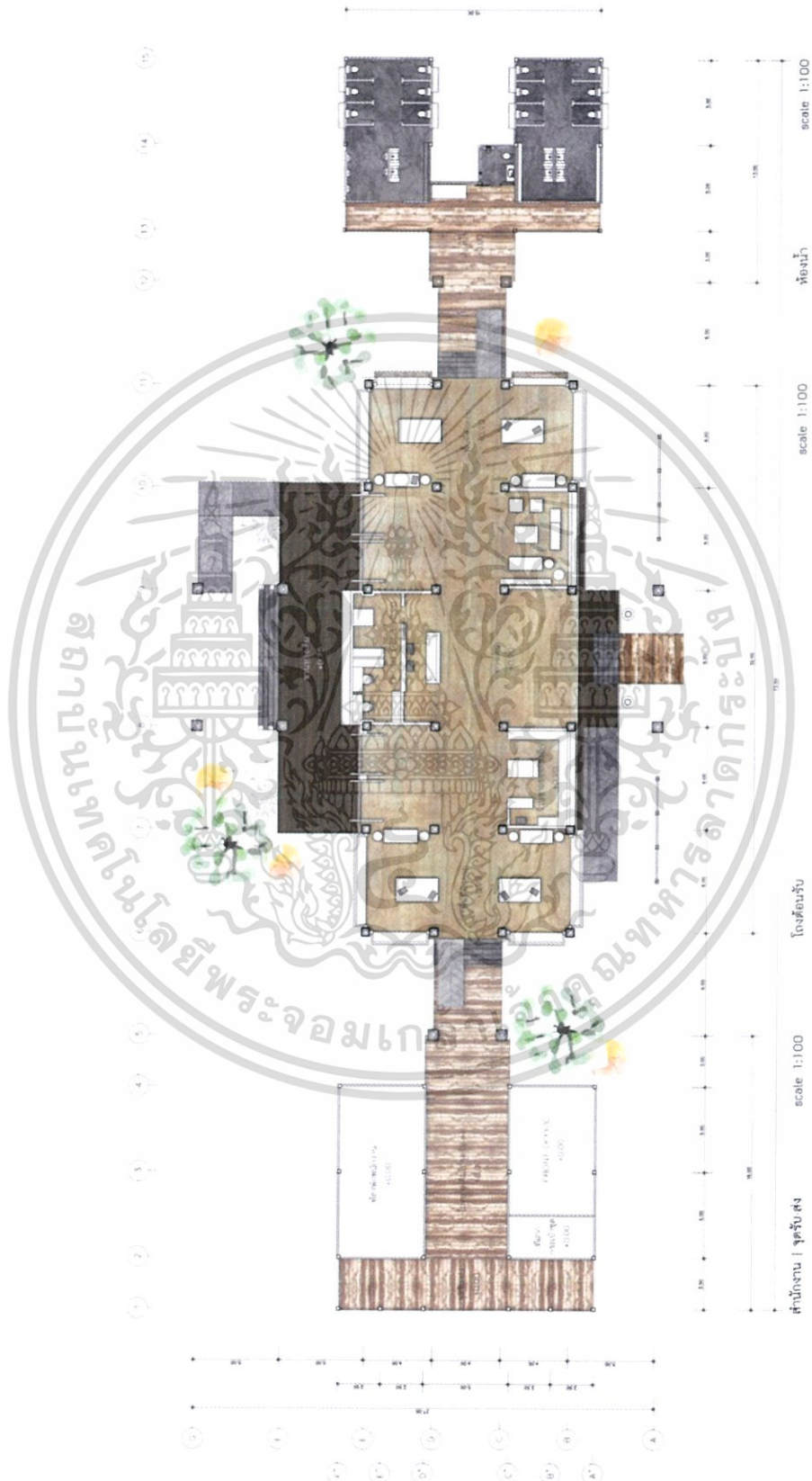
#### 5.1 ผังบริเวณของโครงการ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.2 ผังเฟอร์นิเจอร์ของอาคารโครงการ

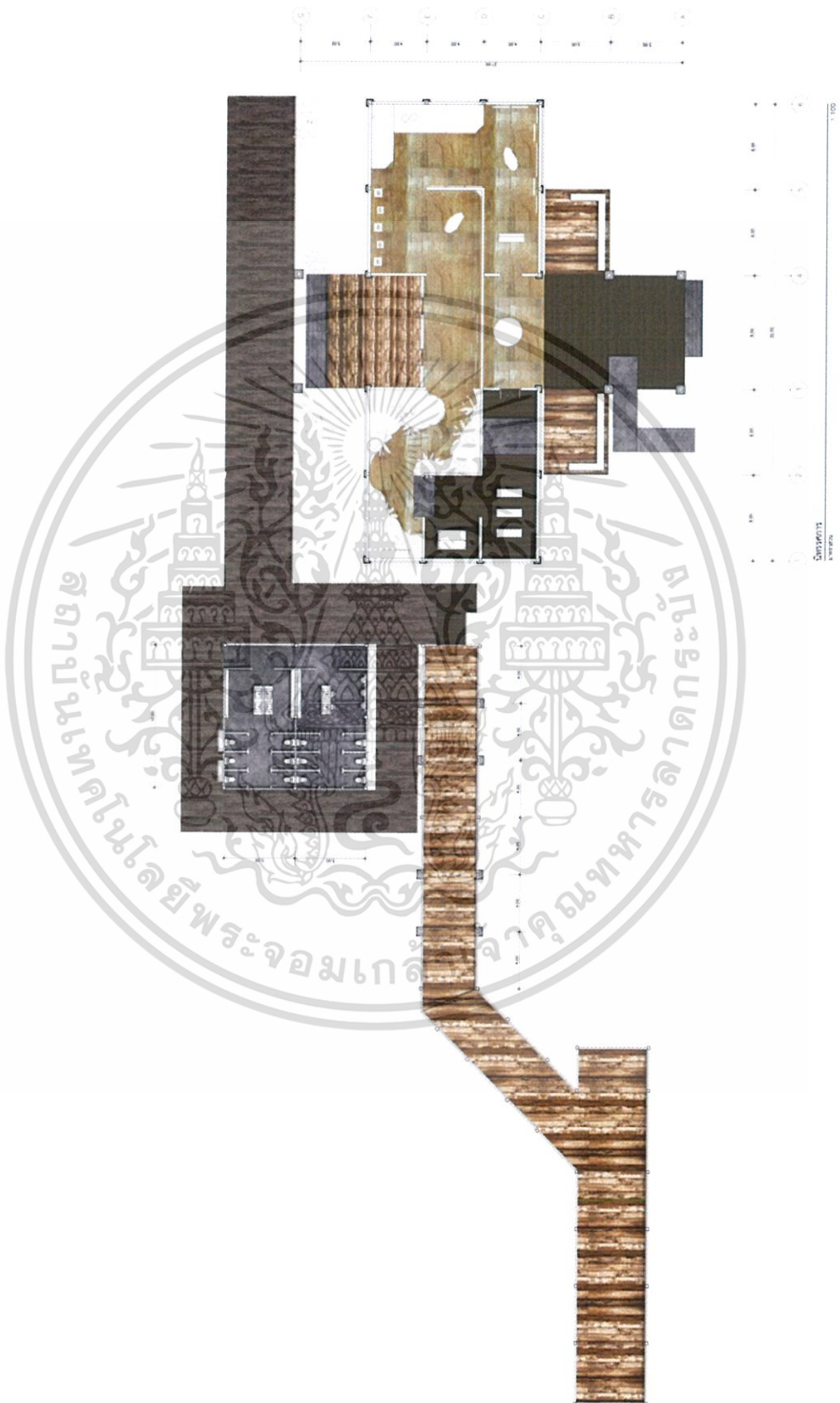
### 5.2.1 โถงต้อนรับ ,สำนักงาน จุดรับ-ส่ง และห้องน้ำ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



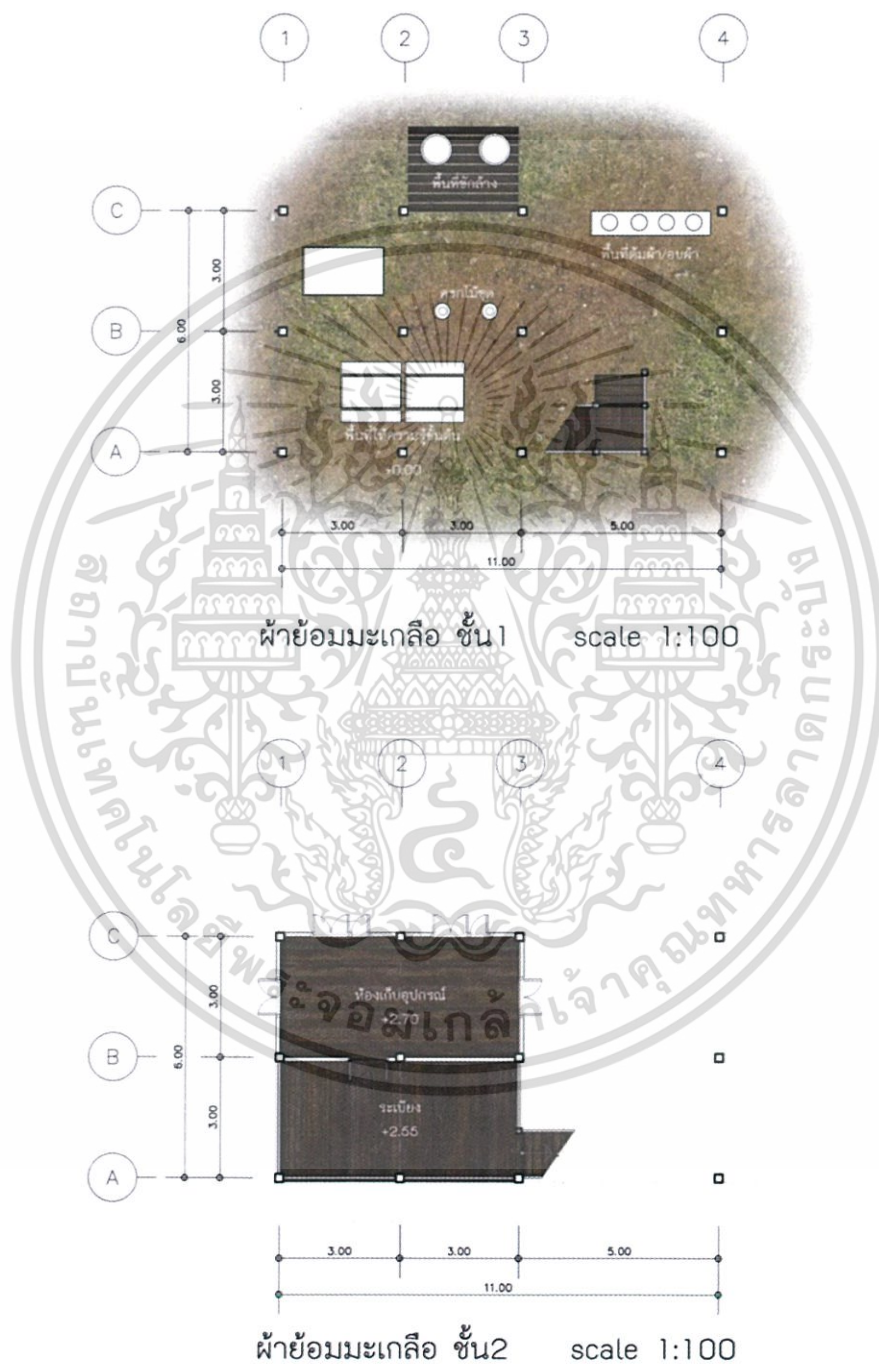
### 5.2.3 นิทรรศการ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.2.4 เวิร์คช็อป

## 5.2.4.1 ฝ้าย้อมมะเกลือ

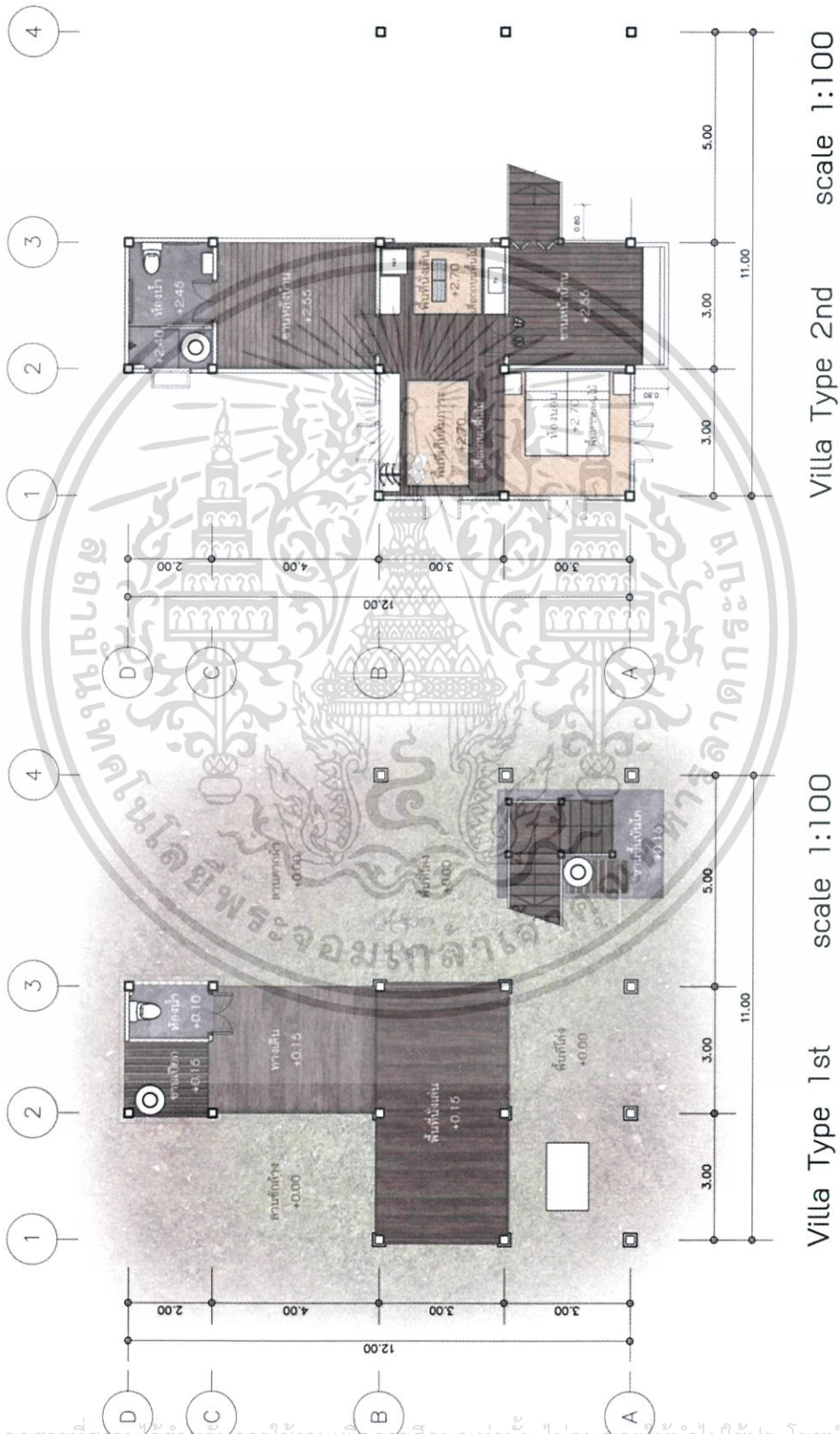


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



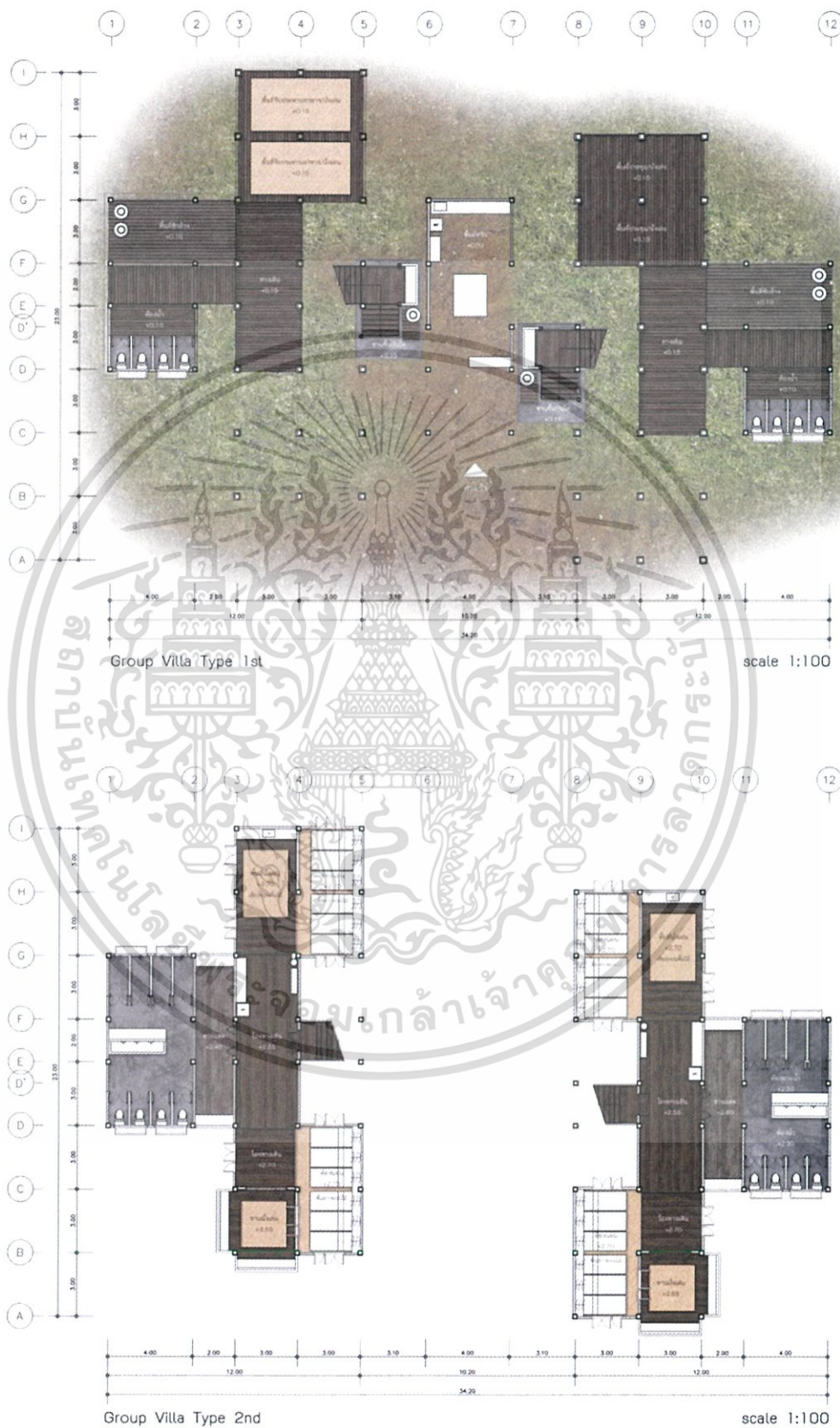
### 5.2.5 บ้านพักรับรอง

#### 5.2.5.1 Villa Type



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.5.2 Group Villa Type



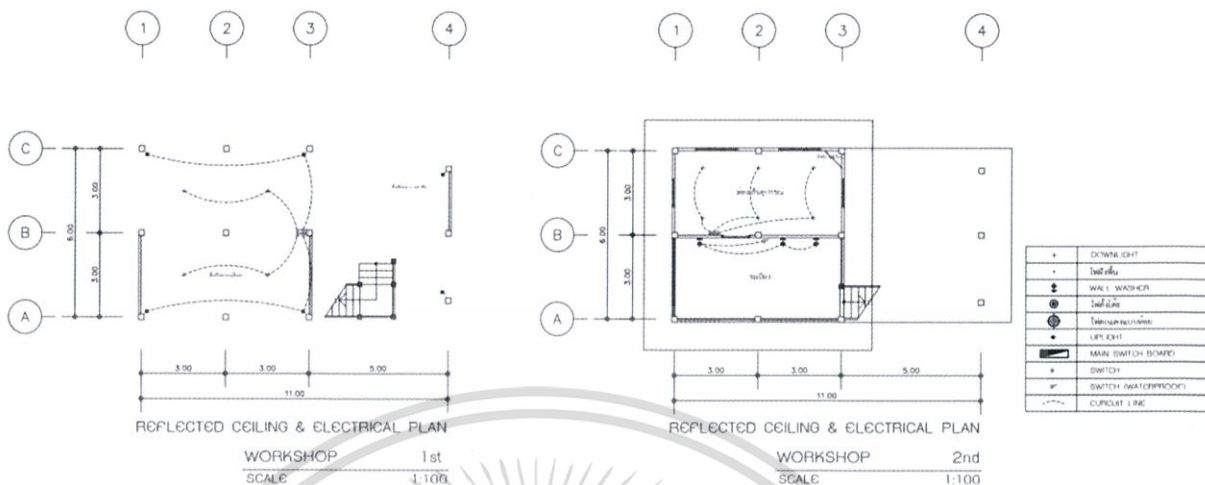
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้





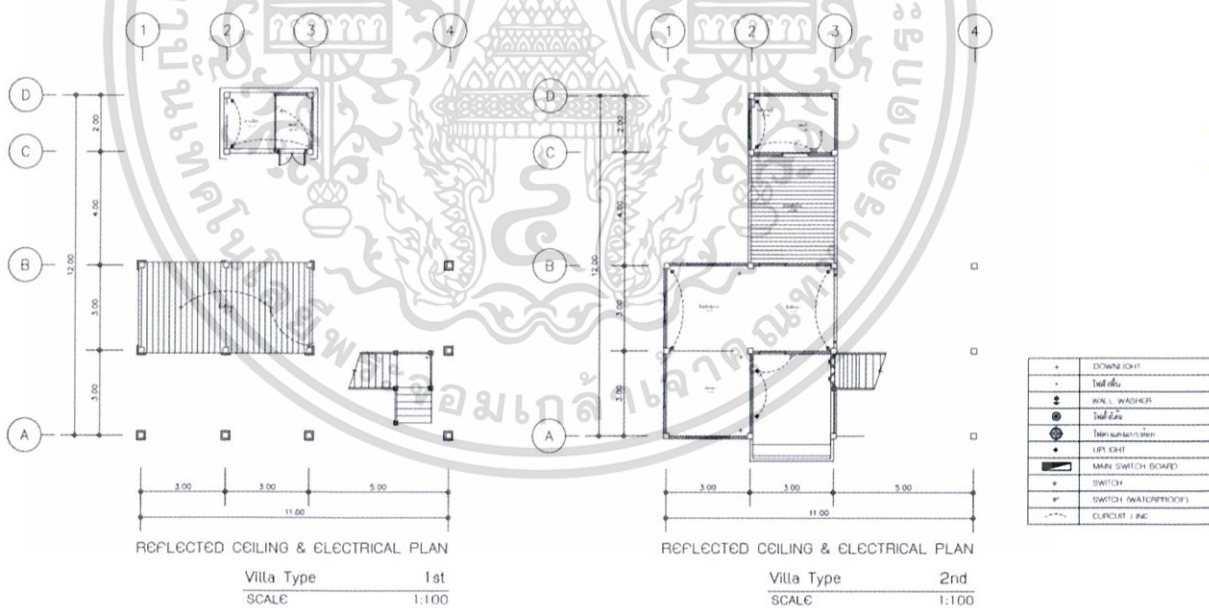


### 5.3.4 เวิร์คช็อป



### 5.3.5 บ้านพักรับรอง

#### 5.3.5.1 Villa Type



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



## 5.4 รูปตัดของอาคารโครงการ



รูปตัดอาคารโถงต้อนรับ

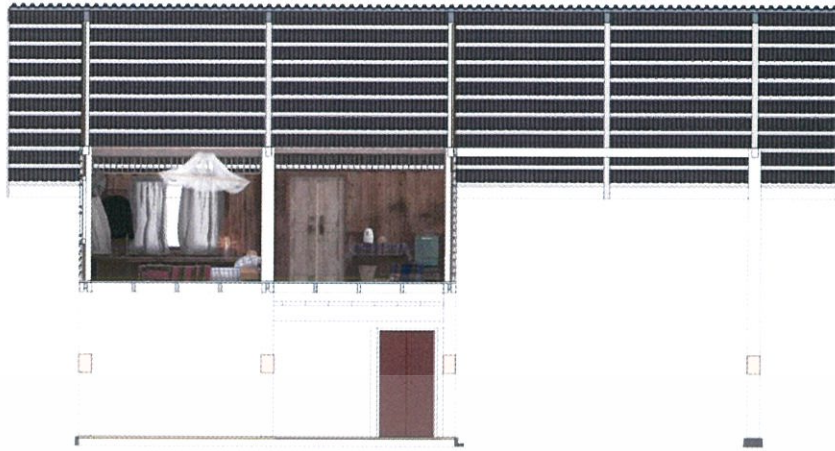


รูปตัดอาคารร้านอาหาร

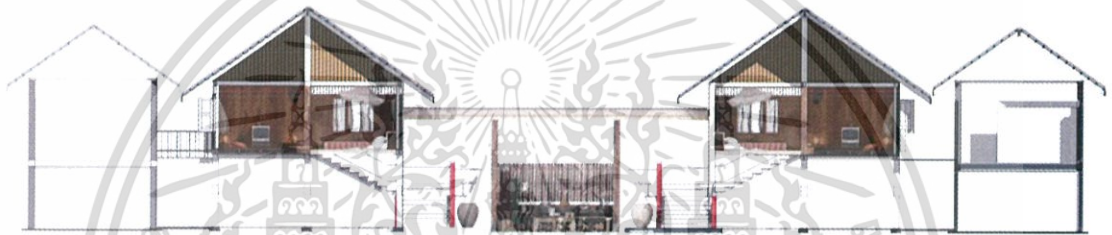


รูปตัดอาคารนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



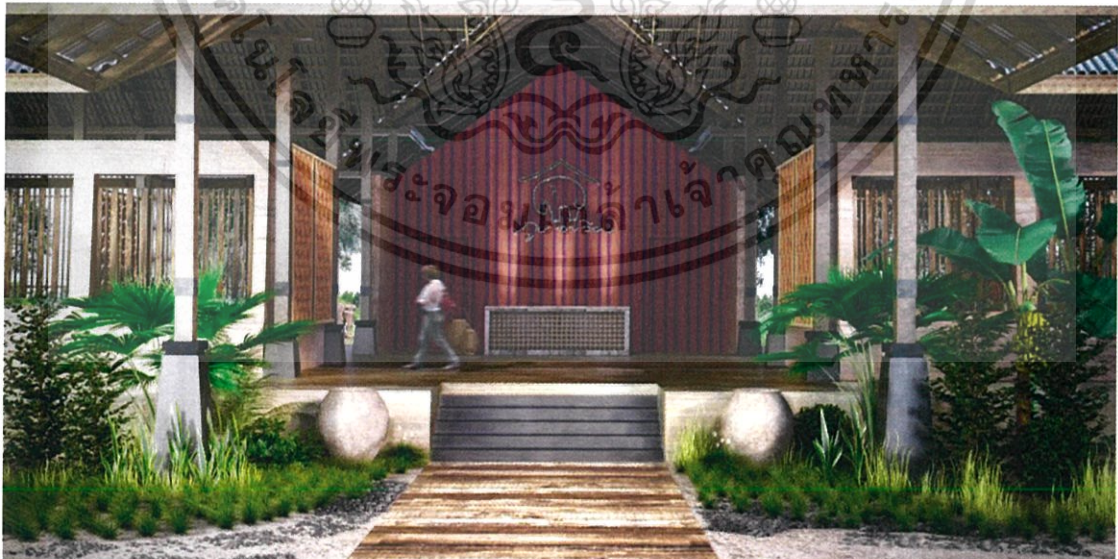
รูปตัดอาคารบ้านพักรับรอง (Villa Type)



รูปตัดอาคารบ้านพักรับรอง (Group Villa Type)

## 5.5 ภาพทัศนียภาพภายในโครงการ

### 5.5.1 โถงต้อนรับ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



5.5.2 นิทรรศการ



เอกสารถูกเก็บรักษาอย่างดีและปลอดภัยอยู่เสมอ การค้า  
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5.3 ร้านอาหาร



เอก... ารค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.5.4 เวิร์คช็อป



ฝ้าย้อมมะเกลือ



กระดาษสามลช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.5.5 บ้านพักรับรอง (Villa Type)

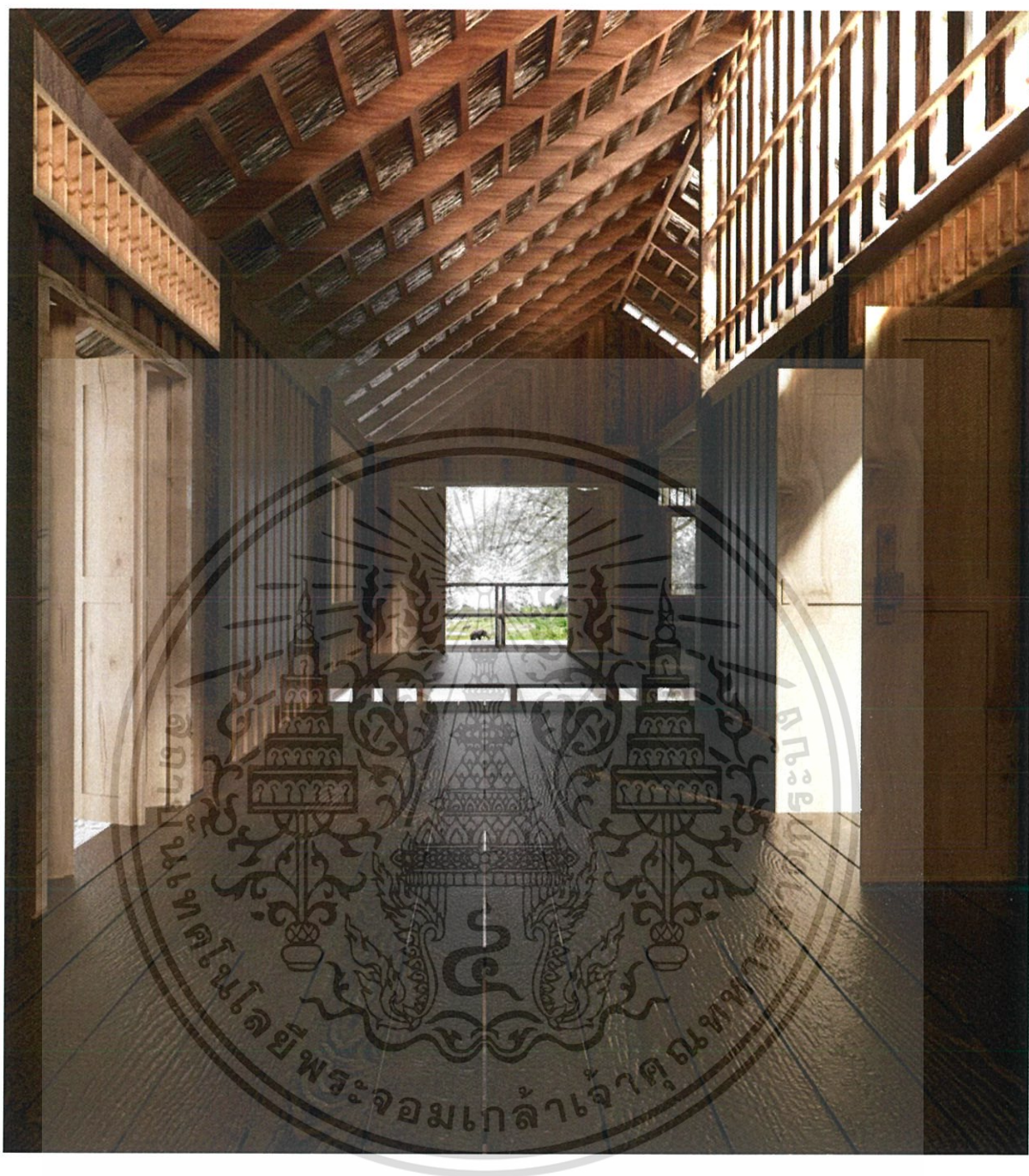


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.5.6 บ้านพักรับรอง (Group Villa Type)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

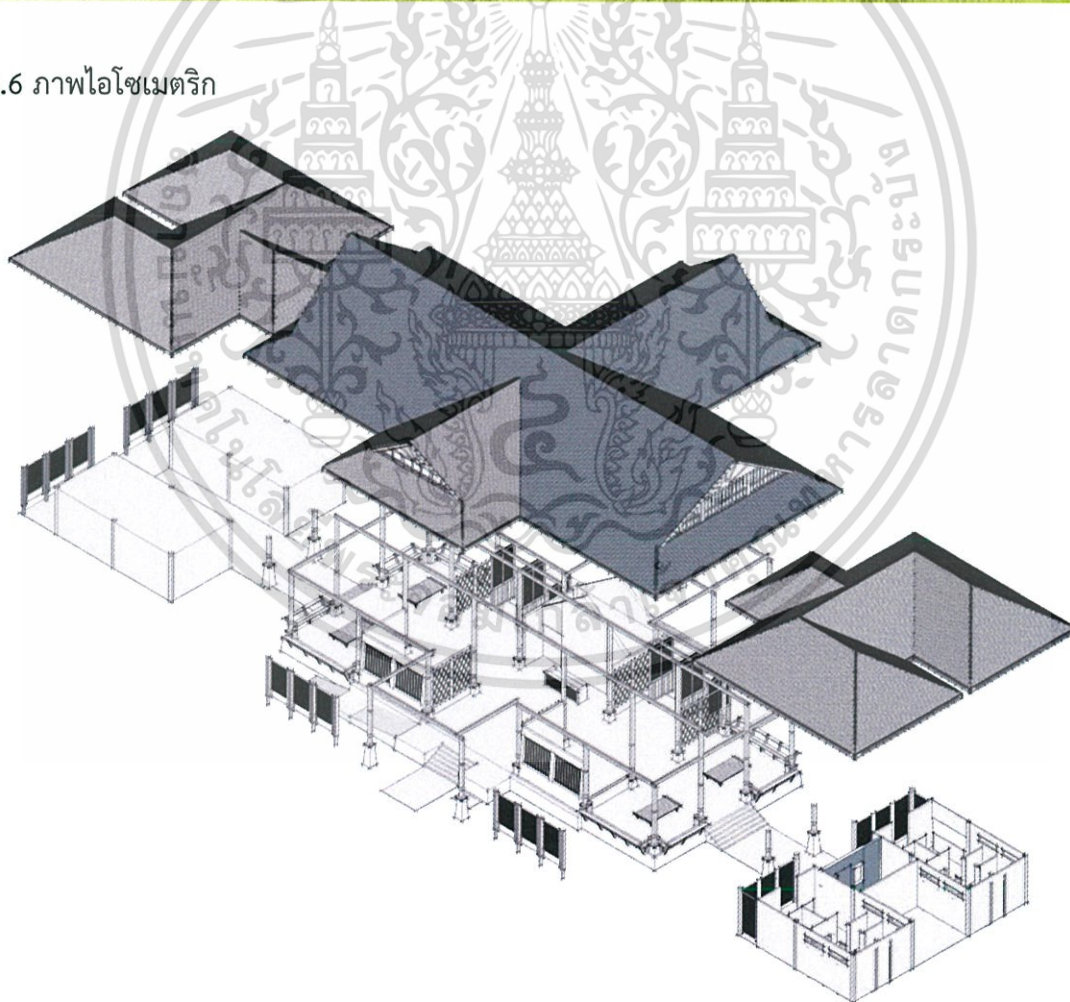


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.5.7 ภายนอกอาคาร

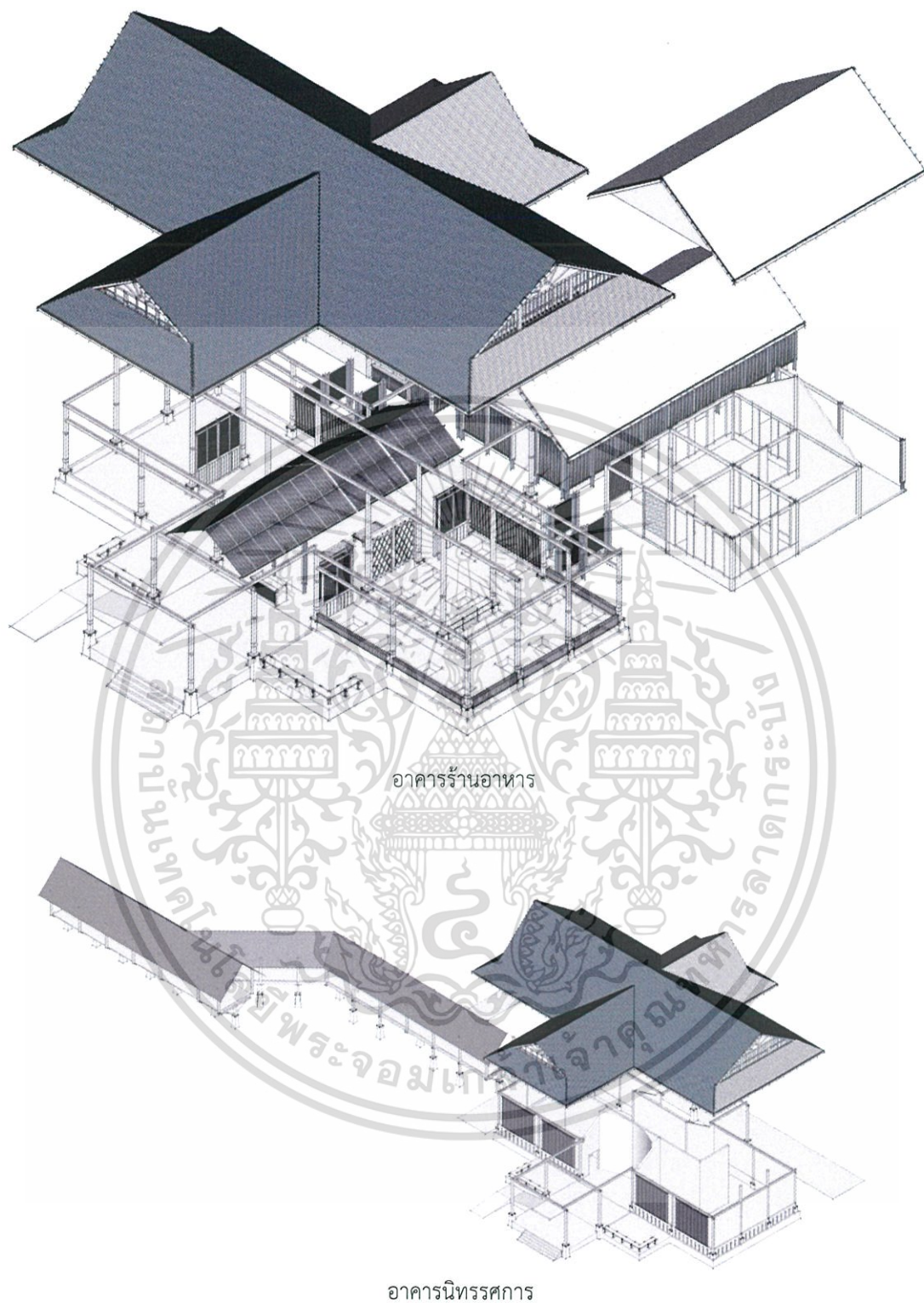


## 5.6 ภาพไอโซเมตริก

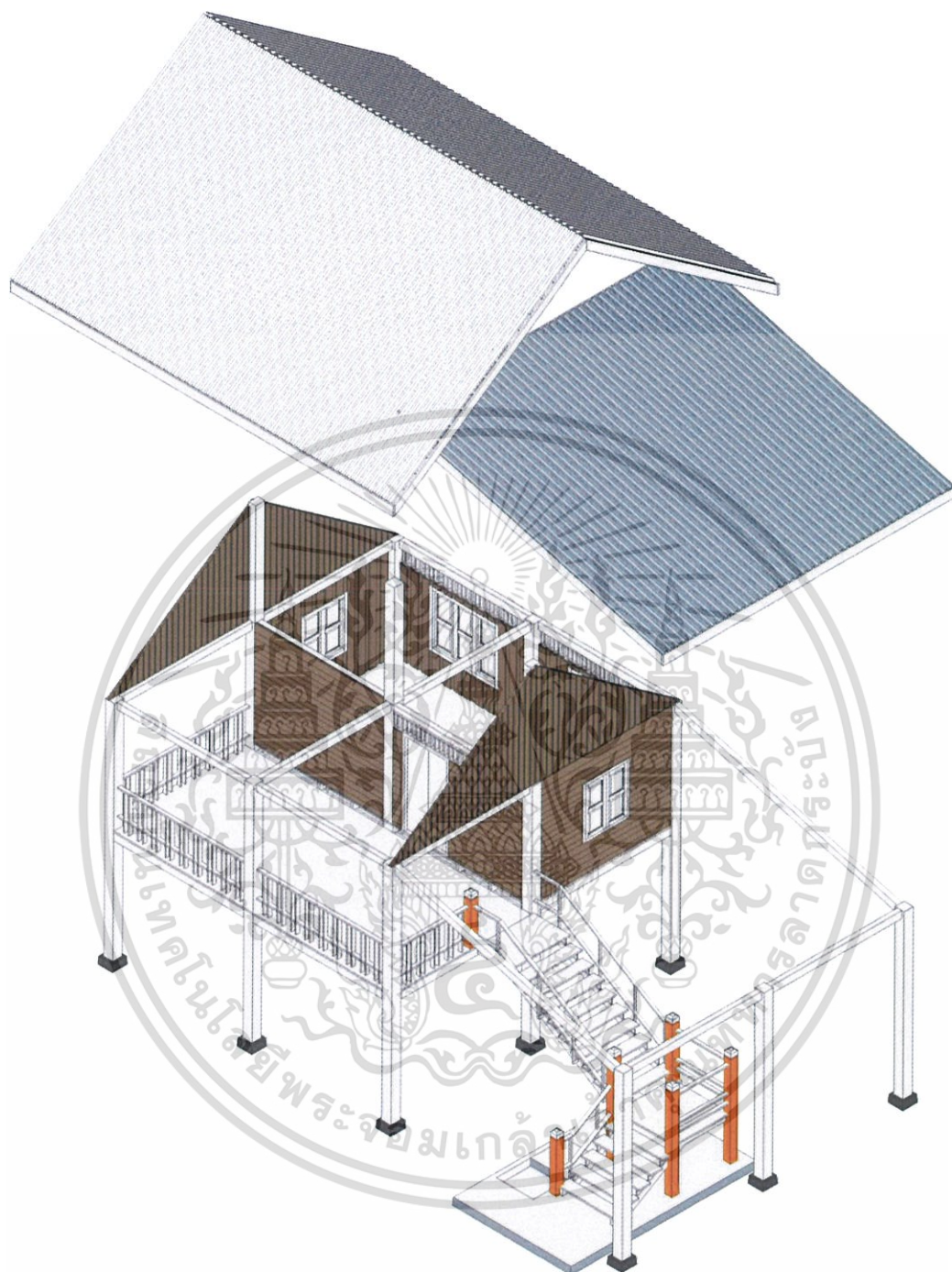


อาคารโถงต้อนรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

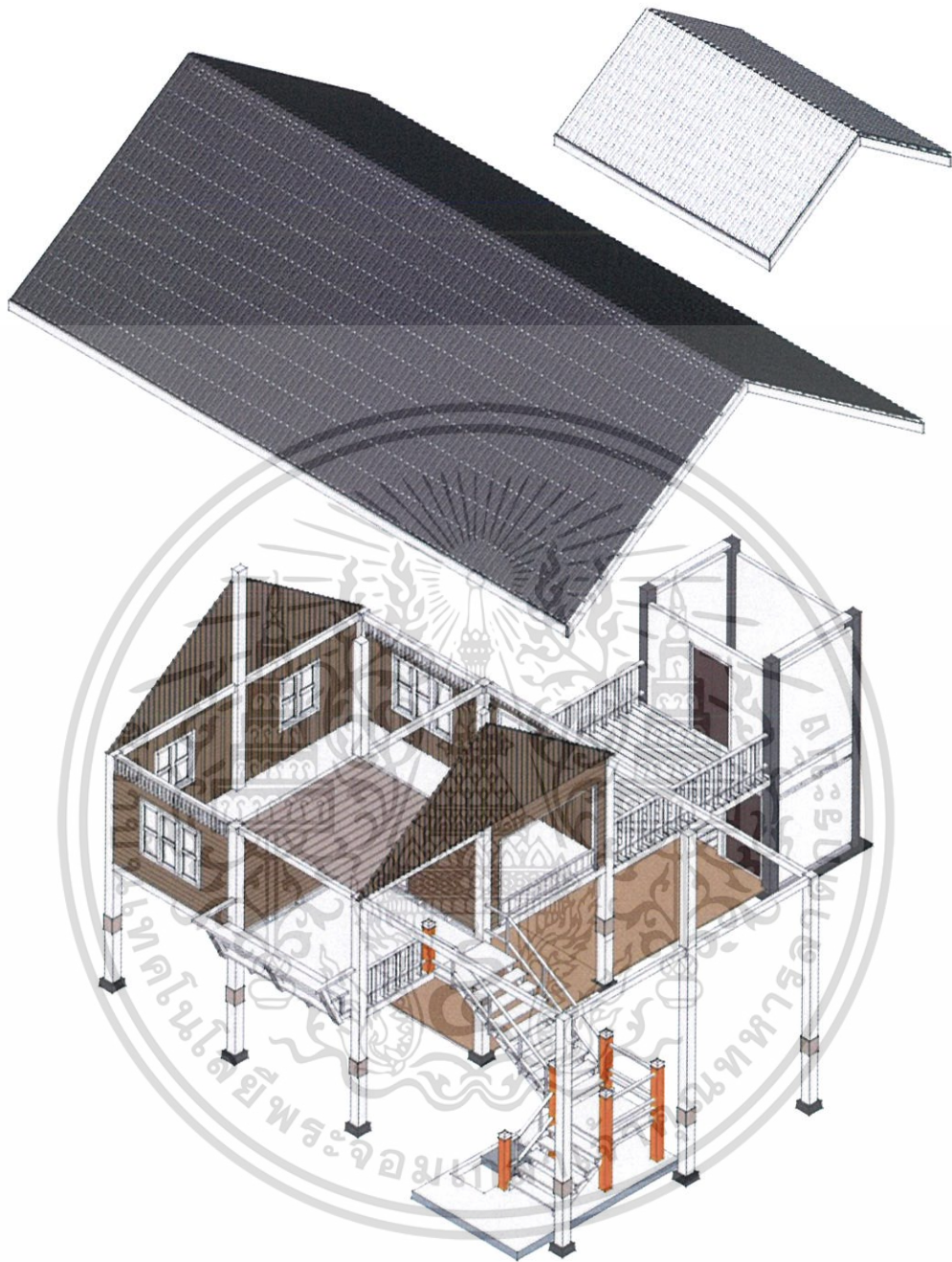


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



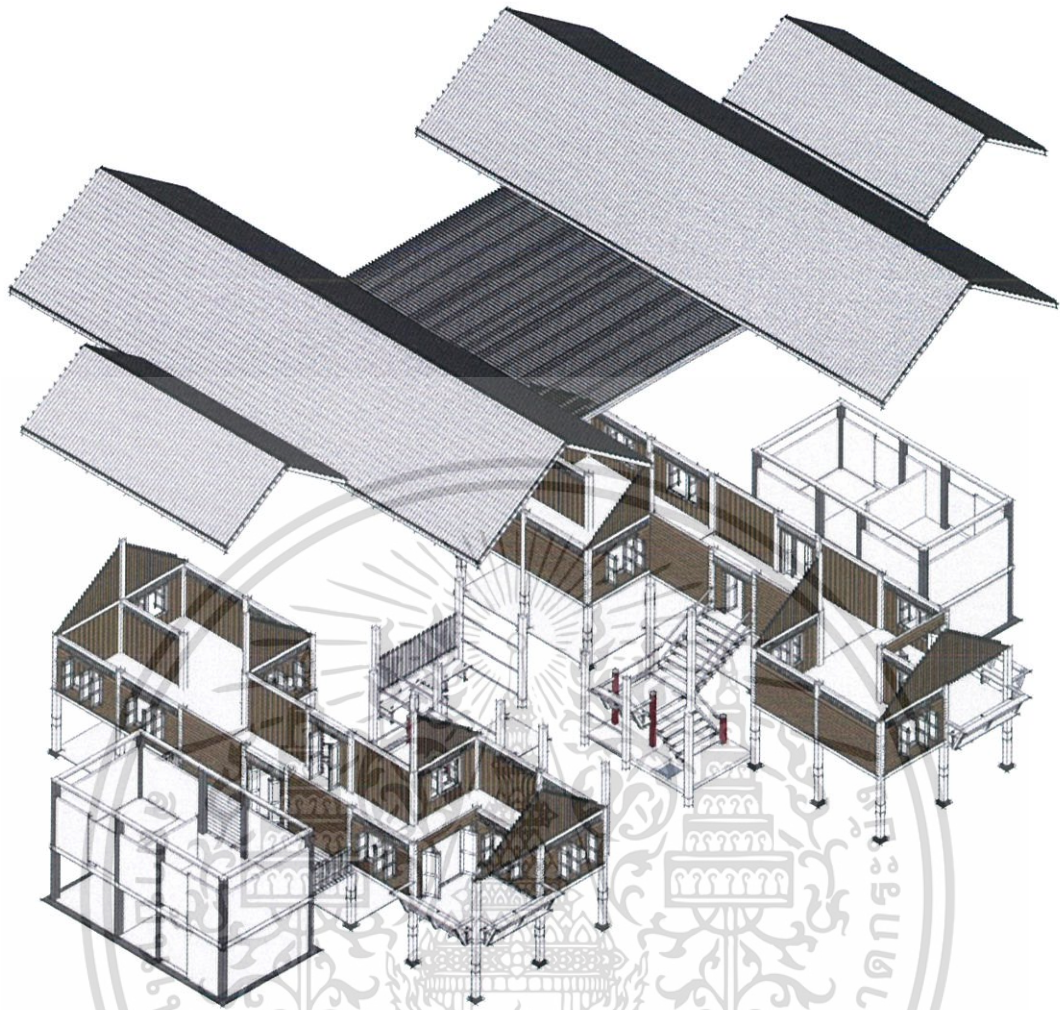
อาคารเวิร์คช็อป และบ้านชาวภูเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



อาคารบ้านพักรับรอง (Villa Type)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



อาคารบ้านพักรับรอง (Group Villa Type)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.7 รุ่นจำลอง

### 5.7.1 MODEL



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 5.7.2 MATERIAL BOARD



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บรรณานุกรม

- <http://www.thailandelevator.org/th/>
- <http://www.lampang.go.th/travel/web/tp/page/page10.html>
- [http://7greens.tourismthailand.org/green\\_attraction/detail/1335.html](http://7greens.tourismthailand.org/green_attraction/detail/1335.html)
- <http://www.elephantworldsurin.com/index.php>
- <http://www.thailandelevator.org/th/dungpaper.php>
- [http://kikichangthai.blogspot.com/2010/08/blog-post\\_31.html](http://kikichangthai.blogspot.com/2010/08/blog-post_31.html)
- <http://mahasarakham.mnre.go.th/msk/index.php/16-2014-10-30-04-55-30/28-2014-10-30-06-19-32>
- <http://www.komchadluek.net/news/lifestyle/142648>
- <https://schoolonly.wordpress.com/%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B8%A2/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%A1%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD/>
- <http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9570000080826>
- <http://www.xn--82c3abfc1abuucd7e5d5pk5g8jxc5d.com/article/56/%E0%B8%A2%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B8%94%E0%B8%B3-%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD>
- <http://www.thaihealth.or.th/Content/33661-%E2%80%98%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B9%87%E0%B8%9A%E0%B8%A2%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E2%80%99%20%20%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%84%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B8%99.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# ประวัติผู้เขียน

## CONTACT

KANTHEE WONGGULLAYANUCH (MAX)



Nationality Thailand  
Born September 25, 1993  
Gender Male  
Language Thai ,English  
Email maxpigpigpig@gmail.com  
Mobile +66 (0) 81 733 4736  
Address 128/446 PST CITY HOME ,Nonsee Road  
Chongnonsi ,Soi Naksuwan , Yannawa,  
Bangkok 10120

## SKILLS

Photoshop	●●●●●●●●●●	3D max vray	●●●●●●●●●●
InDesign	●●●●●●●●●●	corona	●●●●●●●●●●
Illustrator	●●●●●●●●●●	Microsoft Office	●●●●●●●●●●
AutoCad	●●●●●●●●●●	Drafting & Sketching	●●●●●●●●●●
Lightroom	●●●●●●●●●●	Watercolour	●●●●●●●●●●
iMovie	●●●●●●●●●●	Photographers	●●●●●●●●●●

## EDUCATION

2012-2015 Faculty of Architecture  
Departure of interior Architecture  
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
Bangkok ,Thailand

2006-2011 High School in Bangkok Christian College  
Bangkok ,Thailand  
(GPA. 3.61)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# ภาคผนวก



วิถชีวิต  
CO-CULTURE  
ธรรมชาชาติ

กยศอกเจียง  
อาเจียง

**“ภูมิปัญญา”**

“หมอช้าง”

คือ... ลักษณะการออกแบบอาคารที่จะให้  
ผู้ใช้งานทุกฝ่ายได้ใช้งานร่วมกัน ในขณะนั้น  
พวกเขาจะไม่เคยสงสัยเลยว่า ช้างมากอยู่ที่เรา  
ตั้งแต่เมื่อไหร่... ไม่รู้บ้านไหนมีช้าง...

ช้าง... คือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชของเรา  
... ( บัญชีอาคารชาตวิถ )



Department of Interior Architecture  
Faculty of Architecture  
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

อาคาร  
โถงกลาง ( ชั้นสอง )

โถงกลาง ( ชั้นล่าง )

โถงกลาง ( ชั้นล่าง )

โถงกลาง ( ชั้นล่าง )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้





ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย  
Learning Center for Elephant Conservation Thailand



## ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ช้างไทย “ภูมิปัญญา”

- กูย คน
- อาเจียง ช้าง
- คนช้าง = คนเลี้ยงช้าง
- สายาย่อยหนึ่งของชาติพันธุ์ชาวกูย



ต้องปรับตัวตามวิถีของช้างจากชีวิตของการนับถือวิญญาณ  
อันเชื่อมโยงด้วยพิธีกรรม และขั้นตอนปฏิบัติมากมาย...



- เลือกการเรียนรู้ และหา >>> ซึมซับ >>> ความรู้ของชนเผ่าดั้งเดิม >>> สืบทอดและเผยแพร่วิถีชีวิตคนเลี้ยงช้าง (ชาวกูย)
- USCR >>> ซึมซับ การเลี้ยงช้างแก่วัฒนธรรมชาวกูย
- ZONING >>> ซึมซับ การอยู่ด้วยธรรมชาติและช้าง
- LEARNING >>> ซึมซับ การปฏิบัติ ทั่วกิจกรรม
- SPACE >>> ซึมซับ วิถีคนเลี้ยงช้าง บ้านใต้ถุนสูง
- MATERIAL >>> ซึมซับ กับการสัมผัสสิ่งแวดล้อม ความเรียบง่าย

“หมอช้าง”

...ชีวิต และวิถีของคนเลี้ยงช้าง ทำให้ถูกทำงานผูกพันกับช้างตั้งแต่เด็ก ในตอนนั้นพวกเราไม่เคยสงสัยเลยว่า ช้างมาอยู่กับเราตั้งแต่เมื่อไหร่... ไม่ว่าบ้านไหนก็มีช้าง...

ช้าง คือ สมาชิกในครอบครัวของเรา

...ในวง ศาสนา... (นักวิชาการชาวกูย)

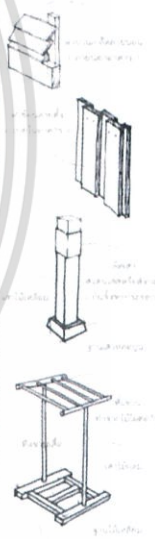
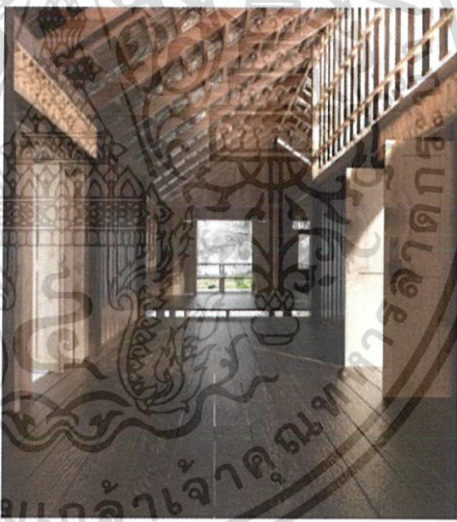


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้





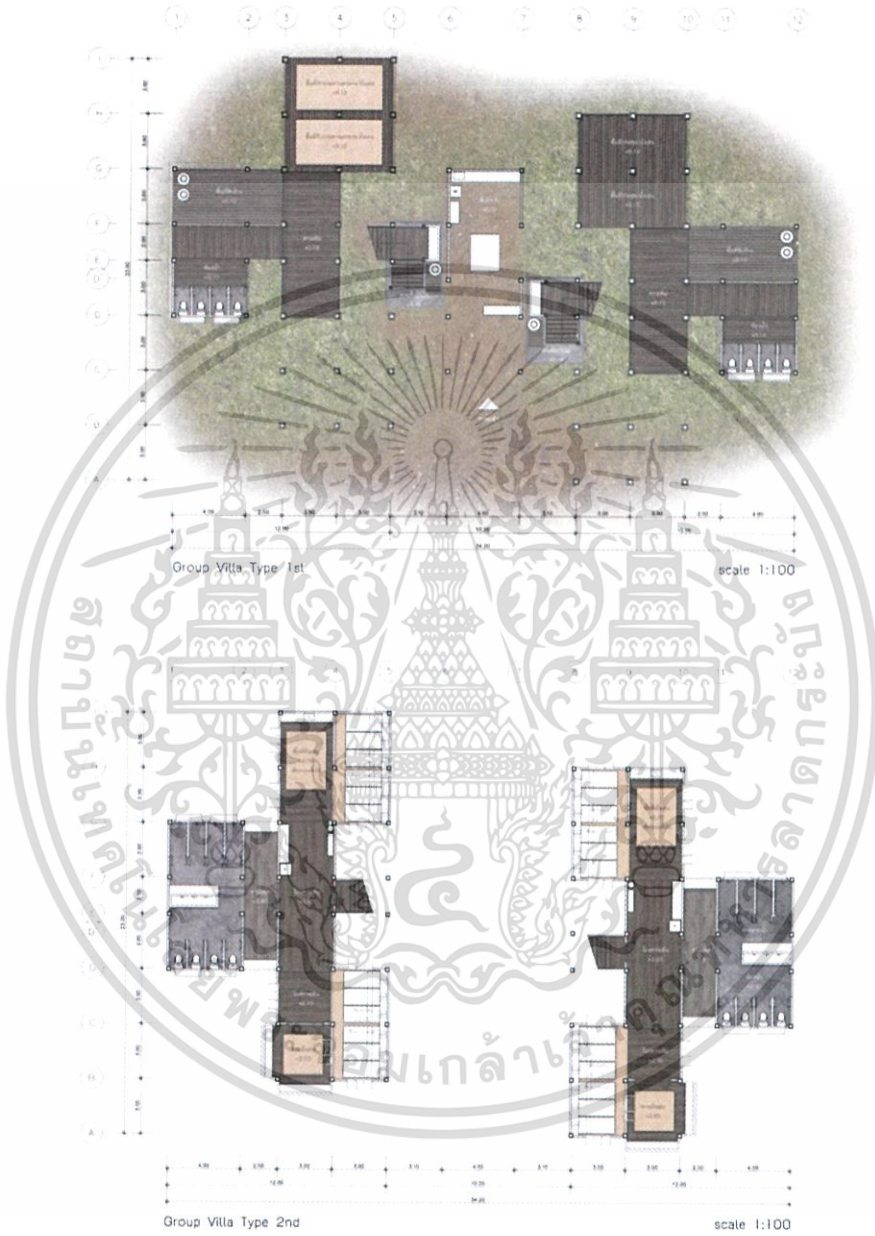
# บ้านพักรับรอง Group Villa Type



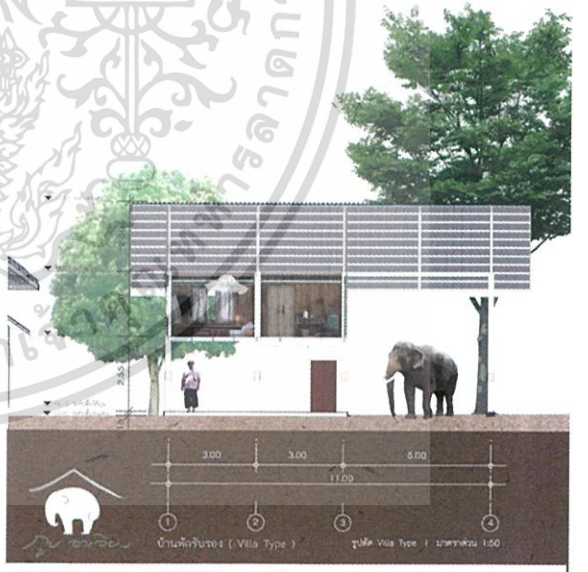
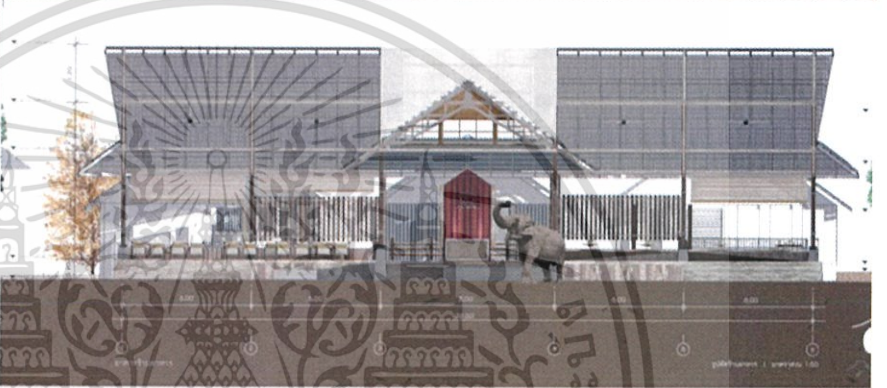
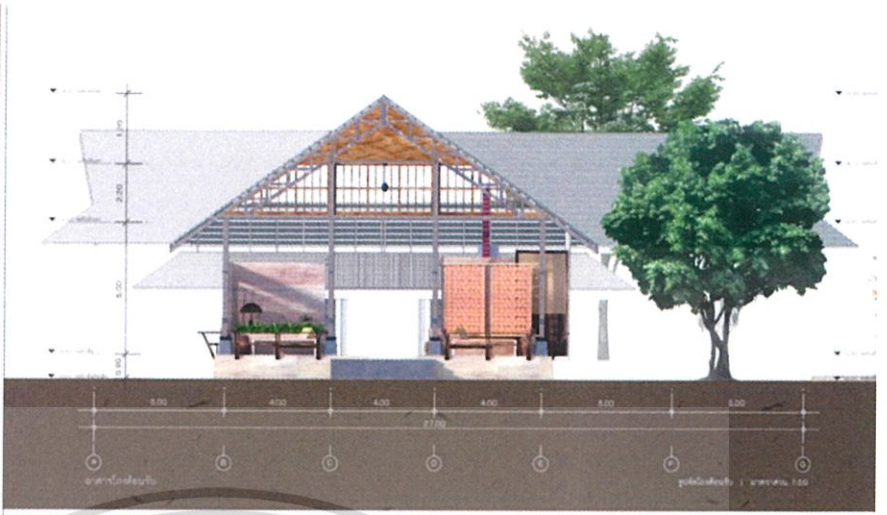
Kang Mongkui Institute of Technology Leadership  
 Faculty of Architecture, Department of Architectural  
 Design and Construction, Bangkok 10150, Thailand



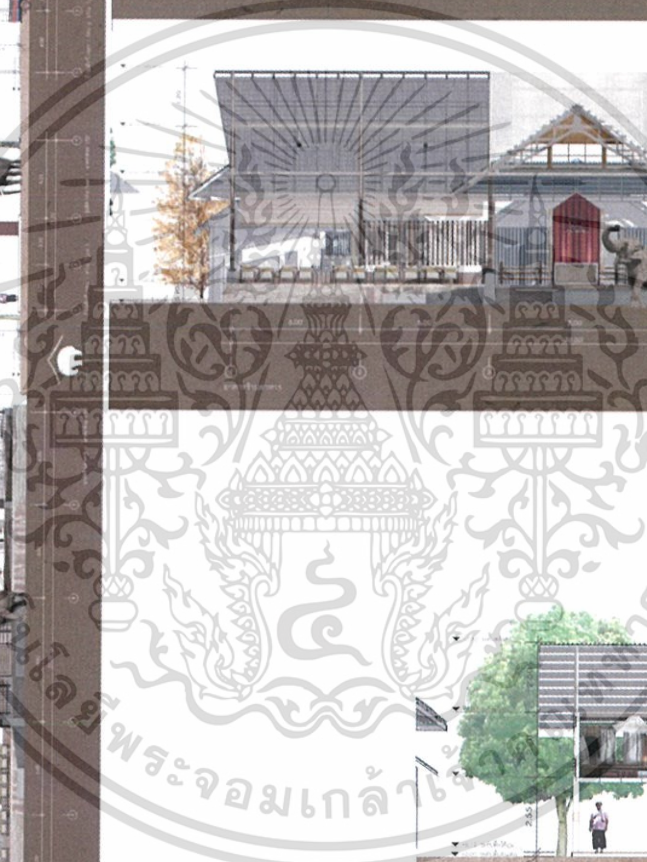
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

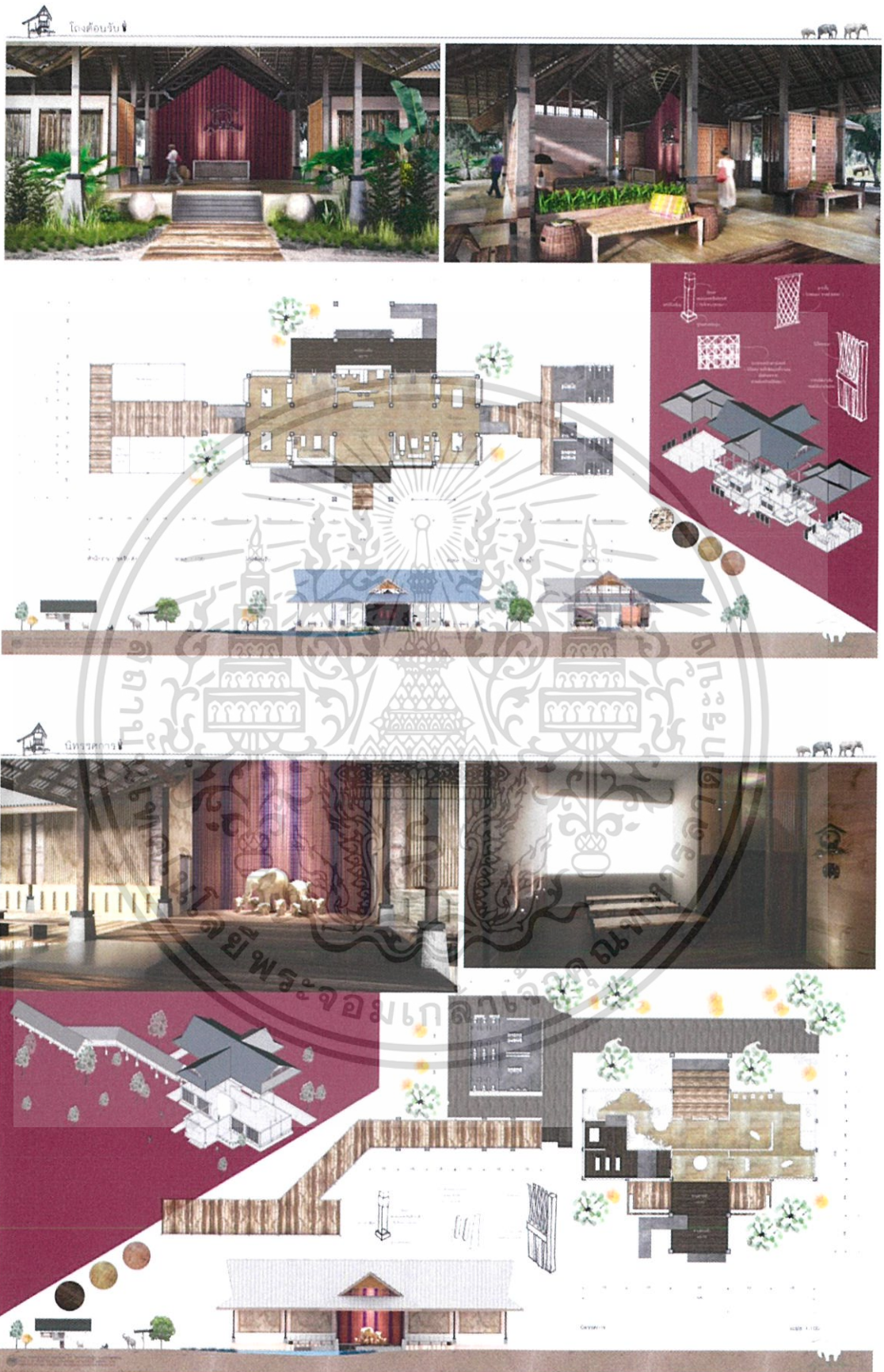


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

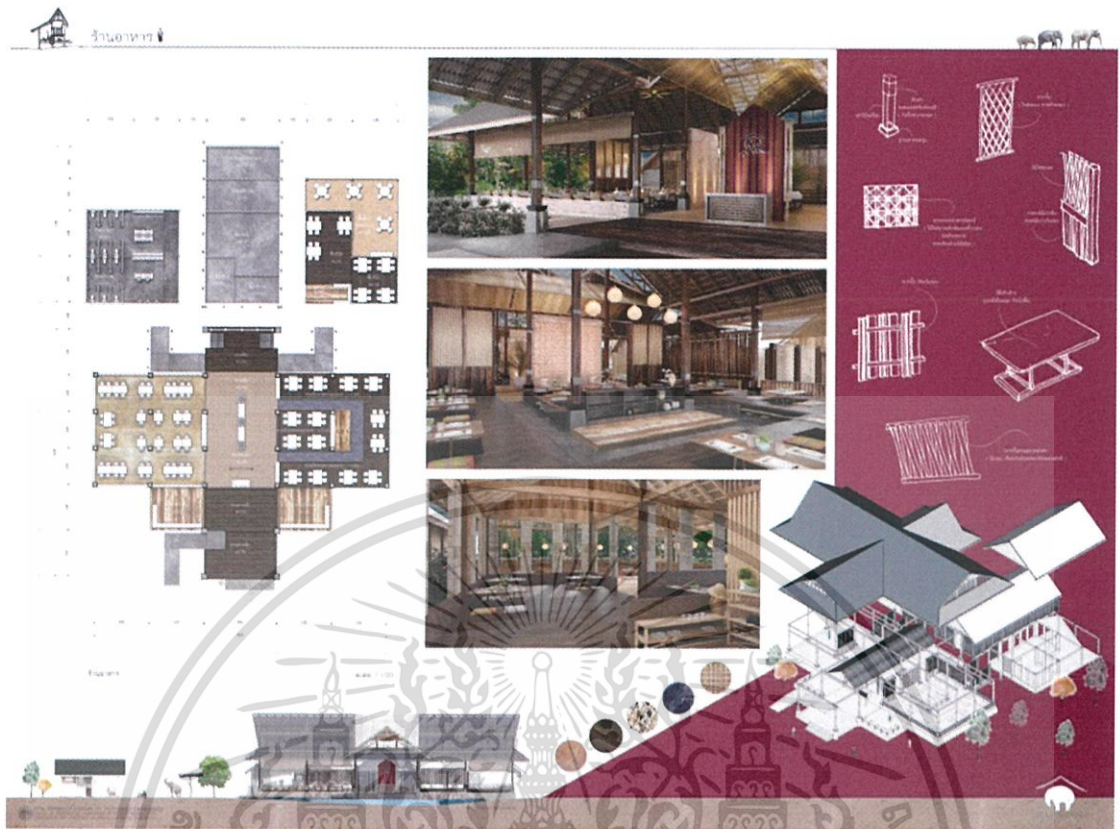


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แสดงการให้ข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจหรือการดำเนินการใดๆ ได้โดยไม่ผ่านการอนุญาต





เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้